

(lange-termijn werkperspectief voor 2.400 Russen; thans in bouw en constructie 12.000 mensen actief) en er is al voor 300 miljoen dollar in infrastructuur op het eiland geïnvesteerd. In het bijzonder Japan en Korea zijn de grootste afnemers van LNG. De tot nu toe overeengekomen lange-termijn LNG-contracten zijn dan ook voor het grootste deel met deze landen afgesloten. Ook voor het westen van de Verenigde Staten, dat een enorme gasbehoefte heeft, is Sachalin de dichtstbijzijnde productielocatie (25 dagen varen) en ook in die regio is al een lange-termijn contract voor 1.7 miljoen ton LNG per jaar afgesloten. Voor de economie van Sachalin zelf zal het belang van de visserij (thans 18 procent BNP) en landbouw (thans 5 procent BNP) geheel in de schaduw van het belang van de olie- en gaswinning komen te staan (47 procent BNP; 83 procent buitenlandse investeringen). De olieleidingen en daarmee de olieleveranties zullen eind 2006 kunnen beginnen en LNG-leveringen zijn gepland vanaf najaar 2007. Per separate post zal ik u een CD-ROM met relevante projectinformatie doen toekomen.

3. Natuur- en milieu-aspecten

De natuur- en milieu-aspecten zijn divers van aard, al hebben de westelijke Pacific grijze walvissen verreweg de grootste aandacht getrokken. Andere belangrijke aspecten zijn echter de gevolgen van het project voor de bestanden van diverse soorten Pacifische zalmen en voor de habitats van enkele bedreigde vogelsoorten, waaronder een soort zee-arend. Daarnaast zijn er de zorgen over verontreiniging van de zee door lekkages, door de bij de omvangrijke bouwwerkzaamheden vrijkomende afvalstoffen en de verstoringen van habitats van soorten door bagger- en graafwerkzaamheden en geluidhinder van explosies en de werkzaamheden onder water in het algemeen. Naast de natuur- en milieu-aspecten op zee zal de aanleg van de 800 kilometer leidingen door over het algemeen "maagdelijk" terrein en door een kleine 1.000 wateren en rivieren (waarvan de rivieren bijna allemaal het karakter hebben van voortplantingsgebied van de diverse soorten Pacifische zalm) ook verstoring van habitats plaatsvinden.

5.1.2i

In de afgelopen 8 jaar heeft het bedrijf op een aantal terreinen samenhangend met de habitat van de westelijke Pacific grijze walvissen onderzoek uitbesteed, waarmee in totaal ongeveer 2 miljoen dollar per jaar is gemoeid. Binnenkort wordt een nieuw onderzoek gestart met een waarde van 5 miljoen dollar, waarin de gangen van de walvissen langs de kusten van Japan, Korea en China worden nagegaan. In de zomer (juni-november) komen de walvissen voor voedsel naar de zee naast Sachalin om zich te voeden met schaaldieren, die op de zeebodem leven. Bij en (deels) in de exploitatiegebieden liggen twee van dergelijke gebieden, die intensief worden gebruikt: één heel dicht bij de kust, vooral gebruikt door moeders en jongen (mogelijk omdat zij dan beter beschermd zijn tegen orca's) en één meer op open zee, dat vooral door de mannelijke exemplaren wordt gebruikt. De voortplanting van deze dieren vindt waarschijnlijk plaats in de Zuidchinese Zee. Naast de verstoring van de voedselgebieden van deze dieren kan leiden tot verminderde

beschikbaarheid van voedsel zijn andere geïdentificeerde risico's botsingen tussen de dieren en schepen; verstoring door middel van lawaai; de eerder genoemde "killer-whales" en algehele vermindering van de kwaliteit van de habitat door cumulatieve effecten van menselijk optreden. Ook voor de bescherming van deze walvissen is een milieu-effectrapportage opgesteld en onafhankelijk beoordeeld. Ook hier moeten nog enkele "addenda" of "clarifications" worden opgesteld. Er zijn nog wel een aantal witte vlekken in de kennis, bij voorbeeld over de precieze migratierroutes en wat er bij voorbeeld gebeurt wanneer de walvissen het gebied rond Sachalin hebben verlaten. Bij de bouw- en constructiewerkzaamheden is de maatregel genomen, dat wanneer er een walvis binnen een bufferafstand van 1 kilometer komt het werk wordt stilgelegd. Bij lawaaiige werkzaamheden wordt het lawaai fasegewijs opgevoerd, zodat een dier bij de eerste (nog redelijke zachte) knal het gebied kan verlaten alvorens de echte geluidshinder losbarst. Zo is er nog een aantal maatregelen bedacht om verstoring zoveel mogelijk te beperken.

Cruciaal zijn echter twee ontwikkelingen, die dit najaar hun beslag moeten krijgen. In de eerste plaats gaat het om de pijpleiding van de booreilanden naar het land, die thans door het dichtst bij de kust gelegen voedselgebied van de walvissen loopt. Die pijpleiding moet als gevolg van nieuwe inzichten op het gevaar van beschadiging ervan door ijsbergen dieper in de bodem worden gelegd. Het bedrijf bestudeert nu een aantal alternatieve routes voor de pijpleiding (om het voedselgebied heen) en alternatieve, minder verstorende manieren om deze pijpleiding verdiept aan te leggen (door nieuwe technologie zou het zelfs in de winter kunnen gebeuren wanneer de walvissen er niet zijn). Ten tweede de resultaten van het door het bedrijf aan IUCN uitbestede onafhankelijke onderzoek door een panel van experts. Dit panel bestaat uit 13 personen met een spreiding over alle benodigde terreinen van expertise en ook een spreiding over nationaliteiten, te weten Verenigde Staten, Rusland, Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Deze experts komen op 1 december 2004 met een rapport, dat zal behandelen de vragen of het bedrijf ten aanzien van de walvissenpopulatie voldoende wetenschappelijke kennis in huis heeft om investeringsbeslissingen met gevolgen voor de walvissen te nemen; voldoende wetenschappelijke kennis over de daarmee gepaard gaande risico's en gevolgen; voldoende wetenschappelijke kennis om verantwoorde beslissingen te nemen over beschermende maatregelen en eventuele alternatieven en voldoende voorzieningen om de gevolgen van de genomen beslissingen te blijven waarnemen. Sakhalin Energy heeft zich niet tevoren gecommitteerd aan de uitkomsten van deze "scientific review", maar is zich bewust van het belang van dit rapport voor de uiteindelijke besluitvorming. Afwijking van de aanbevelingen van het rapport zal zeer duidelijk en publiek gemotiveerd moeten worden.

Ten aanzien van de zalmen kan nog meld worden dat het bedrijf de baggeractiviteiten en daarmee het storten van bagger op een lokatie 20 kilometer uit de kust heeft gestopt tijdens het voortplantingsseizoen van de verschillende soorten zalm. Het baggeren is per september weer begonnen. Deze handelwijze zal komende jaren worden herhaald. Bij het aanleggen van de pijpleidingen door rivieren, die broedplaatsen voor jonge zalmen zijn (bijna alle betrokken rivieren) zal een zodanige boortechniek worden gebruikt dat de pijpleiding onder de rivierbedding komt te liggen. De verschillende milieu-effectrapportages zijn overigens alle terug te vinden op de website van het bedrijf.

4. Beoordeling

Voor meer gedetailleerde informatie over bovenstaande verwijs ik u naar de CD-ROM over de meest recente stand van zaken met betrekking tot het project, die per separate post zal verstuurd zal worden; de website van het bedrijf (<http://www.sakhalinenergy.ru>) en naar een nog te verkrijgen en daarna ook per separate post door te sturen CD-ROM met alle presentaties (bestanden waren te groot om per e-mail te versturen).

Sakhalin Energy Investment Company Ltd verzorgde drie gedegen presentaties. De Chief Executive Officer^{5.1.2e} maakte zowel door de inhoud van de presentaties als door de toonzetting waarmee ook hij zelf hierover sprak, op mij de indruk dat hij de natuur- en milieu-aspecten van dit project integraal in het besluitvormingsproces heeft laten indalen. Vanzelfsprekend zullen kostenoverwegingen een belangrijke rol spelen bij de uiteindelijke investeringsbeslissingen, maar hij liet meer dan eens blijken (zowel bij de presentatie als bij de beantwoording van vragen) zich zeer goed bewust te zijn van de afbreukrisico's voor deze enorme investering, wanneer het bedrijf zich onvoldoende zou inzetten voor maximale beperking van de bedreigingen voor natuur en milieu, in het bijzonder van de westelijke Pacific grijze walvis. De aanpak door het bedrijf van een recent incident met een baggerschip, dat door een storm op de rotsen liep aan de zuidoostelijke kant van het eiland en waarbij uiteindelijk 100 ton diesel in de zee is gelopen, was daar in mijn ogen nog eens een duidelijke illustratie van.

Tijdens de buffetlunch na de presentaties heb ik in afzonderlijke gesprekken laten blijken, dat er ook in Nederland zorgen bestaan over de gevolgen van dit project op natuur en milieu. Die zorgen hebben zich onder meer vertaald, zo heb ik gemeld, in vragen van een lid van de Tweede Kamer aan de verantwoordelijke bewindslieden. De Nederlandse regering is al met al gealarmeerd en volgt de ontwikkelingen nauwgezet, heb ik aangegeven. Shell is overigens "more than happy" een vergelijkbare presentatie voor Nederlandse overhedsvertegenwoordigers te houden en alle informatie te verstrekken die redelijkerwijs verstrekt kan worden. Een dergelijke briefing – niet nu, maar bij voorbeeld begin december 2004 – zou ik van harte kunnen aanbevelen.

5.1.2a

5.1.2e

LENV-Raad te Londen

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Bureau Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit - Londen

38 Hyde Park Gate
London SW7 5DP

tel: [redacted] 5.1.2e

fax: [redacted] 5.1.2e

e-mail: [redacted] 5.1.2e @netherlands-embassy.org.uk

www.netherlands-embassy.org.uk

Drs [redacted] 5.1.2e (BuZa-DES); Drs [redacted] 5.1.2e (BuZa-DES/MI); [redacted] 5.1.2e
Londen; Plv [redacted] 5.1.2e Londen; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e Drs [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e; Drs [redacted] 5.1.2e
[redacted] 5.1.2e
c.c. Dr [redacted] 5.1.2e Mr [redacted] 5.1.2e Mr [redacted] 5.1.2e II [redacted] 5.1.2e
[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e LNV-
posten Moskou, Seoel en Tokio

Ref.nr.:

Onderwerp: Sakhalin Energy/Bescherming Western Grey Whale

Londen, 7 april 2005

1. Inleiding en Samenvatting

In twee afzonderlijke briefings op 24 februari 2005 en 4 april 2005 heeft Chief Executive Officer [redacted] 5.1.2e van Sakhalin Energy Corporation (waarvan 55 procent van de aandelen in handen van Shell zijn, 25 procent Mitsui en 20 procent Mitsubishi) de reactie van zijn bedrijf op het rapport van Independent Scientific Review Panel (ISRP), samengesteld door de IUCN, over het Sakhalin II fase 2-energieproject van het bedrijf gegeven. Grootste probleempunt op het gebied van natuur en milieu met dit project van 10 miljard US-dollar is de aanwezigheid van fourageergebieden voor de Western Grey Whale (waarvan nog 100-130 exemplaren schijnen te bestaan, waarvan slechts iets meer dan 20 reproductieve vrouwelijke exemplaren) in het projectgebied. Vanaf eind 2007 moet ter plaatse gewonnen en vloeibaar gemaakt gas (LNG) naar vooral Japan vervoerd gaan worden.

Sakhalin Energy heeft op grond van de aanbevelingen van het panel besloten de verbinding tussen het nieuw aan te leggen productieplatform en het vasteland een stuk meer zuidelijk te situeren, waarmee de kustzone-fourageergebieden voor deze walvissoort (vooral gebruikt door de vrouwelijke exemplaren en de jongen) geheel wordt gemeden. Het bedrijf is niet voornemens de lokatie van het nieuw te bouwen productieplatform (zeven mijl verwijderd van deze fourageergebieden) te wijzigen, omdat de omstandigheden in de omgeving van de huidige plaats (aanwezigheid van "shallow gas" dat tot "blow-outs" kan leiden en de aanwezige bodemstructuur) een relocatie technisch gezien onmogelijk dan wel onwenselijk maken. Sakhalin

Energy hoopt eind deze maand een workshop met leden van de ISRP te houden, waarop in direct contact en op technisch niveau zaken uitgediscussieerd kunnen worden. Op basis hiervan hoopt Sakhalin op relatief korte termijn zijn milieu-effectrapportage over het project af te kunnen ronden. Met de Russische autoriteiten (die al hadden ingestemd met de huidige lokatie van het platform en de route van de pijpleiding) zal nog enige maanden overlegd moeten worden over de nieuwe route van de pijpleiding en de natuur- en milieu-aspecten van de nieuwe plaats waar de pijpleiding in de door Sakhalin Energy voorgestelde route aan land gaat komen.

Desgevraagd wilde^{§ 1.2e} ^{5.1.2e} geen uitspraken doen over het tijdpad voor het traject met de European Bank for Reconstruction and Development ter verkrijging van een EBRD-lening voor dit project. Nederland zal t.z.t. een uitspraak moeten doen over een eventuele leningaanvraag. De Britse overheid wordt door Sakhalin intensief betrokken in het proces. Dezelfde overheid wordt – merkbaar tijdens de briefings – tot op politiek niveau onder druk gezet door NGO's om niet in te stemmen met een aanvraag voor een EBRD-lening dan wel slechts in te stemmen na drastische wijzigingen in het ontwerp (hetgeen thans nog slechts verplaatsing van de lokatie van het productieplatform betekent). Het is aan te bevelen, dat betrokken Nederlandse departementen (in elk geval LNV, BuZa, Fin en mogelijk anderen) zich ook laten voorlichten door Sakhalin Energy over de stand van zaken. Het bedrijf is daar zeker toe bereid, is mij verzekerd.

2. Hoofdlijnen rapport en reactie Sakhalin

2A: Algemeen

Over de inhoud van het project Sakhalin II, fase 2 en de gerezen problemen op het gebied van natuur en milieu heb ik uitvoerig gerapporteerd op 24 september 2004. Ik sluit deze rapportage als bijlage bij. Kern van het project is de productie van vloeibaar gas (LNG), voornamelijk voor de markt in Japan (alsmede op kleinere schaal Korea en het westelijk deel van de Verenigde Staten). Van dat gas is inmiddels op basis van lange-termijncontracten 70 procent verkocht. Levering moet vanaf einde 2007 gaan plaatsvinden. Door het gas via een pijpleiding van het productieplatform naar het zuiden van Sakhalin te leiden en er daar vloeibaar gas van te maken ontstaat er de mogelijkheid om het hele jaar rond vanuit een ijsvrije haven te verscheperen. Het productiegebied is gedurende een half jaar wegens ijsvorming niet toegankelijk. De met uitsterven bedreigde Western Grey Whale is het voornaamste natuur- en milieuprobleem, in het bijzonder gedurende het half jaar dat de dieren in het gebied verkeren om te fourageren (voortplantingsgebied ligt waarschijnlijk in de Zuidchinese Zee). In IUCN-verband zijn inmiddels verschillende resoluties betreffende deze soort aangenomen. Andere problemen betreffen de Stellar zeearend (die niet met uitsterven wordt bedreigd, maar waar Japan zeer veel waarde aan hecht wegens de trek van deze soort naar Hokkaido) en de verschillende zalmsoorten, die hun paaigebieden hebben in de vele honderden waterlopen die doorkruist zullen moeten worden met de aanleg van de pijpleiding naar het zuiden van het eiland. Sakhalin Energy heeft de IUCN gevraagd een onafhankelijk wetenschappelijk panel (ISRP) te recruteren om te rapporteren over de natuur- en milieuproblemen en de door het bedrijf voorgestelde maatregelen om de effecten van de economische activiteiten in het gebied zoveel mogelijk te verkleinen.

2B: Inhoud ISRP-rapport

Het Independent Scientific Review Panel beoordeelde in zijn rapport (dat half februari 2005 verscheen) niet alleen onderhavig Sakhalin-II, fase 2-project, maar ook de mogelijke cumulatieve effecten op natuur en milieu van andere activiteiten in het gebied (Sakhalin II, eerste fase; Sakhalin I, een ander olie/gaswinningsproject ten noorden van de Sakhalin Energy-locaties en andere menselijke activiteiten). Het ISRP heeft geconstateerd dat er in de beschikbare documentatie van Sakhalin Energy belangrijk informatie ontbreekt en dat daarmee een aanzienlijke mate van onzekerheid wordt geschapen ten aanzien van de risico-evaluatie en de doeltreffendheid van voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten te beperken. Op grond daarvan stelt het ISRP dan ook, dat de "most precautionary approach" zou zijn om alle werkzaamheden thans stil te leggen en de winning van olie en gas uit te stellen en de daarmee gewonnen tijd te gebruiken om de informatiekloof te dichten en te komen tot meer adequate maatregelen voor risicobeheer ten aanzien van de walvissen en tot betere systemen om de effecten van beperkende maatregelen te kunnen beoordelen. Wanneer dat niet nodig wordt geacht, vervolgt de ISRP, zou er gekozen dienen te worden voor een conservatief risicobeheer.

Volgens de ISPR worden bepaalde geïdentificeerde risico's voor de walvis-populatie aanmerkelijk beperkt, wanneer het Sakhalin II, fase 2-project gereed is. Sommige risico's zullen echter toenemen naarmate de constructie-activiteiten vorderen. En bepaalde risico's zullen altijd tijdens het gehele operationele leven van het project blijven bestaan (zoals bij voorbeeld olielekkages en botsingen tussen schepen en walvissen). Het panel heeft zoals gezegd diverse kloven in de beschikbare documentatie en informatie geconstateerd, waardoor er de nodige onzekerheid bestaat over vele aspecten van de risico-analyse en over de doeltreffendheid van voorgestelde maatregelen om negatieve effecten te beperken. In de opzicht adviseert het rapport tot de nodige studie-activiteiten om de thans beschikbare informatie te completeren. De ISPR adviseert concreet de meest zuidelijke pijpleiding-route te kiezen, omdat deze route het meest veilig is ten aanzien van lawaai en verstoring van de fouragerende walvissen; het tegengaan van aanvaringen tussen schepen en walvissen en beschadiging van de habitat van de fourageergebieden tijdens de aanleg van de pijpleiding. De ISRP doet verder aanbevelingen om te komen tot een alomvattende strategie voor de olie- en gaswinning in het gebied, onder meer in relatie tot de natuur- en milieu-aspecten ervan en tot een strategie voor het integrale beheer van de Western Grey Whale in het gehele activiteitengebied van deze soort (lopend voor zover thans bekend van midden-Sakhalin tot in de Zuidchinese Zee) en daarmee door de EEZ's van Japan, Noord- en Zuid-Korea en China. Van die landen heeft in het bijzonder Japan zoals bekend een beleid op het gebied van walvisbeheer, dat zachtgezegd afwijkt van de opvattingen van de meerderheid van de partijen bij de International Whaling Commission (IWC).

De ISRP complimenteert overigens het bedrijf met de grote inspanningen (en investeringen) die zijn verricht ten aanzien van de natuur- en milieu-aspecten van dit project. Per walvis is inmiddels door Sakhalin Energy meer geld op tafel gelegd dan per inwoner van Sakhalin.

5.1.2a

5.1.2b 5.1.2c

5.1.2a

In het rapport van de ISRP zijn overigens in de verschillen van toonzetting de discussies binnen de groep van walvisdeskundigen te traceren. Ook in de aanbevelingen worden de verschillen van inzicht gereflecteerd, waarbij de meer algemene aanbeveling (de bovengenoemde "most precautionary approach") nog het meest contrasteert met de rest van het rapport, dat een veel meer "hands on", pragmatisch karakter heeft. Het is begrijpelijk, dat sommige NGO's de aanbeveling over de "most precautionary approach" hebben aangegrepen om algehele stillegging van het project te bepleiten.

2C Reactie Sakhalin Energy

Sakhalin Energy heeft een genuanceerd oordeel over het rapport van de ISRP. Het bedrijf heeft de aanbeveling over het conservatieve risicomanagement aanvaard. Het bedrijf heeft nu ook de aanbeveling over het kiezen van de meest zuidelijke route voor de pijpleiding aanvaard (deze ligt ongeveer 20 kilometer ten zuiden van de eerder geplande en door de Russische autoriteiten goedgekeurde route) en heeft inmiddels ook de natuur- en milieu-aspecten van de nieuwe aanlandingsplaats van de pijpleiding in kaart gebracht. Volgens 5.1.2e 5.1.2e betekent dit ongeveer 70 tot 80 kilometer meer pijpleiding (op een totaal van ongeveer 1.000 kilometer aan te leggen pijpleiding). Het bedrijf is niet voornemens het productieplatform van het fase 2-project te verplaatsen om niet het risico te lopen opgeblazen te worden wanneer door "shallow gas" wordt geboord dan wel een instabiel boorplatform te krijgen door de op grote schaal in de omgeving aangetroffen zachte klei waarop een zware constructie als deze niet thuishaart. Het platform is thans gesitueerd op 7 mijl van de buitengrens van de fourageergebieden in de kustzone en bepleit is deze afstand te vergroten tot 12 mijl. Sakhalin Energy is tot nu toe niet voornemens daarop in te gaan. Er wordt thans met de Russische autoriteiten overlegd over de nieuwe route van de pijpleiding en de nieuwe aanlandingsplaats van de pijpleiding. Dat overleg zal nog enige maanden in beslag nemen.

Het complete antwoord van het bedrijf op het ISRP-rapport zal worden opgesteld aan de hand van de resultaten van een workshop, te houden eind april 2005, waaraan deskundigen van het bedrijf en zoveel mogelijk leden van het ISRP zullen deelnemen. In die workshop zullen deskundigen en de panelleden de adviezen stuk voor stuk nalopen en met elkaar bespreken met het oog op de uiteindelijke vaststelling van de Sakhalin-Energy-reactie op het ISRP-rapport. Het is de bedoeling er in de woorden van 5.1.2e 5.1.2e een bijeenkomst met "opgerolde mouwen" van te maken en daar kunnen naar zijn zeggen NGO's niet bij worden gebruikt. Het bedrijf overweegt in mei 2005 een workshop-bijeenkomst met NGO's te organiseren. Desgevraagd wilde 5.1.2e 5.1.2e (die op 4 april in Londen ook overleg voerde met de EBRD) geen uitsluitsel geven over het tijdschema in het kader van een mogelijke leningaanvraag door het bedrijf bij de EBRD. Hij wilde wel kwijt dat de EBRD "enthousiast" zou zijn over het tot nu toe doorlopen proces. Het gereedkomen van de milieu-effectrapportage (hopelijk lukt dat na de workshop met de panelleden) en het afronden van het overleg met de Russische autoriteiten zijn voorwaarde voor het in gang zetten van het EBRD-traject. Nadat de leningaanvraag is ingediend beschikt de EBRD over een consultatieperiode van 120 dagen.

Intussen gaan alle werkzaamheden gewoon door (behoudens die aan het aanvankelijk geplande en door de Russische autoriteiten goedgekeurde pijpleidingtraject). Technisch liggen volgens 5.1.2e 5.1.2e de werkzaamheden op hoofdlijnen op schema. Hij was niet bereid concreet in te gaan op geruchten dat er

sprake zou zijn van forse budgetoverschrijdingen bij de werkzaamheden (2 miljard VS-dollar), al erkende hij dat er budgetoverschrijdingen waren veroorzaakt door wisselkoers effecten en stijgende staalprijzen. Deze winter zal veel "on-shore"-werk op het eiland worden verricht (het laten kruisen van de pijpleiding met ongeveer 900 waterlopen tot aan de zuidkust). Na de winter zal vooral "off-shore" worden gewerkt. Zowel voor de aansluiting van de omgeleide zeeroute van de pijpleiding op de landroute als voor de kruisingen van de waterlopen is veel overleg gepleegd met de plaatselijke bevolking (vaak rendierhouders en zalmvissers). Belangrijkste probleem is daar volgens 5.1.2e 5.1.2e echter "contractermanagement", het met andere woorden bij de les houden van Russische (onder)aannemers dat zij in een kwetsbare natuur- en milieu-omgeving werken en daar hun werkmethoden aan moeten passen.

3. Reacties NGO's

Natuur- en milieu-organisaties hebben de EBRD, de Japanse Bank for International Co-operation en de Overseas Private Investment Corporation (van de VS-regering) opgeroepen geen toestemming te geven voor een lening in de orde van ongeveer 5 miljard US-dollar. De EBRD heeft wel geld geleend voor het Sakhalin I-project (andere oliemaatschappijen). Deze organisaties zijn ervan overtuigd, dat het verplaatsen van de route van de pijpleiding niet voldoende is voor een effectieve bescherming van de Western Grey Whales. Zij eisen bij voorbeeld verplaatsing van het boorplatform verder weg van de fourageergebieden (waartoe Sakhalin Energy tot nu toe niet bereid is). Ook zou nog ontbreken een plan van het bedrijf over de wijze waarop zou moeten worden omgespongen met het risico van olielekkages tijdens de constructiewerkzaamheden en/of tijdens de operationele fase van de installaties. Eenwoordvoerder van de IUCN toonde zich overigens zeer verheugd over de beslissing van Sakhalin Energy om de pijpleiding volgens de meest zuidelijke route aan te leggen.

4. Advies

5.1.2a

5.1.2a

Naar mijn mening is het zaak, dat de Nederlandse ministeries die betrokken zijn bij de voorbereiding van de standpuntbepaling over een eventuele EBRD-leningaanvraag (in el geval LNV, BuZa en Fin) op afzienbare termijn in contact treden met Sakhalin Energy (via het hoofdkantoor van Shell in Den Haag) om zelf terdege geïnformeerd te worden over de stand van zaken rond dit project.

5.1.2e

LNV-Raad te Londen

copie

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

Tokyo, 19 May 2005

Dear Mr. [redacted]

5.1.2e

I would like to express my sincere gratitude for your making my visit to Sakhalin and the Sakhalin Energy Investment Company Ltd. into an unforgettable experience. The physical working environment, the scale of the project, the technical and environmental challenges and the impact of Sakhalin-II on everyone involved are truly impressive. As consumers, we sometimes take it for granted that whenever we turn a switch, a light will shine, an engine will start or a heater will produce warmth. This visit provided us with a little glimpse of the effort and creativity necessary to make the obvious happen. A truly enlightening experience.

Please extend my gratitude to all of your colleagues in Yuzhno and Prigorodnoye who took time out of their busy schedules to inform us. In particular, I would like to mention the energetic dedication and professional attitude of Mr [redacted] 5.1.2e [redacted] who went to great lengths to organise, explain and entertain. Without him this would not have been possible.

Spasiba and good luck with your business!

Warm regards,

5.1.2e

Ambassador

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

Tokyo, 18 May 2005

Dear [redacted] 5.1.2e

On behalf of [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e and myself, I would like to thank you for all the effort and time you have taken to organize and accompany us on an unforgettable trip to Yuzhno, the Sakhalin Energy Investment Ltd. and Prigorodnoye. You have opened a window for us that for most people remains closed. As consumers of energy, we often take for granted that lamps light up, engines turn on and heaters start producing warmth whenever we turn on a switch. Therefore, it was very enlightening to see the physical working environment with our own eyes, to hear about the technical and environmental challenges, to talk to the people who make it all happen.

Thank you very much for all that. Thank you very much also for your personal effort and time, your professionalism dedication and your patience in explaining all our questions. We have appreciated it.

Spasiba and good luck with your business!

Warm regards,

[redacted]
5.1.2e

Ambassador

TOK-EA

Onderwerp:	Rusland - -n.v.t.- - Handel
Van:	MOS-EA

Aan: DZO; BEB; EVD; Inv-iz (Min Lnv); 5.1.2e 5.1.2f van; TOK-EA; PEK-EA; SEO-EA;
MOS-ARCH; 5.1.2e evd.nl; ez-dge (Min Ez)

Datum: 3-5-05 23:11:22

Kenmerk: 20050503/EA/GD/001

Opsteller: 5.1.2e, 5.1.2e

Afgestemd met: 5.1.2e

Berichttype: Beleidsbericht

Prioriteit: Routine

Rubricering: BZ-Intern

Categorie: Verslag / Info

Samenvatting:

Tijdens een werkbezoek aan het eiland Sachalin is nadere informatie verkregen over de ontwikkelingen in de olie- en gassector en de mogelijkheden voor Nederlandse bedrijven. Zomer 2005 en 2006 zullen grootschalige constructie-activiteiten voor Sachalin I en II plaatsvinden, waarna vervolgens de productie eind 2006 (Sachalin I) en in 2007 (Sachalin II) volledig operationeel zal worden. Komende jaren zullen door Rosneft, al dan niet in samenwerking met andere Russische of Westerse bedrijven, exploratie-activiteiten worden verricht voor een aantal nieuwe blokken voor offshore olie- en gaswinning. Naar verwachting zullen vanaf 2007 opnieuw grootschalige constructie-activiteiten in de offshore sector gaan plaatsvinden. Naast de olie- en gassector, lijken enige kansen aanwezig voor NL bedrijven in de agrarische sector (conserveren aardappelen, kassenbouw). Dezerzijds voornemen om mogelijkheden benoeming honorair consul nader te onderzoeken.

Bericht:

* Advies

- Er zijn momenteel ca. 200 Nederlanders woonachtig op Sachalin. Mede gelet op de zeer grote afstand van de hoofdpost tot Sachalin (9 uur vliegen) komt het mij zinvol voor de mogelijkheden voor de benoeming van een honorair Consul nader te onderzoeken.

5.1.2a

* Samenvatting

Van 17 t/m 21 april jl. brachten Handelsraad en één van haar medewerkers een werkbezoek aan het eiland Sachalin, o.a. ter verkenning van de mogelijkheden voor het organiseren van een handelsmissie. Op Sachalin is de laatste jaren sprake van een 'investeringsboom' door de miljardeninvesteringen (ca. \$ 20 mrd.) in de offshore olie- en gaswinning ten oosten van het eiland. De 'piek' van de constructie-activiteiten van Sachalin I en II ligt in de zomers van 2005 en 2006 waarbij ca. 15.000 tijdelijke arbeidskrachten werkzaam zullen zijn op/rond Sachalin.

De investeringen hebben een uitstraling naar de regionale economie: de lonen op Sachalin zijn in 2004 met 15 a 20% gestegen en het werkloosheidspercentage lag met 2,4 % (2003) ver onder het Russische gemiddelde (8,1% in 2004). Eén arbeidsplaats in de olie- en gassector zou goed zijn voor tien arbeidsplaatsen elders op Sachalin, zo is door deskundigen becijferd. Ca. 100 buitenlandse bedrijven hebben momenteel een vestiging op Sachalin, w.o. ABN-Amro, Van Oort, Mammoet en Haskoning. Enkele andere Nederlandse bedrijven overwegen de opening van een vestiging.

In de hoofdstad Yusno-Sachalinsk bevindt zich een aantal nieuwe c.q. gerenoveerde kantoor- en flatgebouwen waarin Russische en buitenlandse bedrijven zijn gevestigd en is voor Russische begrippen sprake van een vrij moderne detailhandelssector, incl. enkele nieuwe winkelcentra..

In de gesprekken met SEIC-vertegenwoordigers, als in de gesprekken met andere bedrijven werd aangegeven dat het organiseren van een handelsmissie naar het eiland door de bedrijven minder zinvol wordt geacht. Men gaf aan dat de belangrijkste contracten in de olie- en gassector niet op het eiland, maar in de 'oliehoofdsteden' worden afgesloten. De contracten voor de constructie-activiteiten van Sachalin I en II zijn overigens inmiddels grotendeels afgesloten. Bovendien werkt men bij de constructie-activiteiten met zg. EPC-contractors die elders in Rusland of andere landen gevestigd zijn.

Het aangaan van contacten op hoogambtelijk niveau met het bestuur van de Oblast zal naar verwachting ondersteunend kunnen werken voor de Nederlandse bedrijven die reeds actief zijn op Sachalin.

(1) Olie- en gaswinningsactiviteiten

De olie- en gaswinningsactiviteiten zijn momenteel het verst gevorderd in de 'blokken' Sachalin I en II.

De concessie voor Sachalin I is medio jaren '90 d.m.v. een Production Sharing Agreement (PSA) toegekend aan een samenwerkingsverband van Exxon (30%), het Japanse Sakhalin Oil and Gas Development (30%), twee Russische bedrijven die verbonden zijn met het staatsoliebedrijf Rosneft (8,5%) en het Indiase ONGC Videsh (20%). De feitelijke ontwikkelingsactiviteiten worden uitgevoerd door Exxon. De totale omvang van de investeringen voor Sachalin I worden geraamd op \$ 12 mrd. en deze zomer zal het offshore platform worden geïnstalleerd en off- en onshore pijpleidingen worden gelegd (door het Nederlandse bedrijf Van Oort) waardoor de olie en het gas naar het Russische vasteland zullen worden getransporteerd. Naar verwachting zal eind 2006 sprake zijn van volledige produktie. Het gas zal in het Russische verre oosten worden afgezet, de olie zal via een (ijsvrije) haven op het Russische vasteland worden geëxporteerd naar afzetmarkten in het Verre Oosten.

In 1994 heeft de Russische overheid een PSA afgesloten met Sachalin Energy Investment Company (SEIC) voor de ontwikkeling van Sachalin II. In SEIC wordt deelgenomen door Shell (55%), het Japanse Mitsui (25%) en Mitsubishi (20%). Daarmee is Sachalin II het enige project waarbij vooralsnog geen Russisch bedrijf betrokken is. Shell onderhandelt echter thans met Gazprom over deelname van Gazprom in het project in ruil voor Shell deelname in gaswinningsprojecten in West-Siberië (en mogelijk nog andere projecten). De feitelijke ontwikkeling van Sachalin II geschiedt door Shell. De totale investeringen voor Sachalin II worden eveneens op \$ 12 mrd. geschat, w.v. \$ 10 mrd. voor de 2e fase. In de eerste fase van Sachalin II is het eerste offshore olieplatform in Rusland geïnstalleerd en in 1999 startte de oliewinning die slechts 6 maanden per jaar kan plaatsvinden vanwege het feit dat het gebied als gevolg van de extreme weersomstandigheden in de winterperiode ontoegankelijk is voor olietankers. Thans wordt de 2e fase van Sachalin II uitgevoerd waarin twee nieuwe offshore platforms zullen worden geïnstalleerd (zomer 2005 en 2006), offshore pijpleidingen (zomer 2005) zullen worden gelegd, een onshore processing facility (2005; overland transport van onderdelen fabiek door Mammoet) en 800 km lange onshore olie- en gaspijpleidingen (2005/2006) naar de zuidzijde van het eiland, naar de ijsvrije haven Prigorodnoye, waar de eerste LNG-fabiek in Rusland wordt gebouwd (2007 gereed, m.n. betrokkenheid Russische, Japanse, Koreaanse en Turkse bedrijven) die de grootste LNG-fabiek ter wereld zal worden. Er zijn inmiddels LNG-exportcontracten gesloten met Japan en Korea. Door aansluiting van alle platforms van Sachalin II op de pijpleidingen naar Prigorodnoye zal er vanaf 2007 het gehele jaar olie en gas kunnen worden gewonnen.

Er worden inmiddels exploratieboringen verricht voor Sachalin III t/m V. Omdat de Russische wetgeving inmiddels zodanig is ontwikkeld dat voldoende garanties worden geboden voor dergelijke grootschalige investeringen, is de verwachting dat de Russische Staat geen nieuwe PSA's meer zal afsluiten voor de verdere ontwikkeling van Sachalin. Daardoor zullen in de toekomst naar verwachting ook geen formele eisen aan de Russische content worden gesteld. Omdat het staatsoliebedrijf Rosneft bij al de nieuwe ontginningen betrokken is, al dan niet in combinatie met een andere Russische of Westerse partners, zal in de praktijk echter worden gestreefd naar een maximaal aandeel van Russische bedrijven.

De activiteiten t.a.v. één van de blokken van Sachalin V zijn het verst gevorderd: Rosneft (51%) en BP (49%) hebben een Joint Venture opgericht die thans exploratie-activiteiten verricht. De eerste exploratieboringen in 2004 waren al zo veelbelovend, dat het consortium naar verwachting in 2007 zal starten met de ontwikkeling van het veld en derhalve zullen in de jaren na 2007 opnieuw zeer

grootschalige constructie-activiteiten gaan plaatsvinden op Sachalin.

De (gecombineerde) exploratie- en winningslicentie voor Sachalin III zal eind 2005 worden geveld, waarna de exploratie-activiteiten verder zullen worden opgepakt.

Tijdens het werkbezoek bezocht HR de site waar de LNG-fabriek en de olie-opslagtanks thans worden gebouwd. Vanwege de slechte infrastructuur en het feit dat de meeste onderdelen voor de bouw vanuit het buitenland moeten worden aangevoerd, is een aparte haven (incl. speciale douane-faciliteiten) geconstrueerd die onlangs in gebruik is genomen. Tijdens de bouw zullen ca. 5000 werknemers op de site werkzaam zijn. Ca. 55% daarvan is afkomstig van Sachalin, 22% zijn expats (w.o. CIS-landen) en de rest is afkomstig uit andere delen van Rusland.

Tijdens de daaropvolgende gesprekken met SEIC-vertegenwoordigers is m.n. gesproken over de zg. 'local content', de eis zoals vastgelegd in de PSA voor Sachalin II dat 70% van de content gemeten in manuren en in volume/gewicht van de gebruikte materialen/apparatuur, afkomstig moet zijn van Russische bedrijven. Het percentage van 70 is overigens een gemiddelde gemeten over de gehele looptijd van het project. Joint ventures die voor 50% of meer in Russische handen zijn, worden reeds beschouwd als Russisch bedrijf. SEIC lichtte toe dat tot eind 2004 ca. 40% van de waarde van de investeringen in de constructiefase Russische content is en men verwacht dat in de operationele fase het merendeel van de contracten zal worden toegekend aan Russische bedrijven en ca. 90% van de arbeidskrachten Russisch zal zijn.

SEIC heeft ca. 8% (\$ 800 mln.) van de contracten voor de constructie-activiteiten van Sachalin II/fase 2 direct toegekend aan Nederlandse bedrijven. In welke mate onderaannemers van SEIC (ca. \$ 7 mrd. van de contracten loopt via onderaannemers, zg. EPC-contractors) contracten zijn aangegaan met Nederlandse bedrijven kon niet worden achterhaald. Gelet op de eisen t.a.v. local content, is duidelijk dat SEIC primair geïnteresseerd is in het aanbod van Russische bedrijven. Desondanks resteren er mogelijk toch nog kansen voor het Nederlands bedrijfsleven. Hoewel het grootste deel van de constructie-contracten inmiddels is afgesloten, moet nog \$ 2 mrd. aan opdrachten worden gecontracteerd. Alle SEIC-opdrachten groter dan \$ 5 mln. worden via de SEIC-website bekend gesteld. Overigens zou de pre-kwalificatie voor de resterende contracten grotendeels zijn afgerond.

Inmiddels is de pre-kwalificatie gestart voor de tenders t.b.v. de operationele fase van het project. De piek van de aanbestedingen voor de operationele fase zal in 2006 liggen.

(2) Milieu

De milieu-organisaties hebben de afgelopen jaren actie gevoerd om aandacht te vragen voor het feit dat de geplande offshore pijpleiding van Sachalin II dwars door het voedselgebied van de Western Gray walvis loopt. Als gevolg daarvan heeft SEIC voorjaar 2004 een aanvullende studie laten verrichten door onafhankelijke wetenschappers en heeft SEIC uiteindelijk begin 2005 besloten tot een gewijzigde route voor de pijpleiding die 20 km langer is dan het oorspronkelijke traject en waardoor het voedselgebied van de walvissen nu volledig wordt ontzien. Tijdens het gesprek van HR met Sakhalin Environment Watch, een lokale milieu NGO, werd uiteraard uitgebreid stilgestaan bij deze overwinning van de milieu-organisaties. Daarbij is intensief samengewerkt met een aantal internationale NGO's (o.a. WWF, Friends of the Earth, Greenpeace, Pacific Environment, Bankwatch Network). In 2004 zou totaal ca. \$ 100.000 zijn uitgegeven door de milieu-NGO's i.h.k.v. de campagne voor bescherming van de walvissen. Betreffende milieu-NGO was echter van mening dat het gewijzigde pijpleidingtraject onvoldoende was om elk risico voor de walvissen uit te sluiten en onderneemt thans actie voor een gewijzigde, meer oostelijke lokatie voor één van de offshore platforms, overigens zonder al te veel hoop op succes. De vertegenwoordiger van Haskoning gaf in een (separaat) gesprek aan dat z.i. de huidige geplande locatie van het offshore-platform op voldoende afstand van het voedselgebied van de walvis ligt en daarvoor geen risico vormt

(3) Regionaal-economische ontwikkeling en rol van de Oblast

5.1.2a

5.1.2e

(4) PSO-project Tunaycha

Tenslotte werd een bezoek gebracht aan het hoofdkantoor van Tunaycha, een visverwerkend bedrijf op Sachalin dat i.h.k.v. een PSO-project samenwerkt met een Nederlands bedrijf. Het bedrijf zal deze zomer een extra produktiehal bouwen waarin Nederlandse apparatuur voor de verwerking van platvis zal worden geïnstalleerd. Met de installatie van genoemde apparatuur zal het Russische bedrijf gaan voldoen aan de EU-voorwaarden voor voedselveiligheid en zal de Nederlandse vishandelaar de vis afnemen en op de EU-markt afzetten.

Helaas ontbrak de tijd om een bezoek te brengen aan de produktie-site, zodat moest worden volstaan met mondelinge informatie van de directeur en foto's van de produktie-site. Uit de presentatie bleek dat het een zeer modern en ambitieus Russisch bedrijf betreft dat uitstekend op de hoogte is van de voorwaarden voor en mogelijkheden op de EU-markt. De bouw van de produktiehal zal in mei 2005 starten en begin oktober worden afgerond. Vervolgens zal de Nederlandse verwerkingsapparatuur in oktober/november 2005 kunnen worden geïnstalleerd, waarna de trainingen nog voor eind 2005 zouden kunnen worden afgerond. Ondanks herhaalde pogingen van HR, werd geen duidelijkheid gegeven over de mogelijke samenwerking op termijn met de Nederlandse vishandelaar.

5.1.5

5.1.5

Commentaar:

- Er zijn in de olie- en gassector op Sachalin de komende jaren de nodige kansen aanwezig voor het (gespecialiseerde) NL bedrijfsleven. Daartoe zullen bedrijven vooral elders ter wereld contacten moeten leggen met de grote oliemaatschappijen en hun onderaannemers. Gelet op de grote afstand tot Nederland in combinatie met de beperkte economische ontwikkeling buiten de olie- en gassector, worden de overige kansen voor het NL bedrijfsleven niet hoog ingeschat.
- DG BEB: gaarne doorgeleiden naar dhr. De 5.1.2e; DGE: gaarne doorgeleiden naar dhr. 5.1.2e

5.1.2e

Attachments: Sakhalin conference.DOC

Sakhalin
ference.DOC (62 KI

Bijgaand gaat programma van de Sachalin conferentie, als zojuist ontvangen van Japans BZ.
Heb alleen tekst gekregen in Japans en Russisch.
Zal Japanse versie hier laten vertalen.

5.1.2e

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e@mofa.go.jp [mail] 5.1.2e@mofa.go.jp
Sent: woensdag 27 september 2006 12:27
To: [REDACTED] 5.1.2e , [REDACTED] 5.1.2e
Cc: [REDACTED] 5.1.2e@mofa.go.jp
Subject: RE: Sachalin inquiry

Dear Mr [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e

On behalf of our Director [5.1.2e], I have sent you this email to tell you that our Ambassador in Moscow Mr [5.1.2e] attends the "10th Sakhalin Oil Gas Conference" which is held in Yuzhno-Sakhalinsk from Sep 27-29. I attached a file, a copy of the program of this conference, for your reference.

Best regards,

5.1.2e

Ministry of Foreign Affairs
TEL 5.1.2e FAX 5.1.2e 5.1.2e mofa.go.jp

(See attached file: Sakhalin conference.DOC)

" 5.1.2e 5.1.2e " 5.1.2e @minbuza.nl >

2006/09/27 09:05

抢先

5.1.2e

[redacted] 5.1.2e [redacted]@honsho, <[redacted] 5.1.2e [redacted]@fco.gov.uk>, "[redacted] 5.1.2e [redacted]"

<[redacted] 5.1.2e [redacted]@minbuza.nl>

件名

RE: Sachalin inquiry

[redacted] 5.1.2e

Urgent: The Hague wants us from here to go to Sachalin conference on environment that [redacted] 5.1.2e mentioned when [redacted] 5.1.2e and I visited you last week, do you have more information? Does Japan participate from Moscow or also from here?

[redacted] 5.1.2e [redacted] 5| 5.1.2e

Netherlands Embassy Tokyo

-----Original Message-----

From: [redacted] 5.1.2e [redacted]
Sent: dinsdag 26 september 2006 17:54
To: '[redacted] 5.1.2e [redacted]@mofa.go.jp'
Cc: [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e
Subject: FW: Sachalin inquiry

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Herewith an article out of the IHT this morning in Western Europe, seems environmental problems are not over.

[redacted] buiten verzoek.

Yours

[redacted] 5.1.2e [redacted] 5| 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2e

From: [REDACTED] 5.1.2e @shell.com
Sent: woensdag 27 september 2006 10:58
To: [REDACTED] 5.1.2e
Cc: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Subject: RE: Japan - SachalinII

5.1.2e

Thank you for your message.

5.1.2i

5.1.2i SEIC has offered to meet **5.1.2e** although agreement has not yet been reached on where/when. Additionally a detailed series of press engagements are planned over and around the SOGC.

It is very much appreciated that the Dutch Government wishes to attend the conference in Sakhalin. Please note this conference has been in the planning for a long time, and SEIC/Shell are confident with the preparation and representation from SEIC and Shell in Moscow. We do not have representatives from Japan or Singapore attending the conference.

Regards,

5.1.2e

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e @minbuza.nl
Sent: Wednesday, September 27, 2006 9:13 AM
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Cc: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e ; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e ; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e ; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e ; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
[REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e SEPL-GPA; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Subject: RE: Japan - SachalinII

5.1.2e

Conferentie is neem ik aan dezelfde als die welke we vorige week in TOK-103 al gemeld hebben, incl Japanse deelname op niveau ~~5.1.2e~~, plus onze expliciete vraag aan Den Haag (met cc aan MOS e.a.) over NLse deelname. Geen reactie, tot gelukkig je mail hieronder. Van belang dat ook NL erbij is. Maar het is kort dag.

Indien Moskou niet kan, dan pogen we vanuit hier te gaan. 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e, Handelsraad zal dan deelnemen. We leggen nu contact met Shell hier om te zien hoe e.e.a. op korte termijn nog te regelen is qua vluchten en visa en deelname.

512e

-----Original Message-----

From: [redacted], [redacted]
Sent: woensdag 27 september 2006 3:54
To: [redacted], [redacted]
Cc: [redacted], [redacted]; [redacted], [redacted]
Subject: RE: Japan - SachalinII

5.1.2e

Een avondbericht dat jullie als ontbijt bereikt.

Wat betreft je N.B., over de conferentie op Sachalin, wij zijn pas sinds gisteravond in enig detail op de hoogte. Het betreft volgens onze informatie een milieuconferentie, georganiseerd door NGO's maar wel gesponsord door het Ministerie voor Natuurlijke Hulpbronnen M NH (N.B.

- niet uitgesloten is dat deze milieuconferentie een parallel of side event is bij de energieconferentie waar je in TOK-103 aan refereert).

5.1.2i

Inmiddels is ook HMA Moskou (evenals VK, Noo, Dui, naast vermoedelijk Japan) uitgenodigd aan de milieuconferentie deel te nemen. Wij hebben vandaag HMA Moskou verzocht deel te nemen, zie bericht van Plv 5.1.2e aan

5.1.2e:

<http://sbv/bericht.asp?id=B75A2251-C9DF-468B-8284-33391FBDCF34>
Moskou geeft morgenochtend vroeg definitieve reactie, maar zal vermoedelijk aangeven niet te kunnen geven. Belangrijkste reden is praktisch, ivm bezoek Wijn volgende week geen 'spare capacity' beschikbaar op de ambassade.

Mede n.a.v. je suggestie in onderstaande e-mail, zouden wij vast bij je in de week willen leggen of in dat geval deelname vanuit Tokio tot de mogelijkheden zou behoren. Zowel Shell als wij denken dat deelname aan deze bijeenkomst nog steeds van belang is, zie de argumenten in bovenstaand bericht.

Janwege het tijdsverschil is communicatie hierover wat lastig, vrees ik.
Mocht je dringende vragen hebben dan kun je me ook bereiken op +31-6- 5.1.2e. Ik zal echter pas rond 09.00u Nederlandse tijd definitief bericht uit Moskou hebben.

Hartelijke groet,

5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: dinsdag 26 september 2006 3:52
To: 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e
Subject: RE: Japan - SachalinII

5.1.2e, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2e

NB 5.1.2e sprak ons aan over komend seminar op Sachalin waar Japanse ambassadeur heenging. Zie TOK 103. Weten jullie meer? Wellicht is dat

- een goede gelegenheid (voor amb Moskou of anders amb Tokio) situatie ter plekke te aanschouwen. Vorige **5.12.6** Jacobs bezocht Sachalin II twee jaar geleden, op uitnodiging Shell Japan. Toen was alles nog pais en vree.

-----Original Message-----

512

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

MOS-ARCH

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: dinsdag 23 januari 2007 17:26
To: MOS-ARCH
Subject: FW: Nadere berichtgeving Sakhalin

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: 18 January 2007 15:45
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Nadere berichtgeving Sakhalin

[5.1.2e] [5.1.2e] is het dus niet met je eens [5.1.2e] durft wel.

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: donderdag 18 januari 2007 15:22
To: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Nadere berichtgeving Sakhalin

dank voor snelle reactie. heb bericht van [5.1.2e] van gisteren uiteraard gelezen en wellicht naief van mij om te denken dat jullie daarnaast ook op een of andere wijze aan Gazprom, dwz, niet via Shell, info kunnen komen.
Ik heb hierom verzocht omdat wat Shell of wie dan ook over intenties Gazprom meldt, niet altijd geheel klopt. Bleek ook uit gesprek met [5.1.2e] bij de EBRD.
We houden elkaar op de hoogte. Ik rapporteer ook over gesprek met [5.1.2e] op 8 februari met [5.1.2e] [5.1.2e] eveneens uitgenodigd.

groet,

[5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: donderdag 18 januari 2007 13:12
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Nadere berichtgeving Sakhalin

zie bericht van gisteren van HS-1: aandeelhouders vergaderen dezer dagen over invulling participatie Gazprom.

Vandaag staat ook de lening op het programma. Ons is van Shell-wege bericht beloofd.

Het kan wel even duren: willen ze de lening, uit wie moet het consortium bestaan....

De persverklaring van EBRD was niet behulpzaam.

Ten overvloede: het EBRD-deel is klein, maar wel heel lastig aan het worden. Laten we het niet bij Gazprom verzieken.

Vorlopig houdt de ambassade zich even stil.

groet,

[5.1.2e] [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: 18 January 2007 15:05
To: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]

Subject: Nadere berichtgeving Sakhalin

Heren,

Jullie ontvingen bericht in quote al rechtstreeks uit Londen.

Hierbij tevens mijn bevindingen n.a.v. gesprek met [redacted] 5.1.5.1.2e

Al enig succes geboekt bij het benaderen van Gazprom mbt intenties richting EBRD?

groet,

[redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e , [redacted] 5.1.2e

Sent: dinsdag 16 januari 2007 14:13

To: [redacted] 5.1.2e; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e; [redacted] 5.1.2e DES; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e ; [redacted] 5.1.2e , [redacted] 5.1.2e

Subject: Nadere berichtgeving Sakhalin

Het onderstaande gaarne vertrouwelijk behandelen

Bijgevoegd stuur ik de link naar de persverklaring inzake Sakhalin zoals die vrijdag j.l. door de EBRD werd uitgebracht (en door KGK werd verspreid aan min fin, ez en Moskou).

In aanvulling op de informatie van onze bewindvoerder in Londen hieronder wil ik nog vermelden dat ik gisteren tijdens mijn bezoek aan de EBRD ter voorbereiding van EBRD/ETC voorzitterschap ook heb gesproken met [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e en in die hoedanigheid al jaren verantwoordelijk voor het Sachalin dossier. [redacted] 5.1.2a

[redacted]
5.1.2a

[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

DVF/IF

quote

[redacted]
5.1.2a

5.1.2a

§.1.2e

Met vriendelijke groeten,

§.1.2e | 5.1.2e | 5.1.2e

unquote

<http://www.ebrd.com/new/pressrel/2007/201sakh11jan.htm>

MOS-ARCH

From: [REDACTED] 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: vrijdag 15 december 2006 17:02
To: MOS-ARCH
Subject: FW: Sakhalin / Commissie

-----Original Message-----

From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: 14 December 2006 20:49
To: [REDACTED] 5.1.2e @mobile.minbuza.nl'; '[REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e' ; '[REDACTED] 5.1.2e [REDACTED]@shell.com'
Cc: '[REDACTED] 5.1.2e @minaz.nl'; [REDACTED] 5.1.2e, 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e, 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e, 5.1.2e;
[REDACTED] 5.1.2e } [REDACTED] 5.1.2e, 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e
Subject: Sakhalin / Commissie

[REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] koppelde terug: heeft gesproken met [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e
[REDACTED] 5.1.2e voor het energiebeleid. [REDACTED] 5.1.2e zeer bezorgd over gevolgen die Sakhalin-affaire voor EU-Ruslandbeleid etc. kan hebben. [REDACTED] 5.1.2a

[REDACTED]
5.1.2a

[REDACTED]

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e] ([5.1.2e]@minaz.nl]
Sent: 14 December 2006 17:03
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: Fw: Shell

Ter info

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
To: [5.1.2e]
Sent: Thu Dec 14 11:22:56 2006
Subject: Shell

H&[5.1.2e]

Hierbij kopie van de notitie die MP meekrijgt het vliegtuig in.
ER zaken gaan uiteraard voor, maar misschien is er aan het einde even tijd hem hier op te wijzen.
Ik verwacht dat zowel Blair als Barroso hem hierop zullen aanspreken; anders moet hij het zelf doen.
Dank voor je hulp.

Ik bel je zo nog even over iets anders.

We lopen elkaar net mis; ik ben hier al weg als jij aankomt.

Zie je in Brussel

Hartelijke groeten

[5.1.2e]

Shell Sakhalin II: situatie escaleert

Advies

- Kennis nemen van escalatie problemen Shell bij het Sakhalin II project.
- Akkoord gaan met voorbereiding en afstemming van eventuele overheidsactiviteiten in dit dossier, samen met VK en mogelijk ook Duitsland, Commissie en VS.
- E.e.a. niet plenair aan de orde stellen tijdens de ER, maar wel alvast en marge met Blair, Merkel en Barroso bespreken; situatie Shell escaleert, optreden Russische overheid begint op nationalisatie/ onteigening te lijken, laten we komende dagen via onze adviseurs nauw contact houden over afgestemde actie richting Moskou als situatie niet verbeterd.

Toelichting

[5.1.2e] van Shell verschafte hedenachtend volgende voor u bestemde informatie, omdat u vanwege parlementaire verplichtingen niet zelf beschikbaar was.

5.1.2i

5.1.2i

Met de betrokken ministeries in Den Haag en counterparts in betreffende hoofdsteden vindt voortdurend afstemmend overleg plaats.

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

*****

WERKVERTALING

Vertaling

5.1.2e

Kommersant, 27-07-07, p.3

**Het hoofd van Sachalin heeft Poetin twee keer dezelfde vraag gesteld
Gouverneur Ivan Malachov probeert zich opnieuw te verzekeren van het vertrouwen
van Vladimir Poetin**

Naar Kommersant bekend is geworden, heeft de gouverneur van Sachalin Ivan Malachov voortijdig bij de president de vraag neergelegd over zijn vertrouwen in hem. Volgens gegevens van Kommersant is dit al de tweede keer dat hij zich tot Vladimir Poetin richt, aangezien de presidentiële administratie de eerste keer dat de gouverneur de vraag indiende wat onduidelijkheden vond in het verzoekschrift. Plaatselijke politicologen zijn van mening dat de aarzeling over de voortijdige herbevestiging van meneer Malachov voort kan komen uit het feit dat het Kremlin op zoek is naar een nieuwe leider voor Sachalin.

Goed geïnformeerde bronnen berichtten Kommersant dat de gouverneur van Sachalin, wiens volmacht afloopt in december 2007, zich in maart voor het eerst tot Vladimir Poetin richtte met de vraag over zijn vertrouwen in hem. Een positief antwoord kreeg hij echter niet, aangezien de medewerkers van de Kremlin-administratie in het verzoekschrift blijkbaar enkele onduidelijkheden hebben aangetroffen en meneer Malachov verzocht hebben om opnieuw de documenten in te vullen. De nieuwe oproep aan Vladimir Poetin inzake het vertrouwen is volgens gegevens van Kommersant afgelopen maandag verzonden aan de presidentiële administratie.

Plaatselijke waarnemers zijn van mening, dat de aarzeling over de herbevestiging eigenlijk komt door het feit dat het Kremlin op zoek is naar een nieuwe gouverneur voor Sachalin. "Het district verandert in een olieregio, het aandeel van Russische bedrijven in het zich toe-eigenen van zandbanken op Sachalin neemt elk jaar toe. Daarom is het alleen maar logisch dat bijvoorbeeld Rosneft een kandidaat voor de post van gouverneur naar voren zal brengen", liet politcoloog Antonina Samochina aan Kommersant weten. Ook politcoloog Iskander Chakimov veronderstelt dat Rosneft, vanwege de belangen die men op Sachalin heeft, "in staat is om hun eigen vertegenwoordiger op de post van gouverneur neer te zetten."

Als mogelijke kandidaten noemde mevrouw Samochina Aleksander Chorosjavin, de burgemeester van Ocha (in deze stad zit een vertegenwoordiging van Rosneft). Tegelijkertijd is volgens bronnen van Kommersant in de Sachalinse zakenwereld Nikolaj Borisenko, de plaatsvervangend gevoldmachtigd federaal districtsbestuurder (*polpred*) van de president in het Verre Oosten federale district, een waarschijnlijker pretendent. Tot maart 2007 was Borisenko eerste vice-president van Rosneft. Hij is de naaste strijdemaker van het hoofd van Rosneft, Sergej Bogdantsjikov, sinds de tijd dat ze samenwerkten bij 'Sachalinmorneftegaz' (dochteronderneming van Rosneft) in het midden van de jaren '90. Binnen Edinaja Rossija wordt trouwens niet uitgesloten dat meneer Bogdantsjik de lijst van Sachalin voor de Doemavkiezingen aanvoert, omdat hij op het eiland bijna meer autoriteit geniet dan gouverneur Malachov.

Naar de bronnen van Kommersant aannemen is de overgang van meneer Borisenko naar zijn baan in het districtsbestuur direct verbonden met zijn volgende stap naar de post van bestuurder van Sachalin. De praktijk wijst uit dat het Kremlin vaak de federale bestuurslaag gebruikt om mensen die in de toekomst op hoge posten benoemd moeten worden politiek gewicht te laten vergaren. Zo verging het bijvoorbeeld ook het huidige hoofd van de presidentiële administratie Sergej Sobjanin, die in 2000 vanuit zijn positie als voorzitter van

*↓
archief
Sachalin*

AR

het parlement in Chant-Mansijsk werd benoemd als plaatsvervangend federaal districtsbestuurder van de president in het Oeral-federale district. In 2001 werd hij met de steun van het Kremlin verkozen tot hoofd van de Tjoemen-regio. Dit jaar is er tijdelijk onderdak gevonden in het Siberische federale districtsbestuur voor Boris Zolotarev en Oleg Boedargin, ex-gouverneurs van de Taimyrski en Evenkiiski-regio's, die ophielden te bestaan toen het verenigde Krasnojarski district gevormd werd.

De informatie over de onderhandelingen die Rosneft voert met het Kremlin over het aanstellen van hun vertegenwoordiger als gouverneur van Sachalin wordt bevestigd door Andrej Chapotsjkin, afgevaardigde van de regionale doema op Sachalin. Maar hij is van mening dat het hoofd van de regio niet te snel afgeschreven moet worden: "De nieuwe gouverneur zal zich op z'n minst twee jaar oriënteren op de zaak. Veel mensen op Sachalin zijn tevreden met Ivan Pavlovitsj (Malachov), en waarschijnlijk zal niemand blij zijn met iemand die van buiten is gekomen."

Een soortgelijke gebeurtenis heeft trouwens niet lang geleden plaatsgevonden: het hoofd van de Leningradski-regio, Valeri Serdjoekov, kreeg ook lange tijd geen antwoord op de vraag over het vertrouwen (van Poetin in hem), maar uiteindelijk heeft het Kremlin besloten geen kardinale personeelswisselingen te laten plaatsvinden, vanwege het behouden van de stabiliteit aan de vooravond van de federale verkiezingen.

Marina Iljoestjsjenko, Chabarovsk

MOS-ARCH

From: [REDACTED] 5.1.2e | 5.1.2e
Sent: maandag 23 oktober 2006 18:02
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Cc: MOS-ARCH
Subject: RE: M.i. GEEN berichtje naar DH

Akkoord met jouw benadering.

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Sent: 23 October 2006 16:36
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Subject: M.i. GEEN berichtje naar DH

5.1.2e,

Voor de goede orde even afstemmen: ik stel voor GEEN berichtje aan DH te sturen over bericht in Vedemosti v. heden over schatting kosten Sach. II door bedrijf Sarubezhneft (ingehuurd door RF autoriteiten), dat kosten in tot. 17, 6 mrd. zouden bedragen en men RF autoriteiten adviseert SEIC niet te compenseren voor 1 mrd. USD voor vertraging in LNG-levering obv contracten.

Enerzijds niet omdat het nog een concept-rapp. Betreft, eind '06 komt pas complete rapp. Beschikbaar, maar vooral omdat dit slechts een advies is aan RF autoriteiten en SEIC in hun reactie verwijst naar rapport v. Slavgosexpertise, een onderdeel v.d. RF administratie die definitieve, bindende gegevens over kosten zal publiceren.
Lijkt mij dat een berichtje eerder tot meer verwarring leidt c.q. voeding geeft aan 'geruchtencircuit' in DH, ipv op weloverwogen wijze wordt gerapporteerd.

Mee eens?

[REDACTED] 5.1.2e

MOS-ARCH

From: [REDACTED] 5.1.2e @shell.com
Sent: woensdag 18 oktober 2006 9:04
To: [REDACTED] 5.1.2e
Subject: RE:
Signed By: [REDACTED] 5.1.2e @shell.com

Bedankt [REDACTED] 5.1.2e

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e @minbuza.nl]
Sent: Wednesday, October 18, 2006 9:00 AM
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e SEPSR-EPF-R
Subject: RE:

dus wel aangekomen, maar in de avond.
Dank.

[REDACTED] 5.1.2e gisteren gebeld met [REDACTED] 5.1.2e Die heeft dus zowel deze note als
additionele info van de [REDACTED] 5.1.2e zelve.
Van dat gesprekje heeft [REDACTED] 5.1.2e kort verslag ontvangen.

groet

[REDACTED] 5.1.2e

From: [REDACTED] 5.1.2e @shell.com [REDACTED] 5.1.2e @shell.com]
Sent: 17 October 2006 15:49
To: [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e
Subject:

MOS-ARCH

From: [REDACTED], 5.1.2e
Sent: woensdag 18 oktober 2006 8:31
To: [REDACTED], 5.1.2e
Cc: [REDACTED]; 5.1.2e, [REDACTED]
Subject: FW: Shell / Sakhalin / gesprek [REDACTED] met AZ

Sensitivity: Confidential

5.1.2e,

Ik mag aannemen dat Shell jou rechtstreeks informeerde?

[REDACTED]

-----Original Message-----

From: 5.1.2e, [REDACTED], 5.1.2e
Sent: dinsdag 17 oktober 2006 12:36
To: 5.1.2e; [REDACTED], 5.1.2e, [REDACTED], 5.1.2e
Cc: [REDACTED], 5.1.2e; [REDACTED], 5.1.2e, [REDACTED], 5.1.2e; [REDACTED], 5.1.2e; [REDACTED], 5.1.2e @shell.com'
Subject: Shell / Sakhalin / gesprek [REDACTED] 5.1.2e met AZ
Sensitivity: Confidential

5.1.2e, [REDACTED], 5.1.2e,

[REDACTED] heeft gesproken met [REDACTED] 5.1.2e, 5.1.2e koppelde terug:
[REDACTED] 5.1.2e heeft in Moskou (investeringsconferentie) gesproken met 3 ministers + de premier
- indruk dat probleem rond Sakhalin nu losgerekoppeld is van het milieuvraagstuk
- niettemin: milieuagentschap blijft ageren. Shell heeft in Moskou fotomateriaal verspreid om te bewijzen dat er niets aan de hand is. Agentschap reageert met stelling dat Shell leugens verspreid
- aandelenswap: Gazprom stelt dat Kremlin daarvoor het groene licht moet geven

5.1.2i

5.1.2a

- AZ vindt het niet nodig dat MP zich bij het diner erg profileert. Of niets zeggen of iets aardigs over Poetin en de Russen.
- [REDACTED] 5.1.2e sloot niet uit dat MP binnenkort nogmaals moet ingrijpen.

5.1.2e

MOS-ARCH

From: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minaz.nl
Sent: dinsdag 17 oktober 2006 15:33
To: 5.1.2e, 5.1.2e
Subject: FW: CONFI Fw: Sakhalin II Government Update 17 Oct
Importance: High
Sensitivity: Confidential
Attachments: Sakhalin Briefing Note Govts 17-10 SL final.ZIP

ter info
zoals erbij staat "please handle with care"

-----Original Message-----

From: 5.1.2e, 5.1.2e, 1.2e-SI-CAG
To: 5.1.2e @minbuza.nl' <5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e @minbuza.nl'
<5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: Tue Oct 17 12:17:57 2006
Subject: CONF1 Fw: Sakhalin II Government Update 17 Oct

Hierbij Please handle with care !!

Herby Please handle with care
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Corporate Affairs
Royal Dutch Shell plc
Carel van Bylandtlaan 16
PO Box 162
2501 AN The Hague
Netherlands
Tel: +31 5.1.2e
Email: 5.1.2e @shell.com

-----Original Message-----

From: 5.1.2e
To: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Tue Oct 17 12:06:48 2006
Subject: Sakhalin II Government Update 17 Oct

All,
pls find attached an update of the Government briefing
yesterday's CEJV meetings with various Russian Minis
<<Sakhalin Briefing Note Govts 17-10 SL final.ZIP>>
<<Sakhalin Briefing Note Govts 17-10 SL final.ZIP>>

Please note that the same rules apply for using the document as set out in my emails yesterday, other attachments remain unchanged for now.

Will discuss update on ongoing engagements individually on the phone later today.

Greg, could you kindly PKI to 5.1.2e / 5.1.2e cc 5.1.2e / 5.1.2e / 5.1.2e ? Thanks.

Mit freundlichen Grüßen / Kind regards

5.1.2e

Shell Energy Europe BV

Carel van Bylandtlaan 5
NL-2596 HP Den Haag
Tel: +31 [redacted] 5.1.2e
Fax: +31 [redacted]
Email: [redacted] 5.1.2e @shell.com

This e-mail (including any attachments) is intended only for the recipient(s) named above. It may contain confidential or privileged information and should not be read, copied or used otherwise by any other person. If you are not a named recipient, please contact the sender and delete the e-mail from your system.

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

*****

MOS

Onderwerp: FW: Rusland - EBRD - Milieu - Notitie bezoek HMA Moskou aan Sachalin Project 12-15 oktober 2006 / EBRD component
Van: MOS

Aan: [redacted] 5.1.2e; MOS-PA; [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl;

Datum: 9-10-2006 9:44:23

Kenmerk: DVF/IF-257/06

Opsteller: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

Afgestemd met: DES, KgK EBRD

Berichttype: Beleidsbericht

Prioriteit: Routine

Rubricering: BZ-Intern

Categorie: Actie / Instructie

Gewenste actie: Sachalin: rapportage over milieuvergunning

ForwardInstructie:

---Forward History 9-10-2006 9:43:53---

Original Message

Send to: [redacted] 5.1.2e @ebrd.com

From: DVF

Samenvatting:

Tijdens uw gesprekken kunt u wat betreft de EBRD component als leidraad nemen de onderstaande basisvragen m.b.t. de milieu-impact, die bij de EBRD aan de orde zullen komen voor de beoordeling of het consortium in aanmerking komt voor een EBRD-lenning. Pas daarna kan Phase II beoordeeld worden, waarbij de milieu-component voor de EBRD de belangrijkste is: niet-naleving van milieu-regelgeving betekent geen lening (EBRD heeft milieumandaat). Gaarne rapportage over uw ontmoetingen met partijen, inclusief NGO's, t.a.v. de vraag welke belemmeringen er nog zijn voor het handhaven van een milieuvergunning. Deze rapportage zal dienen als informatie voor EBRD KGK ten tijde van behandeling van Sachalin-projectvoorstel in bestuursraad van de EBRD Board.

Bericht:**Algemeen:****Laatste ontwikkelingen binnen EBRD**

EBRD moet nog een beslissing nemen over financiering. EBRD President Lemierre heeft verklaard dat EBRD voorlopig niet vooruit kan met Sachalin II omdat projecten in overeenstemming moeten zijn met nationale wetgeving. Bij het intrekken van de milieuvergunning zou hiervan niet langer sprake zijn.

Voorlopig wacht de EBRD verdere ontwikkelingen af en zal er niets aan de Board worden voorgelegd. EBRD houdt laag profiel.

EBRD betrokkenheid

Door EBRD betrokkenheid bij de voorbereidingen voor financiering is al veel verbeterd aan de milieuaspecten van dit project. Consortium SE (Sakhalin Energy Investment Company) heeft zich daarbij cooperatief opgesteld. NGO's blijven daarentegen afwijzend.

EBRD betrokkenheid bij het project zou ervoor kunnen zorgen dat aandacht voor de milieuaspecten belangrijk blijft. De EBRD kan alleen over een deelname in de financiering beslissen als er een oplossing komt voor de milieuvergunning. Verdere samenwerking met EBRD bij toezicht op milieuvereisten is

daarna mogelijk.

Toelichting

5.1.2i

Voor financiering is ook bij de EBRD aangeklopt. EBRD heeft naast mandaten op het gebied van o.a. transitie, een milieumandaat en beslissing van de EBRD om mee te financieren betekent daarom een "stamp of approval" van de manier waarop bij uitvoering schade aan het milieu wordt geminimaliseerd. Voor SE is dit een belangrijk voordeel. De meeste NGO's vinden de milieuschade echter te groot. Voor de problemen met de milieuvergunning was de verwachting dat het project in de Board van de EBRD zou worden gebracht in september j.l. Nu is dit voor onbepaalde tijd uitgesteld, zolang er geen Russische milieuvergunning is.

5.1.2i

EBRD is voor wat betreft de milieuspecten van het project informeel leider van de "Lender's Group" (bestaande uit EBRD, JBIC, US Exim en ECGD). Wanneer EBRD geen lening verstrekkt kan dit leiden tot afhaken van andere potentiële financierders. Zie bijlage 1, "The EBRD and Sakhalin II" voor uitgebreide achtergrond.

Milieuvaagstuk en betrokkenheid (NL) NGO's

Op 29 september 2005 hebben ca. 50 NGO's per brief aan President Lemierre van de EBRD de aandacht gevestigd op de milieu-effecten van het Sachalin project. Onder deze NGO's bevindt zich een aantal Nederlandse, waaronder 5.1.5 5.1.5 wordt in deze vertegenwoordigd door de heer 5.1.2e Brief NGO's aan Lemierre in bijlage 2.

Op 27 april j.l. heeft op verzoek van NGO 5.1.5 een gesprek plaats gevonden met een aantal NGO's, waaronder 5.1.5 en betrokken departementen. Punten die aan de orde kwamen betroffen: river crossings, seismologisch gebied, oil spills, infrastructuur, Western Gray Whales, Financiering, social impact en publieke consultaties DVF-Verslag gesprek met NGO's in bijlage 3.

U wordt verzocht in uw rapportage aan te geven wat in uw optiek – naar aanleiding van uw gesprekken – de vooruitzichten zijn voor de milieuvergunning, dan wel wat deze vergunning in de weg staat.

TER INFORMATIE

Basisvragen EBRD t.a.v. milieu impact

1. Heeft betrokkenheid internationale instellingen (EBRD, ABN Amro) bijgedragen aan verbeteringen in zowel ontwerp fase als uitvoeringsfase van het project?
2. Is er sprake van een pilot project?
3. Worden er voor de sector nieuwe standaarden geïntroduceerd? (Milieu niet alleen de visjes maar ook de inheemse bevolking: de sociale component).

Overige basisvragen mbt criteria voor beoordeling door EBRD.

4. Transitie impact:

Kan Moskou aangeven in hoeverre het Sachalin project bijdraagt aan de transitie naar een marktgerichte economie zowel op regionaal als nationaal gericht (valkuil: hoe marktgericht kan zo'n groot project zijn met zoveel overheidsbemoeienis?)

5. Additionaliteit:

Financiering van dergelijke omvangrijke projecten is gecompliceerde aangelegenheid, in hoeverre is bijdrage van ontwikkelingsinstelling als EBRD daadwerkelijk additioneel en kan niet worden gedragen door commerciële financiering?

6. Integriteit;

Rapportage inzake zowel integriteit van SE als van onderaannemers, bedachtzaamheid voor tumult rondom corruptie en smeergelden.

Attachments:

verslag gesprek NGO's 27 april 2007 3.doc

Sakhalin II - NGOs letter to EBRD Presidend 10-05 1.doc

the ebrd and sakhalin II 2.doc

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: 26 September 2006 13:10
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Sakhalin-2 in the news: WTO talks

moet je [5.1.2e] maar niet weer uitnodigen op je bank?

From: [5.1.2e]@shell.com ([5.1.2e]@shell.com)
Sent: dinsdag 26 september 2006 12:48
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@minez.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e]@wxs.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@minez.nl
Subject: RE: Sakhalin-2 in the news: WTO talks

Er is wat spraakverwarring die wel eens opzettelijk zou kunnen zijn: er zijn allerlei berichten dat de "license" niet ingetrokken zal worden, maar dat is een ander document dan de "environmental permit" die de afgelopen weken onder druk is gezet. De "license" van Sakhalin-2 is (nog) niet in twijfel getrokken dus deze geruststellingen zouden wel eens wat minder inhoud kunnen hebben dan wordt gesuggereerd.

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e] ([5.1.2e]@minbuza.nl)
Sent: 26 September 2006 10:41
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e];
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e];
Subject: FW: Sakhalin-2 in the news: WTO talks

Ter info; wel een diep gaand onderzoek maar niet herroeping van de vergunning. Het tel MP en P. begint vruchten af te werpen.

[5.1.2e]

From: [5.1.2e]
Sent: dinsdag 26 september 2006 10:34
To: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: Sakhalin-2 in the news: WTO talks

Russian environmental regulator to inspect Sakhalin-2, won't recall license
 Prime-Tass News Daily September 25
 A Russian environmental regulator is expected to probe the Sakhalin-2 offshore oil and gas project's compliance with the country's environmental laws, the Natural Resources Ministry said Monday.

The inspections will not lead to the revocation of Sakhalin Energy's license for the project, the ministry's press service reported citing its minister, Yuri Trutnev. The Federal Service for Natural Resources Oversight, or Rosprirodnadzor, which reports to the ministry and is expected to carry out the inspections, is not expected to probe the feasibility of the project and environmental law compliance will be the

only subject of its checks, the minister said.

The federal service is expected to check environmental law compliance at the Piltun-Astokhsky and Lunskoye offshore fields near Sakhalin Island in Russia's Far East.

Last week the Natural Resources Ministry said that it had voided its own environmental approval of the project's feasibility study, originally approved in 2003.

Sakhalin Energy, an international consortium that develops the Sakhalin-2 oil and gas project, will have to stop its operations following the move, Oleg Mitvol, deputy director

of the Federal Service for Natural Resources Oversight, said later that week.

In particular, the watchdog planned to check waterways and sea areas in the Sakhalin-2 project territory, he said then. Mitvol also said that the Sakhalin-2 project was having a negative effect on gray whales inhabiting the area.

Subsequent reports on Russian government-controlled TV channels alleged that Sakhalin-2 contractors cut down an unjustified number of trees after erroneously following

the wrong path for a future pipeline on Sakhalin Island.

In early September the Federal Service for Natural Resources Oversight initiated the suspension of the construction of two pipeline sections by Sakhalin Energy citing environmental hazards linked to mudslides. It was not clear if that move was part of the ministry's most recent action.

Many observers believed that the Russian government's action was motivated by its desire to help Gazprom to take a share in the Sakhalin-2 project. The government-controlled

gas giant has been involved in negotiations for at least a year seeking to acquire a stake in the project. The government was also unhappy about cost overruns in the project, which is developed under a product sharing agreement (PSA). Cost overruns delay the time when the government starts receiving its revenue share in the project.

Sakhalin Energy is owned by Royal Dutch/Shell, Japan's Mitsui and Mitsubishi.

Shell Sakhalin Holdings BV, a subsidiary of Royal Dutch/Shell, owns a 55% stake in Sakhalin Energy, while Mitsui Sakhalin Holdings, a subsidiary of Japan's Mitsui, has a 25% stake and Diamond Gas Sakhalin, a subsidiary of Japan's Mitsubishi, holds 20%. The Sakhalin-2 project area is located near Sakhalin Island and has oil reserves of 150 million tonnes and gas reserves of 500 billion cubic meters.

The project's first stage, which was launched in 1999, focused on oil production. The second stage, which is slated to be completed in 2014, includes the construction of a liquefied natural gas (LNG) plant with an annual production capacity of about 10 million

tonnes and the construction of an oil pipeline and an adjacent gas pipeline with a length of 800 kilometers each.

In today's **Kommersant - 26.09.2006**

US Wants More Details on Pork, Oil and Siloviks

// A new round of talks on Russia's accession to the WTO starts tomorrow -

SAKHALIN-2 TO BECOME THE CENTRE OF UNOFFICIAL DISCUSSIONS

The Russian delegation is setting off tomorrow for a new round of talks with the

United States on Russia's joining the World Trade Organization. The parties do not expect much progress, though. Old discussions will be continued while debates on Sakhalin-2 and Russia's domestic situation will surely follow.

Russia's delegation led by Maxim Medvedkov, head of the Economic Development's Ministry trade negotiations department, is leaving for Washington on Wednesday. The new round of talks promises to be a tough one. The U.S. Trade Representative's Office gives wary comments. "We will try to find a solution and will be working hard on all other issues," the representative's spokesperson Gretchen Hamel said last Friday. Andrey Kushnirenko, deputy head of the trade negotiations department at Russia's Economic Ministry made quite a pessimistic forecast. He believes that Russia's accession to the WTO may drag till 2009 if the bilateral protocol between Russia and the United States is not signed by this October.

The two parties have an unpleasant aftertaste from recent events related to the WTO. In August, Russian Economic Development and Trade Minister German Gref threatened to ban all preferences on U.S. meat exports to Russia in case the bilateral protocol with the United States on Russia's membership in the WTO is not concluded by late October.

October 2006 is not an accidental date. U.S President George W. Bush and Russian President Vladimir Putin agreed at the G8 summit in St. Petersburg in July that the bilateral protocol would be signed before October 26. However, Sean Spicer, a spokesperson for the U.S. Trade Representative's Office said in an interview with *Kommersant* that "there was no firm agreement between the presidents" and German Gref's threats "look at least silly."

American trade negotiators made it clear to their Russian counterparts before the meeting that there are more pending issues between Russia and the United States than the Russians think. German Gref said at the State Duma last week that issues of agriculture were the only problems left to be agreed on with the U.S. Lifting restrictions that Russian sanitary authorities imposed on American pork imports is among them. The minister still hopes that "a compromise with the United States will be reached by mid-October."

The United States, however, thinks otherwise. New U.S. Deputy Trade Representative John Veroneau said last Friday that Moscow must lift barriers on U.S. meat imports and take more steps against intellectual piracy before the bilateral protocol on Russia's accession to the WTO is signed. "They [Russia] have had made progress, but frankly speaking, I think there are many more things to be done," John Veroneau said.

Russia's claims on the Sakhalin-2 project are likely to become another focus of debates. The U.S. Department of State has already expressed its concern over the situation even though that the conflict has no direct connection with the WTO membership. However, Sakhalin-2 may top the unofficial agenda of the Washington talks.

Quite possibly, Russia will try to play a domestic card at the talks which will largely be just a formal occasion. It is worth mentioning that Igor Shuvalov, Russian president's aid, met Western experts in August and said that the failure of the WTO talks may play right into the hands of "siloviks who are hungry for power." Perhaps, this threat would be more significant for the United States than German Gref's chicken blackmail.

Russia threatens to revoke BP Far East gas field license

Prime-Tass News Daily September 25

Russian prosecutors threatened Monday to revoke the license of BP's local joint venture

to develop a giant gas field in Russia's Siberia, the Associated Press reported.

The Prosecutor General's Office said in a statement that the head of Rusia Petroleum, a subsidiary of TNK-BP, had been warned that the company was violating the terms of its license. A request to revoke the license would be filed if the violation wasn't addressed, the prosecutor's office said.

Rusia Petroleum develops the Kovykta gas condensate field in Russia's Irkutsk Region. The company has been involved in negotiations with Gazprom over its access to long-haul gas pipelines. The government-owned gas monopoly has exclusive control over long-haul and export pipelines in the country.

The move comes amid intensifying pressure on a number of foreign-controlled oil and gas projects in Russia that observers say is an attempt to secure a bigger role for Russian companies. Gazprom has also sought to acquire a stake in Sakhalin-2 offshore oil and gas project and its interest are believed to be behind the Russian government's recent revocation of an environmental approval of the project.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2e

From: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Sent: 19 September 2006 11:00
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Subject: RE: Sachalin - info Shell

T.i., voorgaande info is door Shell ook direct naar een 5.1.2e in New York gezonden.
5.1.2e

-----Original Message-----

Beste 5.1.2e e.a.,

Zie hierbij 'timeline' van gebeurtenissen tav Sakhalin Energy Investment Company (SEIC) afgelopen jaren, opgesteld door Shell. Bevestigt dat vergunning nog niet is ingetrokken, maar intentie hiertoe is uitgesproken. Verder onderstaand wellicht ten overvloede de persverklaring van SEIC, waar Shell op dit moment niets aan toevoegt.

M spreekt vandaag met Lavrov en marge AVVN. Dit vindt in de New Yorkse vroege ochtend plaats, dus dat geeft ons nog enkele uren om aanvullende informatie te verzamelen. Kan ik 5.12emelden dat er nog voor dat gesprek een bericht uit Moskou zal komen? Als ik informatie via Shell of andere weg ontvang stuur ik die direct door.

Groet, 5.1.2e

5.1.2

UNQUOTE

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: dinsdag 19 september 2006 5:40
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@minez.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]
Subject: RE: Dank Shell
Importance: High

Beste [5.1.2e] en [5.1.2e],

Ja gisteren in de namiddag is er, zover ik nu weet, door het Min. Van Natuurlijke Hulpbronnen (MNH) een persverklaring uitgegeven waarin zoveel staat dat ZE VAN PLAN ZIJN de milieuvvergunning voor het Sachalin II project in te trekken. LET OP: het betreft een aankondiging dus het is nog niet daadwerkelijk gedaan (in tegenstelling tot wat de pers stelt). Wel is de inschatting van een jurist van Shell die ik gisterenavond nog sprak dat, zo is de praktijk, een aankondiging wordt omgezet in daden. 21 september dient de rechtzaak dus de vraag is of het een voorschot zal zijn op hetgeen 21/9 zo wie zo door MNH zal gebeuren?

Vanmorgen heeft [5.1.2e] weer overleg met Shell en spreek ik om 11.30 uur (lokale tijd) mijn Britse en Japanse collega's. Japanse [5.1.2e] was gisteren rond 16.00 uur op het MNH. Ik verwacht dan ook heden van mijn J. collega meer te horen over hoe dat gesprek verlopen is.

Is het correct dat Blair gistermiddag/avond al belde met Poetin?

Mocht je nog aanvullende info hebben voor mijn gesprek met B. en J. dan graag voor genoemde tijd.

Groeten,

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: maandag 18 september 2006 18:20
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Dank Shell

[5.1.2e],

Veel dank. Hoor net van Shell ([5.1.2e] [5.1.2e]) dat Russisch milieuministerie Sachalin vergunning vandaag heeft ingetrokken. Het gaat er dus hard aan toe. M is geïnformeerd (op bezoek in Canada), hij spreekt morgen Lavrov aan en marge van de AVVN. Over nadere tappen (woordvoeringslijn?) hier nog overleg.

Mogelijk heeft [5.1.2e] nadere info uit Moskou. Info al verspreid door Reuters, zie bijv CNN <http://edition.cnn.com/2006/BUSINESS/09/18/shell.russia.reut/index.html>

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: maandag 18 september 2006 15:18
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Dank Shell

5.1.2e

[5.1.2e]

5.1.2a

Hg,

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: maandag 18 september 2006 10:21
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]
Subject: RE: Dank Shell

[5.1.2e],

Dank. Afgezien van dat informatie over Britse acties sowieso nuttig is, zou ik ook laatste stand van zaken goed in het dossier voor bezoek [5.1.2e] aan Londen willen verwerken. Dossier sluit "halverwege de middag", zouden jullie kunnen kijken of jullie voor die tijd kunnen achterhalen welke acties het VK heeft ondernomen?

Dank, [5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: maandag 18 september 2006 10:27
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]
Subject: RE: Dank Shell

Dank, [5.1.2e]. Wij zullen vinger aan de pols houden bij FCO...

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: vrijdag 15 september 2006 16:44
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Dank Shell

t.i.

From: [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e]@[5.1.2e]@mobile.minbuza.nl]
Sent: vrijdag 15 september 2006 17:28
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e] [5.1.2e]
Subject: Re: Dank Shell

[5.1.2e],

Mijn [5.1.2a] collega [5.1.2e] zei me vanmiddag dat men uiteindelijk had besloten de Russ ambas toch te ontbieden, behalve dat No 10 zou bellen. Benieuwd wat vlg week gebeurd.
Hou je me op de hoogte? Ik ben in VS.

Groet,

[5.1.2e]

# # # # #

This message has been sent from the MOBILE DEVICE of the sender. The (mobile) e-mail address is DIFFERENT from the regular BZ e-mail address.

The information contained in this message is CONFIDENTIAL and is LEGALLY PRIVILEGED. The message is intended solely for the addressee(s). If you are not the intended recipient, you are hereby notified that any use, dissemination, or reproduction is strictly prohibited and may be unlawful.

If you are not the intended recipient, please contact the sender by return e-mail and destroy all copies of the original message.

The sender accepts no liability for the proper transmission of this communication nor for any delay in it.

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
To: [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@mobile.minbuza.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e]

5.1.2e]@minbuza.nl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e]@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e]@minbuza.nl>
Sent: Fri Sep 15 16:33:03 2006
Subject: Dank Shell

5.1.2e, 5.1.2e

Op verzoek van Shell nogmaals dank voor Nederlandse interventie gisteren. 5.1.2e is zojuist bij 5.1.2e 5.1.2e binnengelopen om te laten weten dat hij zeer erkentelijk was voor zowel de snelheid van de actie als voor de inhoud van de boodschap.

Karien van Gennip heeft vandaag in gesprek met haar Franse counterpart Lagarde dezelfde zorgen geuit. Gewezen op de bredere belangen van Westerse oliemaatschappijen in Rusland 5.1.2a

5.1.2a

Bij Shell is nog niet bekend of FCO vandaag nog actie heeft ondernomen.

Vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
Netherlands Ministry of Foreign Affairs
DOS - Economic and Environmental Affairs Department
- (+31) (0)70- 5.1.2e
f (+31) (0)70-
e 5.1.2e @minbuza.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2e, 5.1.2e

From: 5.1.2e @shell.com
Sent: 19 September 2006 09:40
To: 5.1.2e 5.1.2e
Subject: Fw: Japan warns Russia over giant energy project

5.1.2e kun je ook doorsturen naar 5.1.2e en 5.1.2e
Goede steun vanuit Japan vd aanstaande PM.

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Sent from my BlackBerry Wireless Handheld

-----Original Message-----

From: 5.1.2e 5.1.2e SEPSR-EPR-EA
To: 5.1.2e, 5.1.2e G SEPSR-EPR; 5.1.2e 5.1.2e SEPL-GPA; 5.1.2e 5.1.2e G SEIC-CEO; 5.1.2e, 5.1.2e SEPSR-EPR-FR; 5.1.2e, 5.1.2e JM SI-CAI; 5.1.2e, 5.1.2e A SEPL-GPA; 5.1.2e, 5.1.2e SEPSR-EPR-GR; 5.1.2e Ate S SEIC-CD; 5.1.2e B SEE-R
CC: 5.1.2e A RDS-ECMB
Sent: Tue Sep 19 06:42:49 2006
Subject: FW: Japan warns Russia over giant energy project

fyi

-----Original Message-----

From: 5.1 5.1.2e L SEPSR-EPR-EA-EA
Sent: Tuesday, September 19, 2006 8:40 AM
To: 5.1.2e 5.1.2e SEPSR-EPR-EA; 5.1.2e U SEPSR-EPR-EA-EA 5.1.2e 5.1.2e O SEIC-C-EA
Subject:

Japan warns Russia over giant energy project

TOKYO, Sept 19, 2006 (AFP) - Japan warned Russia Tuesday that its cancellation of a key permit on the huge Sakhalin-2 energy fields could damage bilateral relations and called for the project's smooth development.

Russia revoked an environmental permit for a Shell-led consortium to develop the fields, halting all work on the 20-billion-dollar project in the latest example of Moscow seizing control over energy resources.

Two Japanese companies held a 45 percent stake in total in Sakhalin-2 -- the world's largest privately funded energy project -- and energy-deprived Japan would be a major market.

"The Japanese government is concerned that any delay in major projects of cooperation between Russia and Japan, such as the symbolic Sakhalin-2 project, can have negative effects on Russia-Japan ties in general," Chief Cabinet Secretary Shinzo Abe told reporters.

"We have told our concerns to Russia, and asked for transparent processes and assurances on the smooth execution of the project," said Abe, who is expected to win a vote Wednesday to become prime minister.

"We would like to decide the government's stance on the matter by listening to the firms involved in the Sakhalin-2 project," Abe said.

The project is owned 55 percent by Shell, 25 percent by Japanese trading house Mitsui and Co and 20 percent by another Japanese trading house Mitsubishi Corp.

The project was scheduled to start shipping liquefied natural gas as early as 2008.

Japanese industry minister Toshihiro Nikai said he was going to meet with Russian ambassador Alexander Losyukov over the matter.

"I believe there will be a way out of this if we negotiate patiently," Nikai told reporters.

"We want to make contacts through various channels so that the problem will be solved smoothly and swiftly," he said. Mitsui and Co declined to comment on the issue, with a spokesman saying: "We are checking the facts of the matter." Officials at Mitsubishi Corp, another trading house also involved in the project, could not be reached for immediate comment.

Sakhalin Energy, owned jointly by Shell, Mitsui and Mitsubishi, said it was "confident there are no valid grounds" to cancel its environmental permit.

hih/sct/lh

Best regards,

[5.1.2e] .2e

5.1.2e

Shell Exploration & Production Services (RF) B.V.

123242, Moscow, Novinsky Boulevard, 31

Tel: [5.1.2e] Fax: (7 095) [5.1.2e]

E-mail: [5.1.2e]@shell.com

P Please consider the environment before printing this email

CONFIDENTIALITY. This communication (and any attachment) is intended exclusively for use by the addressee(s). The information contained may be confidential and/or privileged and may constitute the sender's commercial secret. If you receive this communication in error please immediately inform the sender by reply, permanently delete it from your system and do not copy this communication or disclose its contents to anyone.

КОНФИДЕНЦИАЛЬНОСТЬ. Настоящее сообщение (и любые приложения к нему) предназначено исключительно для предполагаемого адресата(-ов). Информация, содержащаяся в данном сообщении, может иметь конфиденциальный и (или) исключительный служебный характер или составлять коммерческую тайну. Если вы не являетесь тем адресатом, которому направлено данное сообщение, пожалуйста, немедленно сообщите об этом отправителю, уничтожьте сообщение, не копируйте и не раскрывайте его содержание кому-либо.

5.1.2e, 5.1.2e

From: 5.1.2e @shell.com
Sent: 19 September 2006 09:42
To: 5.1.2e, 5.1.2e
Subject: Fw: Bloomberg Report on Japan

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Sent from my BlackBerry Wireless Handheld

-----Original Message-----

From: 5.1.2e 5.1.2e SEPSR-EPR-EA
To: 5.1.2e, 5.1.2e G SEPSR-EPR; 5.1.2e 5.1.2e SEPL-GPA; 5.1.2e 5.1.2e G SEIC-CEO; 5.1.2e, 5.1.2e SEPSR-EPR-R; 5.1.2e, 5.1.2e JM SI-CAI; 5.1.2e, 5.1.2e A SEPL-GPA; 5.1.2e, 5.1.2e SEPSR-EPR-GR; 5.1.2e 5.1.2e S SEIC-CD; 5.1.2e B SEE-R; 5.1.2e SEIC-C-MRO
CC: 5.1.2e A RDS-ECMB; 5.1.2e, 5.1.2e JA SIEP-EPS-EA; 5.1.2e R SIEP-EPS-EA; 5.1.2e JJ RDS-FI; 5.1.2e, 5.1.2e SI-FI; 5.1.2e J SUKEP-EPR-EA-IN
Sent: Tue Sep 19 06:59:11 2006
Subject: FW: Bloomberg Report on Japan

fyi - Significant public support as Abe expected to become PM this week. Note also Tokyo Gas comment and Mitsubishi /Mitsui share price drop?!

5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e SEPSR-EPR-EA-EA
Sent: Tuesday, September 19, 2006 8:52 AM
To: 5.1.2e 5.1.2e SEPSR-EPR-EA; 5.1.2e U SEPSR-EPR-EA-EA; 5.1.2e 5.1.2e SEPSR-EPR-EA;
5.1.2e O SEIC-C-EA
Subject:

Russian Gas Project Annulment May Hurt Japan Ties, Abe Says

By Megumi Yamanaka and Shigeru Sato

Sept. 19 (Bloomberg) -- Russia's decision to cancel approval for the \$20 billion Sakhalin-2 natural gas project, earmarked to supply Japan, may hurt relations between the countries, Japan's Chief Cabinet Secretary Shinzo Abe said. "I'm concerned that any major delay in the project, which is a symbol of the cooperation between Japan and Russia, may hurt the overall relationship between the two countries," Abe, the most likely candidate to succeed Junichiro Koizumi as prime minister, said today at a regular news conference in Tokyo.

Tokyo Electric Power Co. is among Japanese utilities that signed up for almost half of Sakhalin-2's supply. That's equal to 8 percent of imports to Asia's biggest economy, which is looking to Russia to reduce reliance on Middle East energy. Mitsubishi Corp. and Mitsui & Co. own 45 percent of the project, which is 80 percent complete and scheduled to start up in 2008.

"The government is looking closely at developments on the Sakhalin-2 project from the security of energy supply point of view," Japanese Trade Minister Toshihiro Nikai said separately today. "The Japanese government will continue holding talks with Russia on this." Nikai said he will meet Russia's ambassador to Tokyo today.

State-run OAO Gazprom is seeking a stake in the Shell-led venture, the biggest foreign investment in Russia, and threats to shut it down may strengthen its negotiating position, Deutsche Securities Inc. analyst Masanori Maruo said in a report today. Russian President Vladimir Putin built up Gazprom and OAO Rosneft with assets seized from OAO Yukos Oil Co. and is using them to assert the nation's importance as an energy supplier.

Russia's Decision

"According to Tokyo Gas, project leader Shell plans to accept Russia's decision," Maruo said, without explaining how he obtained the information from Tokyo Gas. "While construction could be delayed somewhat, the LNG supply will be mostly unaffected."

Tokyo Gas Corp. is among the Japanese utilities that have agreed to buy a combined total of about 4.5 million tons of LNG a year from Sakhalin-2, which will be the closest LNG project to Japan, which currently imports gas from countries including Indonesia and Australia. The venture plans to produce 9.6 million tons a year.

Russia's Natural Resources Ministry asked the Russian agency responsible for authorizing oil and gas development to

annul Shell's license, the ministry said in a statement yesterday. Sakhalin Energy may wait more than six months for a decision on a new license application, Russian Natural Resources Minister Yuri Trutnev's spokesman, Rinat Gizatulin, said by phone yesterday.

Shares Drop

Shares of Mitsubishi, Japan's biggest trading company, fell as much as 2.8 percent, or 60 yen, to 2,125 on the Tokyo Stock Exchange and traded at 2,140 yen at 12:49 p.m. of morning close today. Mitsui, the nation's No. 2 trading company, fell as much as 4.1 percent, or 63 yen, to 1,479 yen and last traded at 1,481.

Mitsubishi holds 20 percent and Mitsui 25 percent of Sakhalin Energy, the project operator. Royal Dutch Shell Plc owns the rest.

"It's all part of the bargaining for assets up for grabs in Sakhalin-2," Craig Pennington, global leader of energy research at Schroders Plc in London, said yesterday. "It's symptomatic of the Russian industry to take control of key assets at as low a cost as possible."

Mitsubishi asked Sakhalin Energy to ensure punctual delivery of liquefied natural gas, an official said, asking not to be identified in keeping with company policy. The project is scheduled to start LNG deliveries in 2008, according to Shell.

To contact the reporter on this story: [REDACTED] 5.1.2e in Tokyo at [REDACTED] 5.1.2e @bloomberg.net

<[REDACTED] 5.1.2e @bloomberg.net>; [REDACTED] 5.1.2e in Tokyo [REDACTED] 5.1.2e @bloomberg.net

<[REDACTED] 5.1.2e @bloomberg.net>.

Last Updated: September 19, 2006 00:01 EDT

Best regards,

[REDACTED] 5.1.2e .2e

5.1.2e

Shell Exploration & Production Services (RF) B.V.

123242, Moscow, Novinsky Boulevard, 31

Tel: (7 095) [REDACTED] 5.1.2e Fax: (7 095) [REDACTED] 5.1.2e

E-mail: [REDACTED] 5.1.2e @shell.com

P Please consider the environment before printing this email

CONFIDENTIALITY. This communication (and any attachment) is intended exclusively for use by the addressee(s). The information contained may be confidential and/or privileged and may constitute the sender's commercial secret. If you receive this communication in error please immediately inform the sender by reply, permanently delete it from your system and do not copy this communication or disclose its contents to anyone.

КОНФИДЕНЦИАЛЬНОСТЬ. Настоящее сообщение (и любые приложения к нему) предназначено исключительно для предполагаемого адресата(-ов). Информация, содержащаяся в данном сообщении, может иметь конфиденциальный и (или) исключительный служебный характер или составлять коммерческую тайну. Если вы не являетесь тем адресатом, которому направлено данное сообщение, пожалуйста, немедленно сообщите об этом отправителю, уничтожьте сообщение, не копируйте и не раскрывайте его содержание кому-либо.

MOS-ARCH

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp:	Rusland - -n.v.t.- - Bezoeken - Uitnodiging NGO's en M NH voor deelname aan veldbezoek Sachalin II project Shell
Van:	MOS-EA

Aan: S; 5 5.1.2e; 5.1.2e; DES; DZO; MOS-ARCH; TOK; LON

Tevens aan: MIN-AZ, MIN-EZ

Datum: 27-9-2006 10:49:09

Kenmerk: Moskou 193

Opsteller: 5.1.2e, 5.1.2e

Afgestemd met: 5.1.2e 5.1.2e

Berichttype: Beleidsbericht

Prioriteit: Most Immediate

Rubricering: BZ-Vertrouwelijk

Categorie: Verslag / Info

Referte: DES-009/06

Samenvatting:

Heb besloten niet in te gaan op 21 dezer ontvangen telefonische uitnodiging tot deelname aan symposium en veldbezoek op Sachalin. Hier is duidelijk sprake van georkestreerd circus. Telefoongesprek MP- President Poetin wijst op andere koers. Britten nemen evenmin deel. Ik zal mij persoonlijk in de 2e week van oktober, tijdens mijn bezoek aan Sachalin, laten informeren over de milieuspecten van de diverse energieprojecten die op het eiland worden uitgevoerd.

Bericht:

Met een telefoontje aan de LBR is deze ambassade op 21 dezer geïnformeerd over een aanstaande uitnodiging van een aantal NGO's en het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen (MNH) voor o.a. een veldbezoek aan het eiland Sachalin. Doel ervan was de natuur- en milieu aspecten van het Shell project te belichten en daarvoor bredere aandacht te krijgen. Dit in aansluiting op de juist nu voor het eerst op het eiland georganiseerde "10 Annual Conference on Oil and Gas". Daar gaan immers al veel betrokkenen naar toe (overigens niet van deze ambassade) Dat is dus een goede aanleiding gebleken voor deze specifieke en door MNH gefinancierde (incl. charter) excursie. Juist de expliciete verwijzing naar het Shell project en niet naar andere enorme energieprojecten op het eiland, waarbij met name Russische energiebedrijven betrokken zijn, heeft mij doen besluiten niet op deze uitnodiging in te gaan.

Het is u bekend dat ik in de 2e week van oktober een al langer gepland bezoek zal brengen aan Sachalin. Juist vanwege de recente perikelen rondom de dreigende intrekking van de milieuvvergunning van het Sachalin II project zal ik ook een gesprek hebben met enkele NGO's aangaande hun eventuele zorgen omtrent het project. Voorts wijs ik erop dat de timing van de uitnodiging sterk wijst op een georkestreerd mediacircus. Ik breng u in herinnering dat Trutnev in een persoonlijk gesprek ten overstaan van de Britse, maar later ook van de Japanse, ambassadeur h.t.s. onverbloemd heeft aangegeven dat niet het milieu zijn grootste zorg was maar de kostenoverschrijding van het project.

Tenslotte wijs ik erop dat consultatie bij de Britse en Japanse ambassade leerde dat ook zij niet zullen deelnemen aan het veldbezoek ondanks dat ze wel op het eiland zijn voor deelname aan de genoemde conferentie.

In bovenstaande afweging is tevens rekening gehouden met de voorbereiding van het aanstaande bezoek van MEZ aan Moskou (3-5 oktober a.s.). Voorts leerde herhaald contact met Shell alhier dat

aldaar de wenselijkheid van Nlse deelname niet onderschreven wordt.

Moskou 193

Commentaar:

Wijs erop dat symposium en veldbezoek zijn georganiseerd vóór gesprek MP-Poetin en dat ook de telefonische uitnodiging vóór dat gesprek is ontvangen. Het door NGO's en MHN georganiseerde 'veldbezoek' is primair ingegeven door uitstel rechzaak tegen Shell vorige week. Hun doel is om de juist op 26 en 27 september georganiseerde conferentie op het eiland te 'gebruiken' om optimale media aandacht te genereren tegen Shell waarbij over andere, ook op het eiland in uitvoering zijnde omvangrijke energieprojecten, met geen woord wordt gerept.

MOS-ARCH

From: [5.1.2e] 5.1.2e
Sent: maandag 25 september 2006 16:09
To: MOS-ARCH
Subject: FW: Sakhalin en Japan

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: 20 September 2006 11:25
To: [5.1.2e], 5.1.2e
Subject: FW: Sakhalin en Japan

klopt...zegt [5.1.2e]
mee eens, 5.1.2e

From: [5.1.2e]@shell.com [5.1.2e]@shell.com
Sent: woensdag 20 september 2006 14:33
To: [5.1.2e], 5.1.2e
Subject: Re: Sakhalin en Japan

[REDACTED] 5.1.2i

[5.1.2e] 5.1.2e [REDACTED]
Corporate Affairs
Royal Dutch Shell plc
Carel van Bylandtlaan 16
PO Box 162
2501 AN The Hague
Netherlands
Tel: +31 [REDACTED] 5.1.5
Email: [5.1.2e]@shell.com

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
To: [5.1.2e], [5.1.2e] [REDACTED] SI-CAG
CC: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Sent: Wed Sep 20 07:26:15 2006
Subject: RE: Sakhalin en Japan

[5.1.2e]
even tussen ons 3en, en op persoonlijke titel

[REDACTED] 5.1.2i

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: woensdag 20 september 2006 10:31
To: '[5.1.2e]@shell.com'

Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]

Subject: FW: Sakhalin en Japan

Ha [5.1.2e]

goed te horen via [5.1.2e] [5.1.2e] dat Shell jou op Sach II heeft gezet!

[5.1.2e] [5.1.2e] en ik plus Britse [5.1.2e] praten vandaag 15.00 [5.1.2e] met Japans BZ,
ik hoop voordien nog te spreken met Shell Gas & Power in Tokio, maar helaas is hun president [5.1.2e] [5.1.2e] momenteel
in de VS.
hou me od hoogte.

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: dinsdag 19 september 2006 19:47

[5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

duplicaat van 1263208

[5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: 22 September 2006 19:40
To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Subject: REUTERS: Dutch PM asks Putin for answers on Sakhalin

Ter info

ENERGY-SAKHALIN-NETHERLANDS

Dutch PM asks Putin for answers on Sakhalin
By Tom Miles

MOSCOW, Sept 22 (Reuters) - Dutch Prime Minister Jan Peter Balkenende phoned Russian President Vladimir Putin late on Thursday to demand an explanation for Russia's tough line on a project run by British-Dutch major Royal Dutch Shell.

Russia withdrew ecological permits for Shell's Sakhalin-2 venture this week because the firm doubled the estimate of costs for the project to \$20 billion, infuriating the Kremlin and gas monopoly Gazprom, which wants to join Sakhalin-2.

Shell, which owns 55 percent of Sakhalin-2, has said the cancelled approval may mean more delays in liquefied natural gas (LNG) supplies to Japan and the United States and more costs.

British Foreign Minister Margaret Beckett has already raised the issue with her counterpart Sergei Lavrov, but Russia's Natural Resources Ministry has said it refuses to accept the cost increases proposed by Shell.

The Kremlin said in a statement that Putin and Balkenende had discussed practical aspects of bilateral relations in the light of agreements reached during Putin's visit to the Netherlands in November last year.

During that trip, Putin slammed Shell at a meeting with Dutch businessmen and spent more than 30 minutes criticising the firm's cost overruns, according to a Russian newspaper report.

The Kremlin statement said that during their phone call the two leaders "expressed satisfaction at the steady development of cooperation" in energy and other areas, which would be discussed at upcoming intergovernmental meetings.

"Both leaders expressed their confidence that the various issues that inevitably come up during the implementation of large-scale joint projects will be resolved in constructive fashion and in the spirit of understanding that characterises the relations between the two countries," it said.

A spokesman for Balkenende said Sakhalin was the main subject of discussion and described the conversation as "constructive."

ANGRY GAZPROM

Concern about Russia's crackdown has also been voiced by Japan, which expects to be the major customer for the LNG from Sakhalin-2. Two Japanese firms, Mitsui and Mitsubishi, are also Shell's minority partners in Sakhalin-2.

But Russia says it will not tolerate increases in the cost of production sharing agreements (PSAs) such as Sakhalin-2 or

the neighbouring Sakhalin-1 project operated by U.S. oil major Exxon Mobil, since the Kremlin will only see revenue from the PSAs once their costs are covered.

However some analysts say the tough stance on the PSAs is just a continuation of Putin's policy of regaining control over the energy sector, which has driven a massive revival of Russia's economy since he came to power in 2000.

"PSAs are now looked upon with disfavour by the government and are seen as relics of a past age when Russia was deemed hugely risky by western oil companies and PSAs were the only way to encourage them to invest," analysts at Deutsche UFG said in written research.

Shell's soaring costs has also angered Gazprom, which agreed in principle to take a 25 percent stake in Sakhalin-2 just days before the budget rocketed from \$10 billion to \$20 billion.

Talks on that deal have now stalled while Russia and Shell struggle to agree on what the final budget should be.

Analysts at Deutsche UFG said Russia would not go as far as to take the Sakhalin-2 licence away from Shell, but the firm might have to swallow some of the cost overrun to keep the government happy and offer Gazprom better swap terms.

Shell has said it is confident Russia will approve the new budget, which was swelled by the rising costs of metals, the strengthening rouble and the cost of contractors.

(Additional reporting by Harro Tenwolde in Amsterdam)

221256 09

MOS-ARCH

From: [REDACTED] 5.1.2e
Sent: vrijdag 22 september 2006 14:17
To: MOS-ARCH
Subject: FW: Russische pers: telefoongesprek Balkenende-Poetin

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e
Sent: vrijdag 22 september 2006 13:17
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Cc: [REDACTED] 5.1.2e
Subject: FW: Russische pers: telefoongesprek Balkenende-Poetin

5.1.2e,

Ter info

-----Original Message-----

From: MOS-PA
Sent: vrijdag 22 september 2006 9:35
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Subject: FW: Russische pers: telefoongesprek Balkenende-Poetin

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e
Sent: vrijdag 22 september 2006 1:12
To: MOS-PA; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Cc: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Subject: Russische pers: telefoongesprek Balkenende-Poetin

Donderdagavond verscheen volgende in de Russische pers direct na het telefoongesprek Balkenende-Poetin:

Kort weergegeven: op initiatief van Nederland sprak MP met P Poetin over praktische vraagstukken aangaande de bilaterale betrekkingen in het licht van overeenkomsten die werden bereikt tijdens het bezoek van P Poetin aan Nederland in november 2005 en de implementatie van het Gemeenschappelijk Actieplan 2006-2007. Met tevredenheid werd gesproken over de stapsgewijze ontwikkeling van de samenwerking op verschillende terreinen zoals: energie, bevorderen van wederzijdse investeringen ...etc. ...

In dat verband spraken beide zijden de overtuiging uit dat alle vragen die logiserwijze opkwamen bij de implementatie van grote gemeenschappelijke projecten op constructieve wijze zullen worden opgelost ... etc.

Met enig gevoel voor ouderwetse Kremlinologie is hier wel uit te halen dat Balkenende belde omdat hij ontevreden is over het Sachalin project en sprak over de schade die wordt aangebracht aan het investeringsklimaat.

[REDACTED] 5.1.2e

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: 18 April 2007 20:13
To: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: : Persbericht: Gazprom Enters Sakhalin II Project

Heren,
dus witte rook. Ik heb niets meer vernomen v. [5.1.2e]. Is 1 van jullie nog gebeld door [5.1.2e] of
[5.1.2e]?
[5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e] ([5.1.2e]@minez.nl]
Sent: woensdag 18 april 2007 20:00
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: Fw: : Persbericht: Gazprom Enters Sakhalin II Project

Ter informatie. Sakhalin energy en Gazprom zijn er nu dus echt uit.

[5.1.2e]

----- Original Message -----

From: [5.1.2e]@shell.com <[5.1.2e]@shell.com>
To: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: Wed Apr 18 17:39:32 2007
Subject: : Persbericht: Gazprom Enters Sakhalin II Project

hallo [5.1.2e]
eindelijk mag het uit....
groet

[5.1.2e]

Bijgaand persbericht "Gazprom Enters Sakhalin II Projects" heden uitgegeven door Shell International

Gazprom Enters Sakhalin II Project

The Hague 18 April 2007

The shareholders of Sakhalin Energy Investment Company Ltd. (Sakhalin Energy), operator of the Sakhalin II project, today signed a Sale and Purchase Agreement with OAO Gazprom (Gazprom) to trigger the transfer of shares in Sakhalin Energy.

This transaction implements a protocol signed on December 21, 2006 in Moscow. Under its terms Gazprom acquires a 50% plus one share stake in Sakhalin Energy for \$7.45 billion in cash. The other three shareholders, Royal Dutch Shell plc (Shell), Mitsui & Co. Ltd (Mitsui) and Mitsubishi Corporation (Mitsubishi), each dilute their stakes by 50%, to receive a proportionate share of the purchase price.

Gazprom will now hold 50% plus one share, Shell 27.5%, Mitsui 12.5%, and Mitsubishi 10%.

With LNG capacity effectively sold, Sakhalin II is moving to firmly establish its position on the global energy map as a reliable new energy source for customers. Through the Area of Mutual Interest (AMI) arrangement with Gazprom, the prospects for expansion of Sakhalin II through further LNG processing trains are enhanced.

In addition, the Ministry of Natural Resources of the Russian Federation has announced its approval of the revised Environmental Action Plan (EAP).

Gazprom Deputy Chairman Alexander Medvedev said, "Gazprom's entry into Sakhalin II is a powerful impetus for implementation of this large scale development in the area of energy export to Asia Pacific and North America. In turn, it will facilitate the company's strategy of phased entry into the global LNG market."

Shell's Executive Director, Exploration and Production, Malcolm Brinded said: "Gazprom's entry into the Sakhalin Project is warmly welcomed. Combined with the government acceptance of the Environmental Action Plan, this is another important step for Sakhalin II. The AMI should create additional growth opportunities for the partners in the future."

Mitsui's Executive Director and Executive Vice President, Hiroshi Tada said: "Mitsui is pleased to welcome Gazprom to the Sakhalin II team. With the entry of Gazprom as Sakhalin Energy major shareholder, we are confident that in cooperation with the Russian Government, can bring this first Russian frontier LNG project to completion, as scheduled, for delivery of LNG to our customers in Japan, Korea and the United States. The milestone achieved today will no doubt contribute to further strengthening of the relationship between Russia and Japan, and will pave the way towards future development in Sakhalin region."

Mitsubishi's Senior Executive Vice President, Hisanori Yoshimura said: "Mitsubishi welcomes Gazprom into the Sakhalin II Project as a majority shareholder. I trust that this new combination of shareholders is the best team to accomplish timely start-up of LNG delivery to important customers in Japan, Korea, and North American West Coast. This is an important step towards Sakhalin Energy becoming the key LNG supplier for Asia Pacific market."

Ends

Notes for editors:

Sakhalin is a new world-class oil and gas province, with estimated resources of some 45 billion barrels of oil equivalent (boe). Sakhalin II is the largest integrated oil and gas export project in the world, with total resources of some 4 billion boe.

Sakhalin II today has production capacity of 80,000 boe per day during the production season. The subsequent phase of the development will take the total project capacity to 395,000 boe per day, including 9.6 million tonnes per year of LNG production.

The second phase of the project is over 80% complete. More than 17,000 workers are currently employed in the

construction of the project, of which around 70% are Russian nationals. The planned LNG production has been sold under contract to customers across the Asia-Pacific region.

Sakhalin II includes the following elements:

- Offshore production facilities including the Molikpaq platform (Piltun Astokh-A), the new Piltun Astokh-B and Lunskoye-A platforms and some 300 km of offshore pipelines;
- An onshore processing facility to take the gas and crude oil from both fields;
- Onshore oil and gas pipelines to the south of the island;
- An oil export facility capable of year-round operation;
- The first LNG plant and associated export facilities built in Russia;
- Island infrastructure upgrades, such as roads, bridges, rail, port, airport, and medical facility upgrades.

Shell, Mitsui and Mitsubishi have entered into an Area of Mutual Interest arrangement with Gazprom that gives Sakhalin Energy and its shareholders priority for expansion, growth and new business opportunities in the wider Sakhalin area. This includes the purchase of third party gas and the bidding for, and acquisition of, certain blocks in the area.

The revised Environmental Action Plan (EAP) was prepared by Sakhalin Energy with input from shareholders and Gazprom and submitted to Ministry of Natural Resources in March 2007. The revised document includes Sakhalin Energy's measures to enhance contractor management for environmental impact during the onshore pipeline construction. The revised plan sets out detailed action points, action parties and close-out dates.

The Sakhalin II EAP goes beyond the practical aim of merely addressing non-compliances during the pipeline construction. It also provides targets and action points for conservation of biodiversity of Sakhalin Island, including fish stocks and rare flora and fauna species.

Contacts:

Shell Media Relations:

The Netherlands and European Press

+31 [redacted] 5.1.2e

email: [redacted] 5.1.2e @shell.com

Disclaimer Statement

This document contains forward-looking statements concerning the financial condition, results of operations and businesses of Royal Dutch Shell. All statements other than statements of historical fact are, or may be deemed to be, forward-looking statements. Forward-looking statements are statements of future expectations that are based on management's current expectations and assumptions and involve known and unknown risks and uncertainties that could cause actual results, performance or events to differ materially from those expressed or implied in these statements. Forward-looking statements include, among other things, statements concerning the potential exposure of Royal Dutch Shell to market risks and statements expressing management's expectations, beliefs, estimates, forecasts, projections and

assumptions. These forward-looking statements are identified by their use of terms and phrases such as "anticipate", "believe", "could", "estimate", "expect", "intend", "may", "plan", "objectives", "outlook", "probably", "project", "will", "seek", "target", "risks", "goals", "should" and similar terms and phrases. There are a number of factors that could affect the future operations of Royal Dutch Shell and could cause those results to differ materially from those expressed in the forward-looking statements included in this Report, including (without limitation): (a) price fluctuations in crude oil and natural gas; (b) changes in demand for the Group's products; (c) currency fluctuations; (d) drilling and production results; (e) reserve estimates; (f) loss of market and industry competition; (g) environmental and physical risks; (h) risks associated with the identification of suitable potential acquisition properties and targets, and successful negotiation and completion of such transactions; (i) the risk of doing business in developing countries and countries subject to international sanctions; (j) legislative, fiscal and regulatory developments including potential litigation and regulatory effects arising from recategorisation of reserves; (k) economic and financial market conditions in various countries and regions; (l) political risks, project delay or advancement, approvals and cost estimates; and (m) changes in trading conditions. All forward-looking statements contained in this document are expressly qualified in their entirety by the cautionary statements contained or referred to in this section. Readers should not place undue reliance on forward-looking statements. Each forward-looking statement speaks only as of the date of this presentation. Neither Royal Dutch Shell nor any of its subsidiaries undertake any obligation to publicly update or revise any forward-looking statement as a result of new information, future events or other information. In light of these risks, results could differ materially from those stated, implied or inferred from the forward-looking statements contained in this document.

The United States Securities and Exchange Commission (SEC) permits oil and gas companies, in their filings with the SEC, to disclose only proved reserves that a company has demonstrated by actual production or conclusive formation tests to be economically and legally producible under existing economic and operating conditions. We use certain terms in this presentation, such as "oil in place" that the SEC's guidelines strictly prohibit us from including in filings with the SEC. U.S. Investors are urged to consider closely the disclosure in our Form 20-F, File No 1-32575 and disclosure in our Forms 6-K file No. 1-32575, available on the SEC website www.sec.gov - opens in new window. You can also obtain these forms from the SEC by calling 1-800-SEC-0330.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

dossie

Ambassade van het

Koninkrijk der Nederlanden

Посол Королевства Нидерландов

Москва, 10 ноября 2006 г.

Уважаемая

5.1.2e

Разрешите данным письмом, во-первых, выразить от имени Посольства Королевства Нидерландов в Российской Федерации слова уважения Сахалинскому Областному Краеведческому Музею, и поблагодарить Вас лично за удивительно теплый и радушный прием во время визита нашей делегации в Сахалин.

Мое пребывание в Российской Федерации я считаю большим счастьем, поскольку я могу путешествовать и знакомиться с различными регионами Вашей страны, каждый из которых по-своему уникален и неповторим. Поэтому и моя поездка на Сахалин надолго останется в моей памяти, несомненно и благодаря той интереснейшей экскурсии, которую Вы так любезно провели для моей супруги г-жи

5.1.2e

5.1.2e

и меня.

Выражая мнение моей супруги

5.1.2e

5.1.2e

могу заверить в том, что экскурсия и знакомство с

Вами является для нас ценным и важным дополнением в процессе познания России. Я буду счастлив, если мы сможем продолжить развитие наших отношений, выступая за укрепление двустороннего российско-голландского сотрудничества.

С уважением и благодарностью,

5.1.2e

Moskou, 10 november 2006

Staatsstreekmuseum van Sakhalin regio

Bedankbrief t.g.v. het bezoek aan Sakhalin, 12- 16 oktober 2006

Door middel van deze brief wil ik namens de Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden in de Russische Federatie diepe eerbied tonen aan het Staatsstreekmuseum van Sakhalin regio. Hiermee wil ik u persoonlijk bedanken voor uw gastvrijheid tijdens het bezoek van onze delegatie aan uw museum op 16 oktober jl.

Ik mag me verheugen met mijn post in uw land want het biedt mij unieke mogelijkheden het hele land door te kunnen reizen en kennis te maken met vele regio's, die ongetwijfeld onvergelijkelijk zijn. Daarom blijft mijn bezoek aan Sakhalin in mijn geheugen ook dankzij die waardevolle rondleiding die u aan mijn echtgenote, 5.1.2e 5.1.2e en aan 5.1.2e en aan mij hebt gegeven.

Namens 5.1.2e de 5.1.2e mag ik u verzekeren dat het bezoek aan uw museum een interessante en leerzame bijdrage is geworden tot de kennisverwerving van uw land.

Ik vertrouw op de verdere intensivering van onze contacten en de versterking van de bilaterale betrekkingen tussen onze landen.

Hoogachtend

From: 5.1.2e
Sent: dinsdag 10 oktober 2006 11:36
To: 5.1.2e , 5.1.2e
Cc: 5.1.2e
Subject: RE: Sachalin - natuur - WWF

[5.1.2e],

Volledigheidshalve, in het antwoord op de vragen in het 'beleidsbericht' van DVF/IF/[5.1.2e] kun je het standpunt van WWF (e.a. NGO's) meenemen (slot nieuwsbericht);

WWF believes that both Sakhalin Energy company and government agencies are to be blamed for this situation. The company has ignored opinion of environmentalists, underestimated environmental risks of the project, which have already caused negative consequences and has largely deviated from the approved variant of the project. Officials in Moscow and regional administration broke laws to cater to the company: they changed conservation status of spawning rivers, Aniva Bay, protected areas and gave permissions for illegal activities.

The following steps must be taken now:

- Immediately suspend ground pipeline construction;
- Assess the damage caused by the company during the pipeline construction and construction works in Aniva Bay and initiate legal proceedings;
- Start an investigation on illegal decisions of federal and local officials;
- Order the company to make the necessary changes in the project and subject it to environmental expert review, including the information on the location of the oil platform on the shelf;
- Develop and implement a restoration plan for damaged territories and water areas using funds received as compensation from the company

5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e
 Sent: dinsdag 10 oktober 2006 11:28
 To: 5.1.2e , 5.1.2e
 Cc: 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e
 Subject: Sachalin - natuur - WWF

[5.1.2e],

Vanochtend bijgaand nieuwsbericht van WWF ontvangen. Het betreft de resultaten van de missie van NGO's en MoNR naar Sachalin eind september. Wij waren voor deelname daaraan benaderd door de directeur WWF-Rusland, Igor Chestin. Hetzelfde bericht e.a. actuele informatie kun je overigens vinden op de website; <http://www.wwf.ru/eng>

Ik heb WWF gevraagd om een advies over op Sachalin tijdens jullie missie te spreken lokale NGO's. Ik hoop dat vanmiddag te krijgen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

=====

September 27-29, Oleg Mitvol, the Deputy Head of government environmental watchdog Rosprirodnadzor, other representatives of this agency and of the Ministry of Natural Resources, a large group of Russian and foreign journalists and diplomats went on a trip to Sakhalin island. NGOs were represented by WWF-Russia, Greenpeace-Russia, International Fund for Animal Welfare, Legal Centre "Rodnik" and local "Sakhalin Environment Watch".

The main goal of the trip was to study the Sakhalin-2 project on the ground. The project is operated by Sakhalin Energy company, created by world giants Royal Dutch Shell (55% stake), Mitsui (25%) and Mitsubishi (20%) and is registered on the Bahamas. The reason for such a big number of participants is the recent decision of the Ministry of Natural Resources to cancel the 2003 State Environmental Expert Review of Sakhalin-2.

On the first day of the trip - September 28, the group sailed to Aniva Bay, which seriously suffered from construction works. WWF-Russia CEO Igor Chestin dived with camera operators to the bottom and later gave the following description of what he saw

there: "The part of the bottom in the area of construction works was strikingly different from the rest. It is a moonscape instead of a pebbled bottom covered by large rocks, inhabited by multiple ground species. The bottom is heavily silted, levelled and consists of small clayey particles that make water very turbid. As WWF and our partners have warned, soil mustn't have been dumped into this shallow bay. Nature will need decades to recover from the damage, but the bay will never be the same again". Aniva Bay always had the highest fisheries protection designations, which meant that construction works were prohibited here. However, during preparation of project documents in 2001-2002, its status was unfairly lowered to Category 1, which allowed the company to receive permission for construction works. For local fishermen, though, all limitations were left unchanged.

In the afternoon the group visited Dolinsky district part of the ground pipeline, which is currently under construction. Violations discovered by the participants shocked even the most ardent sceptics. The width of the route was from 60 to 160 m instead of 43 m outlined in the project. Two tributaries of the spawning river Ai were completely blocked by soil from landslides. When the positions were compared, it turned out that the route of this part had been changed and shifted by 1.5 km without environmental expert review. Now the route traverses the territory of Izyubrovsky regional sanctuary. According to the statute of the sanctuary, pipeline construction is prohibited here. However, as in the case of Aniva Bay, in 2003 Sakhalin region governor made changes in the statute that allowed pipeline laying in the sanctuary. This decision has not even undergone the environmental expert review required by law. On the second day of the trip the pipeline route was examined from a helicopter. After the examination of about 220 km out of 800 km of the pipeline, it was discovered that the width of the route was exceeded all the way through the mountainous area.

Interviews with constructors revealed that they cannot operate their machinery on tracks less than 60 metres wide, while the project restricts their width to 43 metres. That means that the company paid at least 1.5 times less for planning permission and damage to forestry. Accessways not foreseen in the project were built along the whole route. Up to 20% of crossings of spawning rivers led to their factual disappearance because constructors could not stop landslides from steep slopes. In some areas the possibility of changes in beds of crossing rivers is rather high, and so is the possibility of the pipeline wash-out. All the way along the mountainous part of the route, slope dislocation created conditions for erosion and landslides.

Summing up the results of the trip, Oleg Mitvol said: "All warnings of environmentalists have turned true".

Unfortunately, the government started to take action only now, when Sakhalin nature has already been subject to destruction for three years. However, we can hope that greater damage will be prevented, as oil is not yet flowing in the pipeline. If the government orders the project to be changed, catastrophic oil spills, inevitable in the present conditions, will be prevented.

It's important to carry through the initiated work. There is already some ground for hope: head of Russian government environmental watchdog Rosprirodnadzor in Sakhalin region was dismissed (he is temporarily replaced by state inspector from the same agency Dmitry Belanovich). Another reason for hope is that from October 2, aerial photography of the route will help to assess the damage.

WWF believes that both Sakhalin Energy company and government agencies are to be blamed for this situation. The company has ignored opinion of environmentalists, underestimated environmental risks of the project, which have already caused negative consequences and has largely deviated from the approved variant of the project. Officials in Moscow and regional administration broke laws to cater to the company: they changed conservation status of spawning rivers, Aniva Bay, protected areas and gave permissions for illegal activities.

The following steps must be taken now:

- Immediately suspend ground pipeline construction;
  - Assess the damage caused by the company during the pipeline construction and construction works in Aniva Bay and initiate legal proceedings;
  - Start an investigation on illegal decisions of federal and local officials;
  - Order the company to make the necessary changes in the project and subject it to environmental expert review, including the information on the location of the oil platform on the shelf;
  - Develop and implement a restoration plan for damaged territories and water areas using funds received as compensation from the company
- =====

Koninkrijk
der Nederlanden

Harer Majesteits Ambassadeur

Moskou, 8 november 2006

Zeer geachte 5.1.2e

Met veel genoegen kijk ik terug op mijn bezoek aan Sachalin. U zult begrijpen dat vanwege het grote aantal Nederlanders dat werkzaam is bij SEIC, ik niet de kans heb gehad met iedere landgenoot aldaar een persoonlijk gesprek te voeren.

U maakte mij in uw email van 16 oktober 2006 deelgenoot van uw dank voor mijn medewerkers, omdat zij u in het verleden goed van dienst zijn geweest. Fijn dat te lezen. In dezelfde email schrijft u verder dat, naar uw indruk, uw echtgenote ingevolge de Visumwet van 15 maart 2006 minder gerespecteerd wordt dan anderen op wie de Visumwet van toepassing is. Niets is gelukkig minder waar. Het adagium dat een ieder voor de wet gelijk moet zijn wordt bij het opstellen van iedere Nederlandse wet gerespecteerd. Dit is ook gebeurd bij het opstellen van de Visumwet.

De ervaring tot nu toe leert overigens, dat wie zich goed voorbereidt op het inburgeringsexamen een hoge slagingskans heeft. Tot op heden hebben vrijwel alle kandidaten in de Russische Federatie het examen gehaald. Derhalve moedig ik uw echtgenote aan het inburgeringsexamen af te leggen. Het zal haar entree in de Nederlandse samenleving in positieve zin kunnen beïnvloeden.

Als u nadere vragen hebt, adviseer ik u contact op te nemen met de Immigratie- en Naturalisatiедienst (IND): voorlichting@ind.minjus.nl. Ik wens uw echtgenote alle succes toe met de voorbereidingen op het inburgeringsexamen.

5.1.2e

5.1.2e

Sachalin

EA → dossier

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

Ambassador

Moscow, 1 November 2006

Dear [redacted] 5.1.2e

Thank you for your support in organizing my visit to the different parts of the Sakhalin Energy Investment project. Your presentation on the first day of my visit was very useful before visiting the different parts of the project itself. The opportunity to see the different parts of the project not only made us aware of the huge scale of the project, but gave also a good view of the hostile physical environment in which the project has to be realized.

It was particularly important for me to see that the combination of Shell's technology and global experience with international and Russian contractor expertise yields truly impressive results.

[redacted]
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Sakhalin Energy Investment Company
Sakhalin

D L EA

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

5.1.2e

Moskou, 1 november 2006

Zeer geachte 5.1.2e

Net als mijn delegatieleden kijk ik met veel genoegen terug op ons bezoek aan Sachalin. De mogelijkheid om uitgebreid kennis te maken met het zeer indrukwekkende en technologisch geavanceerde project was voor ons een bijzonder indrukwekkende ervaring. Graag zeg ik U dank voor de bijzonder interessante rondleiding langs de verschillende delen van de pijpleiding. Het heeft ons een goede indruk gegeven van de fysieke omstandigheden waarin de pijpleidingen moeten worden aangelegd. Uw enthousiasme over de technische uitdaging vanwege het groot aantal riviertjes en beekjes dat met beide leidingen moet worden gekruist en Uw onvermoeibare optimisme zullen er zeker toe bijdragen dat dit gecompliceerde en gevoelige deel van het project tot een goed einde wordt gebracht.

5.1.2e

De heer 5.1.2e

5.1.2e

Sakhalin Energy Investment Company Ltd.
Sakhalin

E-mail dossier

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

5.1.2e

Moskou, 1 november 2006

Zeer geachte heer

5.1.2e

Net als mijn delegatieleden kijk ik met bijzonder veel genoegen terug op ons bezoek aan Sachalin. Graag zeg ik U dank voor de buitengewoon plezierige wijze waarop U mij, mijn vrouw en de rest van mijn delegatie steeds hebt willen begeleiden tijdens ons bezoek aan het Sachalin project. Mijn bijzondere dank gaat ook uit naar Uw echtgenote die het mogelijk heeft gemaakt dat wij zoveel beslag konden leggen op Uw toch al schaarse vrije tijd maar die ook als gastvrouw wilde optreden tijdens de kennismaking van mijn vrouw met de overige dames van de Nederlandse gemeenschap te Zima Hub.

N.a.v. onze gesprekken en de rondleiding langs de verschillende onderdelen van het project heb ik een goed beeld gekregen van de enorme omvang van het project maar vooral ook van de bijzondere geografische- en klimatologische omstandigheden waaronder het project moet worden gerealiseerd. Het is mij duidelijk geworden dat door Uw jaren lange opgebouwde expertise het project inmiddels voor een belangrijk deel is gerealiseerd.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Sakhalin Energy Investment Company Ltd
Sachalin

~~EAN dossier~~

5.1.2e

Beleefdheidsfrase brief

Samen met mijn echtgenote kijk ik met bijzonder veel genoegen terug op ons bezoek aan uw prachtige eiland en het gesprek met u in het bijzonder. Ik heb goede nota genomen van de problematiek waarmee u dagelijks wordt geconfronteerd, maar tevens van de mogelijkheden die u ziet voor de verdere ontwikkeling van de economie van Sachalin. Mogelijk zouden Nederlandse bedrijven van betekenis kunnen zijn bij de realisatie en uitvoering van uw plannen. Daartoe heb ik bijgaand enige informatie bijgevoegd over het Nederlandse bedrijfsleven. Mijn medewerkers zijn graag bereid te assisteren in het leggen van verdere contacten met het Nederlandse bedrijfsleven.

Met betrekking tot de activiteiten van Sakhalin Energy wil ik u graag bedanken voor uw steeds positieve ondersteuning die u geeft aan Sakhalin Energy en de Shell medewerkers in het bijzonder. Zowel voorafgaand aan ons gesprek maar, ook daarna heb ik van het management van Sakhalin Energy vernomen dat het veel waarde heeft over uw steeds positieve ondersteuning van het project. Uw voortdurende actieve en positieve betrokkenheid is van zeer groot belang voor de uiteindelijke realisatie van het project.

Slot beleefdheidsfrase

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2a

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2a

Dutch Ambassador's visit
12 - October 2006
Sakhalin, Russia

Programme (subject to change)

Thursday, 12 October 2006

Time		Activity	SEIC Participants	Venue	Comments
From	To				
16:30	17:30	Pick up at the airport and transfer to the hotel		Mega Palace	Aeroflot flight
19:00	21:30	Dinner	5.1.2e	Mega Palace	

Friday, 13 October 2006

Time		Activity	SEIC Participants	Venue	Comments
From	To				
7:00	7:15	Pick up at the hotel and transfer to SEB 1			
7:15	8:35	Briefing	5.1.2e	6 floor large CR	
8:45	8:55	Pick up at SEB 1 and transfer to SOA			
9:00	10:00	Meeting with the 5.1.2e	5.1.2e		Meeting arranged by the embassy
9:10	9:30	Transfer 5.1.2e to ZIMA			
9:30	11:30	Meeting of 5.1.2e at ZIMA	5.1.2e		
10:10	10:20	Pick up at SOA and transfer to Mega Palace			
10:30	12:00	Meeting with NGOs		Mega Palace	Meeting arranged by the embassy
12:30	13:30	Lunch		Mega Palace	
13:45	15:00	Pick up at the venue and transfer to LNG site	5.1.2e		
15:00	15:45	Prsentation + HSE induction	5.1.2e		Dutch specialist from LNG group will be invited
15:45	17:00	LNG site tour	5.1.2e		
17:00	18:15	Transfer back to Yuzhno			
18:45	19:00	Transfer to ZIMA, HUB			
19:00	21:30	Dinner		ZIMA, HUB	
21:30	22:00	Transfer back to the hotel			

5.1.2e

Dutch Ambassador's visit

12 - October 2006
Sakhalin, Russia

Saturday, 14 October 2006

Time		Activity	SEIC Participants	Venue	Comments
From	To				
8:00	12:00	Pick up at the hotel and transfer to Spread 3 Federal Road (KM 219) - junction to Krinka access road (about 5 km north of Makarov town):	5.1.2e (Pipeline)		
12:00	16:00	Pipeline visit + lunch: - HSE briefing - Visit Krinka area - Visit Porechey area including Madera river.	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e		Lunch boxes are to be provided by SEIC
16:00	19:00	Return back to Yuzhno			

Sunday, 15 October 2006

Time		Activity	SEIC Participants	Venue	Comments
From	To				
10:30	12:00	Meeting with 5.1.2e			
12:00	13:00	Lunch		Mega Palace	
12:30	13:00	Pick up 5.1.2e at ZIMA and transfer to Mega Palace			
13:00	15:00	Transfer to Kholmsk			
15:00	16:30	Tour around Kholmsk	5.1.2e 5.1.2e		
16:30	18:30	Transfer back to Yuzhno			

Monday, 16 October 2006

Time		Activity	SEIC Participants	Venue	Comments
From	To				
08:30	09:00	Breakfast			
09:30	12:30	Meeting with nominees for the position of honorary consul		Mega Palace	Meeting arranged by the embassy
13:00	14:00	Lunch		Mega Palace	
14:00	16:00	Meetings with NGOs (SEW, SWNF, RGS, Pilgrim)		Mega Palace	Meeting arranged by the embassy
16:45	17:10	Check out			
17:10	17:35	Transfer to the airport			Aeroflot flight

5.1.2e

5.1.2e

Regional data standard file

Name and capital		Sahalin Oblast Juzgno-Sahalinsk (10417 km ten oosten van Moskou)			Sources	
Population, mln. persons		Region	Capital		Rosstat	
		0,5	0,2			
Average money incomes per capita (per month)		2003	2004			
		9331 rub (346 USD)	11711,1 rub (434 USD)			
Unemployment rate		9,1% (2003)	7,4% (2004)			
GRP data	Gross regional product, absolute (nominal)	2003	2004	2005	Rosstat	
		67,4 mld rub (2,5 mld USD)	88,3 mld rub (3,3 mld USD)			
	GRP growth (real) tov afgelopen jaar	116,5	117,4			
	GRP as % of total GDP of Russia	0,58%	0,61%			
	Place among other RF regions	42 (2003)	40 (2004)			
Comments						
Economic specialisation	GRP structure: shares of industry, agriculture and services (%)	<ul style="list-style-type: none"> - Industrie 29,4 % - Bouw 18,7 % - Handel 9,1 % - Transport 7,3 % - Landbouw 2,9% 			Rosstat	
	Sector subdivisions: leading sectors (%) (based on production volume).	<ul style="list-style-type: none"> - Brandstof en energie 50,9 % - Voedsel 28,6 % - Elektroenergie 12,5 % - Bouwmaterialen 2,6% - Hout en papier 2,0% - Machinebouw 				
	Comments					
Investments	Investments, absolute figures	2003	2004	2005	Rosstat	
		26,4 mld rub (0,98 mld USD)	56,3 mld rub (2,1 mld USD)			
	Investments, growth	139,3	189,4			

	Foreign investments	Tot: 2,1 mld USD Direct: 2,0 mld USD	Totaal: 3,9 mld USD Direct: 3,3 mld USD		
	Major international companies (countries)	Aantal joint ventures in 2004: 95, waaronder: UK 6, Duitsland 3, Cyprus 12, China 4, VS 28, Oekraïne 1.			
	Major Russian companies	Zeeproducten: The South Sakhalin Fish Plant; AO Korsakov Deep-Sea Fhisery Base; The Nevelsk trawler fleet base; The Ostrvnoi Fish Plant. OAO Sahalin Zeescheepvaart (SASCO) OAO Sahalin Spoorweg OAO Rosneft- Sahalinmorneftegas (aardolie / gas) OAO Sahalinsvjaz (telekommunicatie)			
	Dutch companies	Shell			
	PSO projects	Geen			
	PUM projects				
	Comments				
Trade	Export		2003	2004	2005
		Absolute figures	646 mln USD	707,2 mln USD	
		Growth, %		+ 9,5 %	
		Figures, major products	<ul style="list-style-type: none"> - Brandstof en energie (484,6 mln USD) - Machinebouwproducten (118,7 mln USD) - Voedselproducten (40,2 mln USD) - Metalen (30,1 mln USD) - Hout en papier (25,1 mln USD) - Chemie en petrochemie (5,6 mln. USD) 		
		Major countries, major products	<ul style="list-style-type: none"> - Japan (brandstof en energie, hout, visproducten) - Korea (aardolie, kool, vis-, zeeproducten, houtmaterialen) - VS - Singapore - China (aardolie, zeeproducten, afval metalen) 		
			Aardolie, kool, vis, hout, diensten.		
					www.adm.sakhalin.ru
					Rosstat
					Comité van Economie (administratie)

	Import		2007	2004	2005	
		Absolute figures	364,2 mln USD	759,9 mln USD		
		Growth, %		+108,6 %		
		Figures, major products	- Metalen (343,4 mln USD) - Machinebouwproducten (324 mln USD) - Petrochemie (43,3 mln USD)			
		Major countries, major products	- 20% van de importproducten komen uit de VS (voedingsproducten, instrumenten, machines) - China (cement, zout, serum, chemische producten, schepen, boten)			
Investment rating	Expert RA		3C2 small potential, high risk			Expert
	Established ratings agencies Moody's, Standard & Poor etc, if available					
Transport availability	Number of international flights a week, and international airlines		Er zijn drie luchthavens. Een grote in Jughno-Sahalinsk en twee kleine in het noordelijk deel. Reguliere vluchten van / naar Zuid-Korea (Seul, Pusan) en Japan (Sapporo, Hakodate). 2x per week van Moskou naar Juzgno-Sahalinsk.			Administratie
	Transport connections comments		Sahalin Oblast heeft zeer goed ontwikkeld watertransportsysteem. Oblast heeft 11 zeehaven, waarbij Korsakov en Holmsk de grootste twee. 30% van goederen wordt vervoerd via spoorwegen. Goederenvervoer dmv luchtvaart is niet zo groot.			
Subjective information	Regional administration	Head	De gouverneur van Sahalin Oblast is I.V.Malahov. (benoemd in december 2003) 5.1.2e			
	Political reputation		Sinds januari 2005 lid van de politiek partij Edinaja Rossija (Verenigd Rusland)			
	Friendliness to foreign businesses					
	City administration	Head	5.1.2e (benoemd in oktober 2005)			
	Any other relevant information - comments					
Foreign representations: consulates, trade representations			Consulaat-Generaal van Japan.			
NL missions, visits in last 5 years			In april 2004 werd er handelsmissie gepland. Door te weinig deelnemers is de missie afgelast. In april 2005 zijn 5.1.2e 1.2e naar Juzgno-Sahalinsk geweest. Ze hebben onder andere Shell en LNG fabriek bezocht.			
Useful contacts of HMA Moscow in the region			5.1.2e 5.1.2e – hoofd afdeling comité Internationale betrekkingen			

	5.1.2e olie/gas	gas tie Departement	
	5.1.2e olie/gas	SahaLink BV	
Useful links	www.adm.sakhalin.ru http://yuzhno.sakh.ru http://www.sakhipa.ru		
Comments	Alleen al projecten Sahalin 1, 2 zorgen ervoor dat meer dan 580 mln aardolie en meer dan 1000 mld m³ aardgas worden uitgewonnen.		

25/07/2006, HAI

Kansrijke sectoren:

- olie en gas
- steenkool
- visindustrie
- bos- en houtverwerking
- landbouw (gedeeltelijk) – o.a. kassenbouw
woningbouw, nutsbedrijven → herstructurering / behoefte aan moderne technologie

In 2003: (bron: administratie)

	Buitenlandse handelsomvang in mln USD	Export in mln USD	Import in mln USD
Japan	438	294	145
Korea	164	117	47
VS	137	56	81
Singapore	134	123	11
China	77	70	8
Duitsland	52	27	25

Sakhali

5.1.2e

Beste heren/dames

Zie attached een (met KGK Londen afgestemd) verslag van besprekingen met EBRD en andere landen delegaties over eventuele EBRD deelname in het Sakhalin project

Gelieve hier vertrouwelijk mee om te gaan

Ook attached is een samenvatting van een gesprek met 5.1.5 over het project

Groet

5.1.2e

This message may contain privileged information. If you have received this message by mistake, please keep it confidential and return it to the sender.

Although we have taken steps to minimise the risk of transmitting software viruses, the EBRD accepts no liability for any loss or damage caused by computer viruses and would advise you to carry out your own virus checks.

The contents of this e-mail do not necessarily represent the views of the EBRD.

Stand van zaken Sakhalin

Er is op de jaarvergadering van EBRD in Kazan (mei 2007) over Sakhalin gesproken met

- President Jean Lemierre
- **5.1.2e** **5.1.2e** (Business Group Director Energy & Telecom)
- Duitse en Amerikaanse delegaties

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.5

5.1.2e 5.1.2e

25 mei 2007

W. MARY J. L. 309740

1263363

00153

5.1.2e , 5.1.2e

From: 5.1.2e [5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @ebrd.com]
Sent: vrijdag 2 februari 2007 19:56
To: 5.1.2e , 5.1.2e
Cc: 5.1.2e , 5.1.2e
Subject: RE: Sakhalin II en eventuele EBRD betrokkenheid

5.1.2e ,

5.1.2b

Hoe is het in Tokyo?

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2a

-----Original Message-----

From: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @minbuza.nl]
Sent: 02 February 2007 10:22
To: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e
Subject: RE: Sakhalin II en eventuele EBRD betrokkenheid

5.1.2e

Dank,

5.1.2a

Groet

5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @ebrd.com]
Sent: vrijdag 2 februari 2007 19:17
To: 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e , 5.1.2e ;

. 5.1.2e@infin.nl; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e;
5.1.2e@minez.nl; 5.1.2e@shell.com
5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e@minez.nl;
5.1.2e@minez.nl; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e;
5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e

object: Sakhalin II en eventuele EBRD betrokkenheid

VERTROUWELIJK

Uit gesprekken met het EBRD-management (zowel President Lemierre als lager) en mijn Japanse/Britse collega maak ik het volgende op:

5.1.2a

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

lack of authorizing
S. Bell

This message may contain privileged information. If you have received this message by mistake, please keep it confidential and return it to

the sender.

Although we have taken steps to minimise the risk of transmitting software viruses, the EBRD accepts no liability for any loss or damage caused by computer viruses and would advise you to carry out your own virus checks.

The contents of this e-mail do not necessarily represent the views of the EBRD.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

EBRD SECURITY NOTICE
This email has been virus scanned

5.1.2e , 5.1.2e

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: maandag 29 januari 2007 16:38
To: [5.1.2e] @mofa.go.jp'
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e] @mofa.go.jp
Subject: RE: EBRD and Sach II

5.1.2e

No problem,
Even better for me too, till Wednesday 1600 then

5.1.2e

-----Original Message-----

From: [5.1.2e] @mofa.go.jp [5.1.2e] @mofa.go.jp
Sent: maandag 29 januari 2007 10:20
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; kuninori.matsuda@mofa.go.jp
Subject: RE: EBRD and Sach II

Dear Mr [5.1.2e],

Good morning.
We are sorry but [5.1.2e] has to change the time for the meeting with you. I would propose that the meeting should be held at 1600 hrs on Wednesday. Again we are sorry for your inconvenience. Please let me know if it is OK for you or not. Thank you.

Regards,

5.1.2e

"[5.1.2e], [5.1.2e]" <[5.1.2e]@minbuza.nl>
2007/01/26 13:00

宛先

[5.1.2e]@honsho

cc

[5.1.2e]@honsho, "[5.1.2e], [5.1.2e]"

[5.1.2e]@minbuza.nl>

件名

RE: EBRD and Sach II

5.1.2e

Sorry to have kept you waiting for a response.

Yes I can be there Tuesday 30 at 16.30.

As for Iran, I would suggest I would best talk to the Director of the Division that deals with Iran,
so [5.1.2e] counterpart ... Would that be possible?

5.1.2e 5 5.1.2e

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e @mofa.go.jp [REDACTED] 5.1.2e @mofa.go.jp
Sent: donderdag 25 januari 2007 13:51
To: [REDACTED] 5.1.2e , [REDACTED]
Cc: [REDACTED] 5.1.2e @mofa.go.jp
Subject: RE: EBRD and Sach II

Dear Mr [REDACTED] 5 5.1.2e ,

[REDACTED] 5.1.2e asked me to arrange a meeting with you next week to make a briefing for you on the result of his meetings in Moscow. I would like to propose to arrange the meeting in the afternoon on Tuesday, for example, 16:30. Please let me know if this is convenient to you or not.

Also, I would like to remind you of the possible arrangement of a meeting with our colleague of the Second Middle East Division. I am always ready to arrange it for you.

Regards,

[REDACTED] 5.1.2e (Mr.)

[REDACTED] 5.1.2e

Ministry of Foreign Affairs

[REDACTED] 5.1.2e

[REDACTED] 5.1.2e @mofa.go.jp

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: donderdag 18 januari 2007 17:09
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Verzoek dossierbijdragen Sakhalin, Kazkhstan, Iran, Nigeria t.b.v. [5.1.2e] Shell lunch op 25 januari a.s. DEADLINE 23 JANUARI: 17.00 UUR

Ter info: lijkt mij ook van belang voor jou

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: donderdag 18 januari 2007 9:00
To: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Verzoek dossierbijdragen Sakhalin, Kazkhstan, Iran, Nigeria t.b.v. [5.1.2e] Shell lunch op 25 januari a.s. DEADLINE 23 JANUARI: 17.00 UUR

buiten verzoek.

EZ - ook even nota nemen van die bizarre slecht voorbereide reis van o.a. DES naar Sachalin: wie kwam bij Shell waarom op het idee en waarom werd Moskou niet geïnformeerd?)

Publiciteit over betrokkenheid regering en ambtenaren (stille diplomatie of ook duidelijk laten blijken dat dit óók taak van overheid is)

Daarbij graag openhartigheid, want ik begrijp dat in dit gesprek van elkaar kan worden geleerd.

Overigens: ik geloof dat wij vanuit Moskou tevreden kunnen terugkijken op de plaatsing van [5.1.2e] [5.1.2e] tot dusver: we hebben iemand binne Shell die weet hoe wij werken en - indien nodig - ook aan ons kan laten weten hoe Shell werkt

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: 18 January 2007 07:51
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Verzoek dossierbijdragen Sakhalin, Kazkhstan, Iran, Nigeria t.b.v. [5.1.2e] Shell lunch op 25 januari a.s. DEADLINE 23 JANUARI: 17.00 UUR
Importance: High

[5.1.2e],

Je bericht bereikte mij via Paramaribo. Zag je inmiddels mijn bericht van gisteren over gesprek met Shell (zie bijlage).

Gr.

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: woensdag 17 januari 2007 17:47
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Verzoek dossierbijdragen Sakhalin, Kazkhstan, Iran, Nigeria t.b.v. [5.1.2e] Shell lunch op 25 januari a.s. DEADLINE 23 JANUARI: 17.00 UUR

Importance: High

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Sent: woensdag 17 januari 2007 11:44
To: [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e
'nl_embassy.astana@yahoo.com'; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e
Cc: [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e
Subject: Verzoek dossierbijdragen Sakhalin, Kazakhstan, Iran, Nigeria t.b.v [REDACTED] 5.1.2e Shell
lunch op 25 januari a.s. DEADLINE 23 JANUARI: 17.00 UUR
Importance: High

Beste collega's,

Op donderdag 25 januari ontvangt [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e
Shell International. [REDACTED] 5.1.2e wordt vergeld door [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e
[REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e en [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e en [REDACTED] 5.1.2e nemen eveneens
deel aan de lunch.

De agenda-onderwerpen zijn: Sakhalin, Kazakhstan, Iran en Nigeria.

Voor Sakhalin en Kazakhstan gaat het met name om een terugblik op het afgelopen jaar
en het komende bezoek van Min. Tokayev. Shell zal hiervoor zelf informatie aanleveren.
DES zal een conceptbijdrage opstellen en die z.a.m. naar DZO en DPZ sturen.

[REDACTED]
buiten verzoek.

Zodra ik stukken van Shell heb ontvangen, stuur ik die rond.

Ik ontvang graag jullie spreekpunten met achtergrond graag uiterlijk dinsdag 23
januari 2007, 17.00 uur.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] 5.1.2e

Netherlands Ministry of Foreign Affairs
DES - Economic and Environmental Affairs Department
P.O. Box 20061
NL-2500 EB The Hague
t (+31) (0)70 348 [REDACTED] 5.1.2e
f (+31) (0)70 348 [REDACTED] 5.1.2e
m (+31) (0)6 [REDACTED] 5.1.2e
e [REDACTED] 5.1.2e @minbuza.nl

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: dinsdag 16 januari 2007 14:20
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Nadere berichtgeving Sakhalin
Attachments: EBRD / Sachalin II / Gazprom; Vertrouwelijk / EBRD Executive Session Sakhalin

[5.1.2e],

Ter info onderstaand bericht (wellicht zag je het al). Tevens bijgevoegd berichten vanuit DH.

Gr,
[5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @ebrd.com]
Sent: vrijdag 12 januari 2007 15:55
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@minfin.nl; [5.1.2e]@minez.nl; [5.1.2e]@minez.nl; [5.1.2e], [5.1.2e];
[5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: Nadere berichtgeving Sakhalin

Het onderstaande gaarne vertrouwelijk behandelen

Bijgevoegd stuur ik de link naar de persverklaring inzake Sakhalin zoals die gisteren is uitgebracht.

duplicaat van 1263274

5.1.2e

5.1.2e

duplicaat van 1263274

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: 12 January 2007 11:06
To: All in Board
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Subject: Sakhalin II press release

Please see attached press release

<http://www.ebrd.com/new/pressrel/2007/201sakh11jan.htm>

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

-----Original Message-----

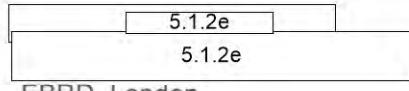
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: 10 January 2007 15:31
To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e minbuza.nl); 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e minfin.nl); 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e minez.nl); 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minez.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e
Subject: EBRD Executive Session Sakhalin

<< File: EBRD Executive Session on Sakhalin Final.doc >>

Zie hier een verslag van de Executive Session van de EBRD Board of Directors over Sakhalin van gisteren.

Graag wijs ik op de zeer vertrouwelijke aard: het betrof een besloten bijeenkomst en bevat beursgevoelige informatie.

Graag bereid tot verdere toelichting,

EBRD, Londen.

Office of the Director for the Netherlands and Mongolia
European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN

Tel: +44 ([REDACTED] 5.1.2e)
Fax: +44 [REDACTED] 5.1.2e
Mobile: +44 [REDACTED] 5.1.2e
E-mail: [REDACTED] 5.1.2e @ebrd.com

This message may contain privileged information. If you have received this message by mistake, please keep it confidential and return it to the sender.

Although we have taken steps to minimise the risk of transmitting software viruses, the EBRD accepts no liability for any loss or damage caused by computer viruses and would advise you to carry out your own virus checks.

The contents of this e-mail do not necessarily represent the views of the EBRD.

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: dinsdag 9 januari 2007 10:36
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Sakhalin en de EBRD
Attachments: Sakhalin EBRD Update 05-01 final1.doc

archief

From: [5.1.2e]@shell.com ([5.1.2e]@shell.com)
Sent: maandag 8 januari 2007 17:01
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e]@shell.com; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@minez.nl;
[5.1.2e]@shell.com
Subject: RE: Sakhalin en de EBRD

[5.1.2e], [5.1.2e]

[5.1.2a]

Mochten jullie nog vragen hebben dan hoor ik het graag.

Vriendelijke groet,

[5.1.2e], [5.1.2e]
[5.1.2e]

Shell Exploration and Production Services B.V
[5.1.2e]
Tel: +7 [5.1.2e]
Mob: +7 [5.1.2e]
Email: [5.1.2e]@shell.com

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e] ([5.1.2e]@minbuza.nl)
Sent: Monday, January 08, 2007 9:41 AM
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e] SEPSR-EPF-R; [5.1.2e], [5.1.2e] SEPSR-EPR-T; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]
Subject: FW: Sakhalin en de EBRD

Ter info het onderstaande m.b.t. bericht dat de EBRD geen financiering zou verstrekken aan SEIC. Na de Board vergadering van de bank morgen is er executive session over Sachalin waarna we wellicht meer te weten komen over wat de EBRD zal doen.

[5.1.2e]

From: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@ebrd.com]
Sent: vrijdag 5 januari 2007 19:19
To: [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e
Subject: Sakhalin

Beste [redacted]

[redacted]
5.1.2a

[redacted]
5.1.2e

Hopelijk helpt dit je al op weg - komende week zal er hopelijk meer duidelijkheid zijn.
groeten,

[redacted] 5.1.2e [redacted]

[redacted]
5.1.2e

EBRD, Londen.

This message may contain privileged information. If you have received this message by mistake, please keep it confidential and return it to the sender.
Although we have taken steps to minimise the risk of transmitting software viruses, the EBRD accepts no liability for any loss or damage caused by computer viruses and would advise you to carry out your own virus checks.
The contents of this e-mail do not necessarily represent the views of the EBRD.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]

Sent: dinsdag 9 januari 2007 18:26

To: [5.1.2e], [5.1.2e]

Subject: RE: [5.1.2a] is thema bezoek MP Abe aan Europa / CORRECTIE

[5.1.2e]

Dank helder,

[5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]

Sent: dinsdag 9 januari 2007 10:57

To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@ebrd.com'; [5.1.2e]@minfin.nl'; [5.1.2e], [5.1.2e]

Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]@minez.nl'; [5.1.2e], [5.1.2e]@minez.nl'; [5.1.2e], [5.1.2e]

Subject: RE: [5.1.2a] is thema bezoek MP Abe aan Europa / CORRECTIE

Correctie: gesprek Oki met president EBRD is op 11 jan, niet 11 feb.

From: [5.1.2e], [5.1.2e]

Sent: dinsdag 9 januari 2007 16:55

To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@ebrd.com'; [5.1.2e]@minfin.nl'; [5.1.2e], [5.1.2e]

Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]@minez.nl'; [5.1.2e], [5.1.2e]@minez.nl'; [5.1.2e], [5.1.2e]

Subject: [5.1.2a] is thema bezoek MP Abe aan Europa

[5.1.2e], [5.1.2e]

5.1.2a

Minister van Financien Oki heeft deze week, waarschijnlijk 11 feb, een gesprek met de EBRD-president.
O.a. zal Sachalin II lening worden besproken.

[5.1.2a]

5.1.2a

5.1.2a

MP Abe en MinBuZa Aso komen vandaag aan in Europa voor rondreis langs VK, Brussel (EU, NAVO, bilateraal), DUI en FRA.

Dit thema [5.1.2a] staat voor Abe op de agenda bij alle ontmoetingen.

[5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e]@ebrd.com]

Sent: maandag 8 januari 2007 18:43

To: [5.1.2e]@minfin.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]

Cc: [REDACTED]@minez.nl; [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED]@minez.nl; [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED]; [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED], [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED], [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED]

Subject: Voorstel EBRD-management voor lijn t.a.v. Sakhalin

[REDACTED]
5.1.2a

Verslag gesprek [REDACTED]

5.1.2e

Gesprek op 8 januari met [REDACTED] 5.1.2e en [REDACTED] 5.1.2e op NI Kiesgroepkantoor.

Belangrijkste punten:

[REDACTED]
5.1.2a

5.1.2a

Besloten werd om elkaar op de hoogte te houden van verdere gesprekken voorafgaand aan de Executive Session, die morgen (dinsdag 9 januari 2007) aansluitend aan de Board plaatsvindt.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

This message may contain privileged information. If you have received this message by mistake, please keep it confidential and return it to the sender.

Although we have taken steps to minimise the risk of transmitting software viruses, the EBRD accepts no liability for any loss or damage caused by computer viruses and would advise you to carry out your own virus checks.

The contents of this e-mail do not necessarily represent the views of the EBRD.

Sakhalin

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: dinsdag 9 januari 2007 10:26
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Sakhalin en de EBRD

From: [5.1.2e]@shell.com ([5.1.2e]@shell.com)
Sent: maandag 8 januari 2007 19:17
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e]@shell.com; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@minez.nl;
[5.1.2e]@shell.com; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]@ebrd.com
Subject: RE: Sakhalin en de EBRD

[5.1.2e]

Veel dank. Wij hebben inderdaad een bredere groep leden (incl UK, Japan, Duitsland, USA) ge-informeerd over het Shell standpunt.

Groeten,

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e] ([5.1.2e]@minbuza.nl)
Sent: Monday, January 08, 2007 12:42 PM
To: [5.1.2e], [5.1.2e] SEPSR-EPF-R
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e] SEPSR-EPR-T; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@minez.nl;
[5.1.2e] SN-CAGNL; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Sakhalin en de EBRD

[5.1.2e]

Ik heb inmiddels het Nederlandse kiesgroepkantoor bij de EBRD geïnformeerd over positie Shell. Ik neem aan dat jullie o.a. de Japanse en Britse bewindvoerders alsmede EU vertegenwoordiger bij de EBRD informeerden over standpunt Shell gelet Board vergadering van a.s. dinsdag en de daarop volgende Executive Session.

Groet,
[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e]

Reeds beoordeeld 1263391

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e Re~~5.1.2e~~ rdeeld 1263391

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Reeds beoordeeld 1263391

Sachalin

5.1.2e, 5.1.2e

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: dinsdag 19 december 2006 9:03
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Sachalin update

voor archief

-----Original Message-----

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: maandag 18 december 2006 12:39
To: '[5.1.2e]@mofa.go.jp'
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; '[5.1.2e]@mofa.go.jp'
Subject: Sachalin update

[5.1.2e],

5.1.2a

As far as I can see from emails over the weekend, our PM Balkenende has not spoken to Putin since. [5.1.2i] [5.1.2a]

[5.1.2a] Looking through the news from Holland on internet, the signals from Shell are moderately positive.

I leave on December 20, be back on January 3rd. If need be during the holidays, please contact [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]. He is briefed on the issue, and will contact you if necessary, I will give him your mobile numbers you gave me. Herewith I send you his email herewith.

I briefed [5.1.2e] [5.1.2e] of the UK-embassy about our meeting last Friday. He was going to give you a call this afternoon.

Best regards.
Let us hope for a quiet End of Year holiday!

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e]
Minister, Head of Economic Section
Royal Netherlands Embassy Tokyo

Tel: (03) [5.1.2e]
Mobile: [5.1.2e]
Fax: (03) [5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e]@shell.com
Sent: vrijdag 15 december 2006 17:25
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e]@mobile.minbuza.nl; [5.1.2e], [5.1.2e];
[5.1.2e]@mobile.minbuza.nl; [5.1.2e]; [5.1.2e]@minaz.nl;
[5.1.2e]@mobile.minbuza.nl
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e]@minez.nl; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e];
[5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Sakhalin / Japan demarkeert morgenochtend

Dank [5.1.2e]. Zodra ik terugkoppeling heb van [5.1.2e] uit Moskou horen jullie het. Mijn mobiel (Shell email =ook mobiele email) staat hieronder

Met vriendelijke groet/Kind regards,

[5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e]

Shell International BV
Carel v Bylandtlaan 16
2596 HR Den Haag, The Netherlands
tel office: +31 70 [5.1.2e]
Mobile: +31 6 [5.1.2e]
email: [5.1.2e]@shell.com

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]

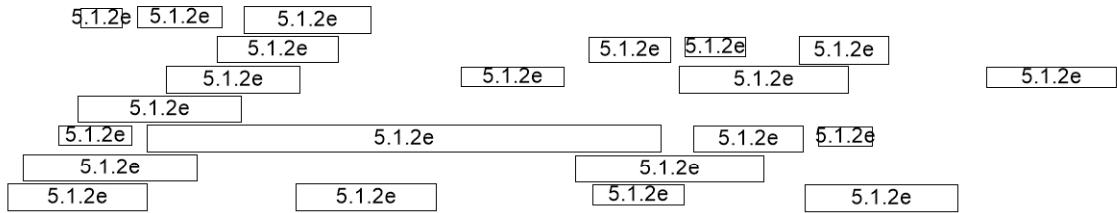
[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e]
Reeds beoordeeld 1263278

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e]

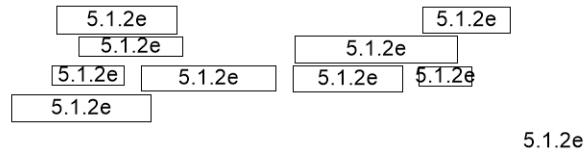
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: vrijdag 15 december 2006 0:21
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Shell Sakhalin II

ter info

From: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @minaz.nl]
Sent: donderdag 14 december 2006 16:15
To: [5.1.2e] [5.1.2e]
Subject: Re: Shell Sakhalin II

Informeer jij [5.1.2e] in tokyo en amb londen?

-----Original Message-----

From: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e]>
CC: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>;
[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Sent: Thu Dec 14 16:11:25 2006
Subject: RE: Shell Sakhalin II

[5.1.2e] [5.1.2e]

Heb met Shell ([5.1.2e] [5.1.2e]), Moskou ([5.1.2e] [5.1.2e]), en AZ ([5.1.2e] [5.1.2e]) gesproken. Mede namens [5.1.2e] het volgende.

Vanavond reizen de drie CEO's ([5.1.2e] met [5.1.2e] en zijn Japanse collega's) naar Moskou. Morgen zullen zij tussen 9 en 17 lokale tijd (6 en 14 NL tijd) met Gazprom en Khristenko onderhandelen. Verwachting is dat [5.1.2e] dit weekend zelf contact zal zoeken met premiers.

MP zal vanavond afstemming zoeken met Blair, Merkel en Barroso. Een lijn die zinvol lijkt:

[5.1.2a]

Achtergrond: zie bijgaand memo dat vanmiddag naar M is gezonden.

[5.1.2e]

From: [5.1.2e]
Sent: donderdag 14 december 2006 12:51
To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]
Subject: FW: Shell Sakhalin II
Importance: High

[5.1.2e] [5.1.2e]

Mede nav contact met [5.1.2e] (die bij de ER in Brussel is: zouden jullie [5.1.2e] (met cc aan mij) svp een met AZ afgestemde lijn willen doen toekomen mhoo contacten en marge van de ER? Wat dient in jullie optiek de lijn te worden die MP gaat volgen vanavond/morgen in gesprekjes met Blair, Merkel etc?

Dank!

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e] mailto: [5.1.2e] @minaz.nl
Sent: donderdag 14 december 2006 10:47
To: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Shell Sakhalin II

Amici, ter info

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [5.1.2e] [5.1.2e]
Verzonden: donderdag 14 december 2006 10:44
Aan: [5.1.2e] [5.1.2e]
CC: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
Onderwerp: Shell Sakhalin II

Goedemorgen [5.1.2e]

Zoals gemeld belde [5.1.2e] me zojuist; eigenlijk wilde hij MP bereiken maar die heeft deze uren parlementaire verplichtingen.

5.1.2i

Kan jij een verder coördineren vwb andere betrokken overhedsinstanties (EZ, ambassades) en advies voorbereiden welke vorm eventuele overheidsondersteuning zou moeten nemen?

Let's keep in close contact

5.1 5.1.2e

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

*****

5.1.2e

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: vrijdag 15 december 2006 0:21
To: 5.1.2e, 5.1.2e
Subject: Shell/ Sakhalin-II

Importance: High

5.1.2e

Hierbij een korte update naar aanleiding van een informele briefing vanuit Shell hedenochtend over het verloop van de onderhandelingen tussen Shell en Gazprom over Sakhalin-II. Needless to say: STRIKT VERTROUWELIJK!

De belangrijkste informatie is deze:

5.1.2i

Je mag me wakkerbellen (06- 5.1.2e).

5.1.2e

Sakhalin

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: vrijdag 20 oktober 2006 10:41
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: CONF: Sakhalin laatste update incl RTN rapport
Sensitivity: Confidential
Attachments: Briefing update Govts 19-10final2.ZIP

graag print

From: [5.1.2e]@shell.com [5.1.2e]@shell.com
Sent: donderdag 19 oktober 2006 20:40
To: [5.1.2e]@minaz.nl; [5.1.2e]; [5.1.2e]
Subject: CONF: Sakhalin laatste update incl RTN rapport
Sensitivity: Confidential

<<Briefing update Govts 19-10final2.ZIP>>

Bijgaand de laatste update met wat positief nieuws a/h eind (bespreking RTN rapport).

[5.1.2e]

Sakhalin

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: woensdag 4 juli 2007 19:21
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: FW: Japanse wrevel over VK-opstelling inzake EBRD Sakhalin II

file

[5.1.2e] [5.1.2e]

Minister, Head of Economic Section
Royal Netherlands Embassy, Tokyo

+++++
Please note:

our telephone numbers have changed as follows:

Embassy, main line: +81 (0)3 5776 [5.1.2e]
Economic Section, main line: +81 (0)3 5776 [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e], direct line : +81 (0)3 5776 [5.1.2e]
+++++

From: [5.1.2e], [5.1.2e]
Sent: woensdag 4 juli 2007 9:23
To: [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e]; [5.1.2e]@shell.com
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: RE: Japanse wrevel over VK-opstelling inzake EBRD Sakhalin II

[5.1.2e] [5.1.2e]

Bijgaand het antwoord van de [5.1.2e] van [5.1.2e] nav [5.1.2e] s pertinente vraag over JBIC die ik hem voorlegde.

[5.1.2e]

Dear [5.1.2e]

+ 5.1.2e

5.1.2a

you have other questions, please feel free to ask me.

5.1.2e

5.1.2e

Agency of Natural Resources and Energy

5.1.2e | 5.1.2e

5.1.2e Economic Section
Royal Netherlands Embassy, Tokyo

+++++
Please note:

our telephone numbers have changed as follows:

Embassy, main line: +81 (0)3 5776 5.1.2e

Economic Section, main line: +81 (0)3 5776 5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e, direct line : +81 (0)3 5776 5.1.2e

From: [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e] @ebrd.com]

Sent: vrijdag 29 juni 2007 20:28

To: [5.1.2e] @shell.com; [5.1.2e], [5.1.2e]

Cc: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]

Subject: RE: Japanse wrevel over VK-opstelling inzake EBRD Sakhalin II

[5.1.2e], [5.1.2e],

Even alleen een bericht aan jullie, want volgens mij raakt iedereen anders lichtelijk overspannen van de vele e-mails met steeds weer net andere nuances. Het gaat mij om de volgende vraag:

[5.1.2e]

5.1.2a

[5.1.2e]

5.1.2e

5.1.2a

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 2e

5.1.2e

[redacted]
5.1.2a

5.1.2e [redacted] 5 5.1.2e

Minister, Head of Economic Section
Royal Netherlands Embassy, Tokyo

+++++

Please note:

our telephone numbers have changed as follows:

Embassy, main line: +81 (0)3 5776 [redacted] 5.1.2e

Economic Section, main line: +81 (0)3 5776 [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e [redacted] 5 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

+++++

From: [redacted] 5.1.2e @shell.com [redacted] 5.1.2e @shell.com]

Sent: donderdag 28 juni 2007 22:05

To: [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e

[redacted],
[redacted]

(13)

groeten

[redacted]

Met vriendelijke groet/Kind regards,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Shell International B.V.

The Hague, The Netherlands - Trade Register no. 27155369
Correspondence: PO Box 162, 2501 AN The Hague - NL

Office: Carel van Bylandtlaan 16, 2596 HR The Hague - NL

Tel: +31 70 5.1.2e 5.1.2e @shell.com

Internet: <<http://www.shell.com>>

-- Help save paper! Do you really need to print this email? Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

EBRD SECURITY NOTICE
This email has been virus scanned

This message may contain privileged information. If you have received this message by mistake, please keep it confidential and return it to the sender.

Although we have taken steps to minimise the risk of transmitting software viruses, the EBRD accepts no liability for any loss or damage caused by computer viruses and would advise you to carry out your own virus checks.

The contents of this e-mail do not necessarily represent the views of the EBRD.

5.1.2e, 5.1.2e

From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: woensdag 4 juli 2007 19:21
To: 5.1.2e, 5.1.2e
Subject: FW: An Email has been blocked from 5.1.2e @minbuza.nl

file

-----Original Message-----

From: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@ebrd.com]
Sent: woensdag 4 juli 2007 17:13
To: 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e@shell.com
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Subject: FW: An Email has been blocked from 5.1.2e @minbuza.nl

5.1.2e, 5.1.2e,

5.1.2e, zoals je ziet wordt je tegenwoordig automatisch uit ons EBRD-systeem, op zoekwoord Sakhalin II, 5.1.2e.

ven serieus, probeer het svp nog een keer.

5.1.2e

Gruet,

5.1.2e 5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e@ebrd.com [5.1.2e@ebrd.com]
Sent: 04 July 2007 01:23
To: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e
Subject: An Email has been blocked from 5.1.2e

Message quarantined due to possible "419 Scam" detected from our Managed List.

An external email message marked for your attention, has been blocked from being delivered because the automated filtering mechanism has identified that it may be a financial scam email. In accordance with EBRD policy the file is therefore being held in a quarantine area where it will be retained for one month before automatically deleted. If you require the message to be delivered to you or require further assistance please contact the IT Helpdesk on +44 020 7338 6655.

Please do not reply to this message as the email account is not monitored.

This message may contain privileged information. If you have received this message by mistake, please keep it confidential and return it to the sender. Although we have taken steps to minimise the risk of transmitting software viruses, the EBRD accepts no liability for any loss or damage caused by computer viruses and would advise you to carry out your own virus checks. The contents of this e-mail do not necessarily represent the views of the EBRD.

5.1.2e 5.1.2e

From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: maandag 8 januari 2007 13:49
To: DES-ARCHIEF
Subject: FW: CONFI CONFI:S II

svp archiveren.

From: 5.1.2e @shell.com [5.1.2e @shell.com]
Sent: vrijdag 22 december 2006 12:17
To: 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e
Subject: CONFI CONFI:S II

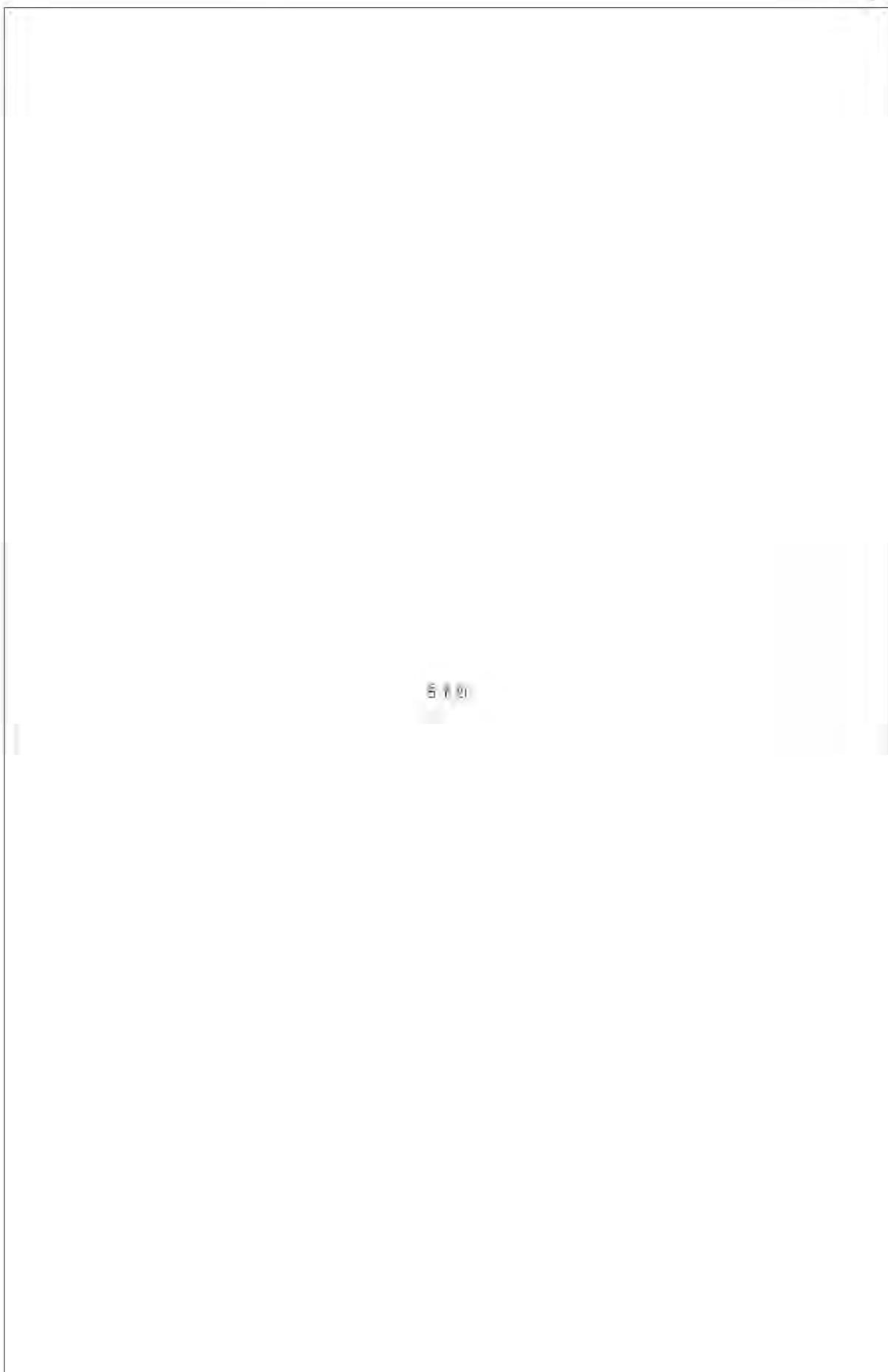
5.1.2i

Bijgaand voor jullie informatie de interne Shell-woordvoering met wat meer financiële details

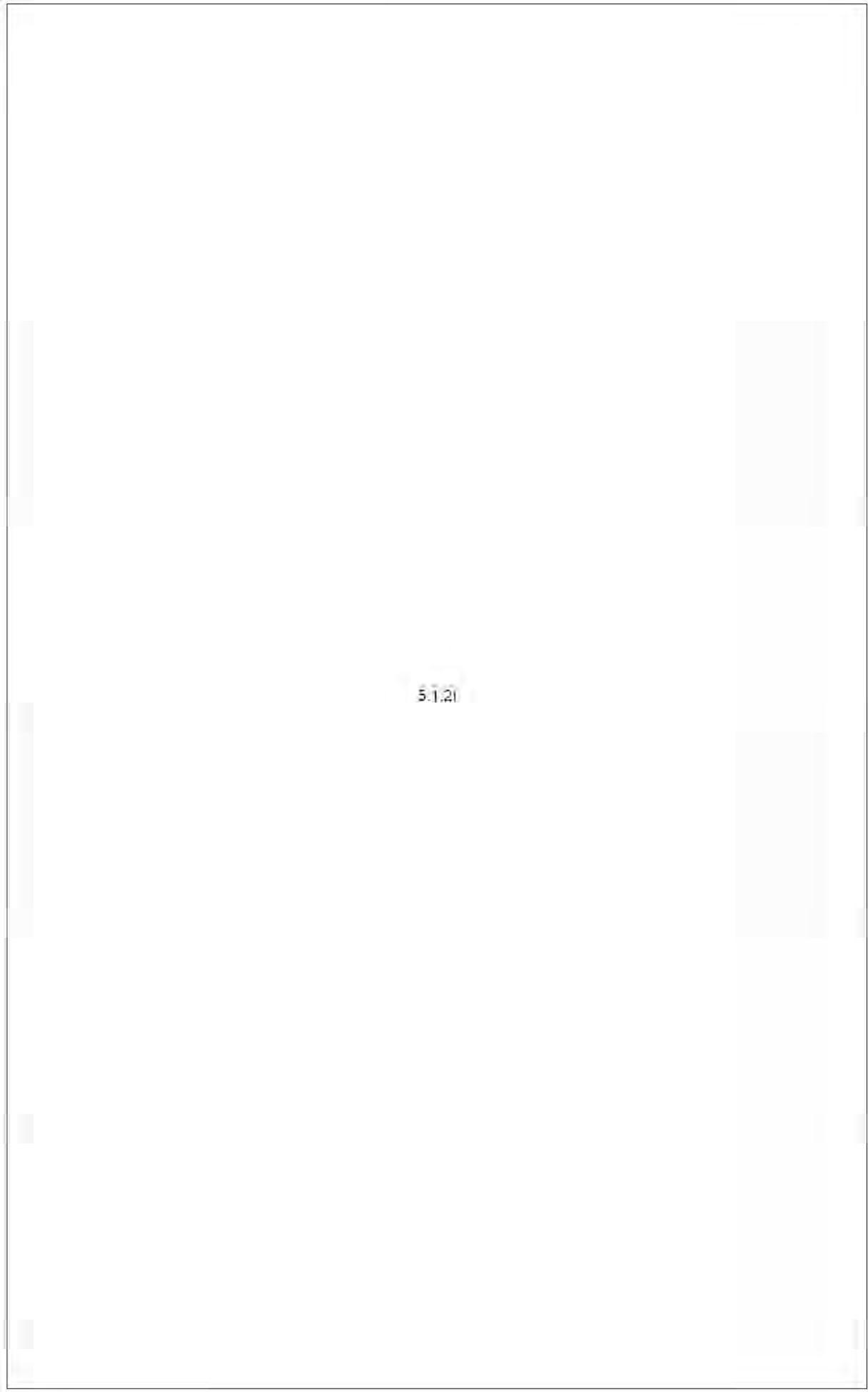
Groet en Goede feestdagen,

5.1.2e

5.1.2j

§ 8(9)

A large rectangular area of the page has been completely redacted with a solid black color, obscuring several lines of text.

5.1.2)

5.1.2e 5.1.2e

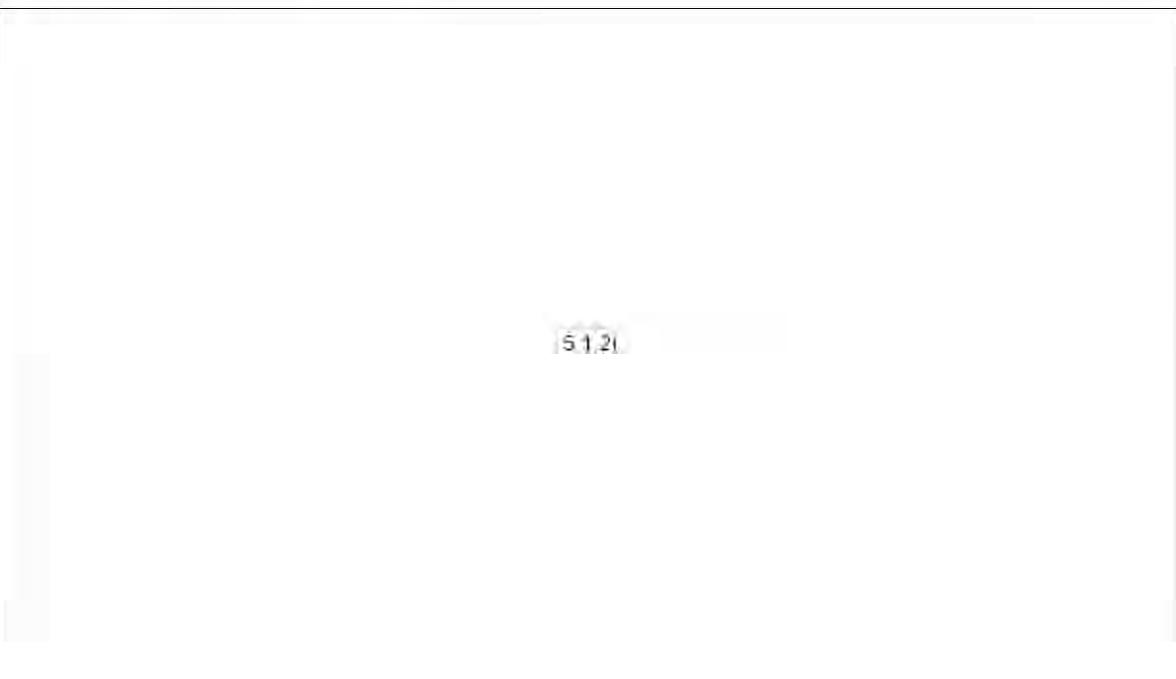
5121

00168

11-1-2007

1263424

5.1.2)

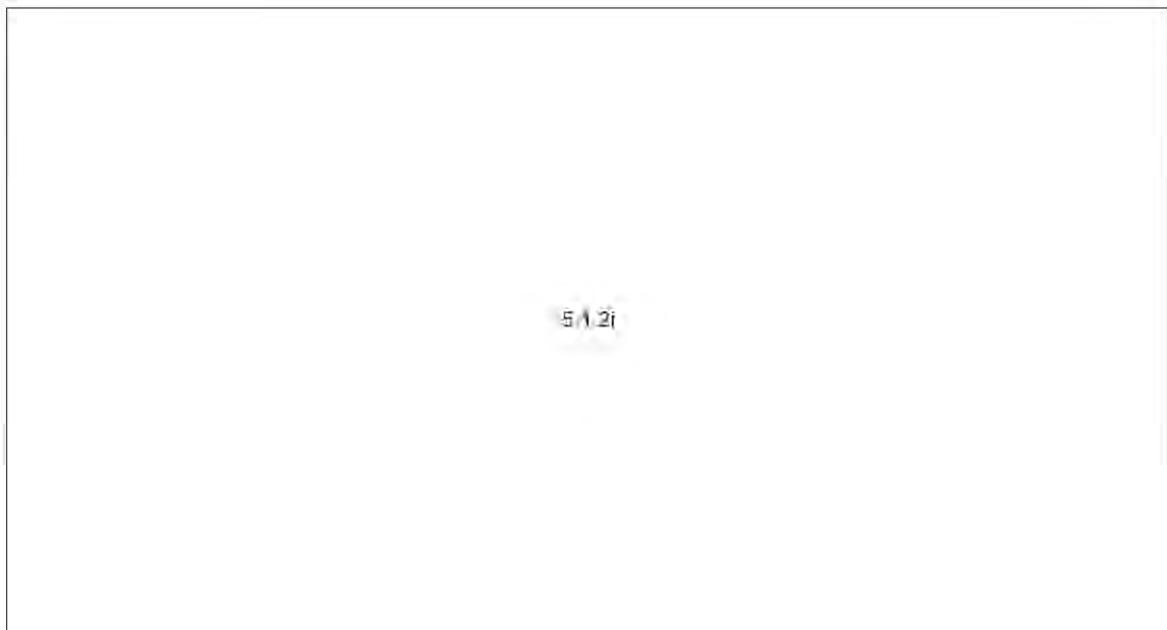
Investor relations summary

5.1.21

**OVERARCHING KEY MESSAGE – ACCEPTABLE OUTCOME FOR
SHELL**

5) .2i

BACKGROUND MEDIA ONLY

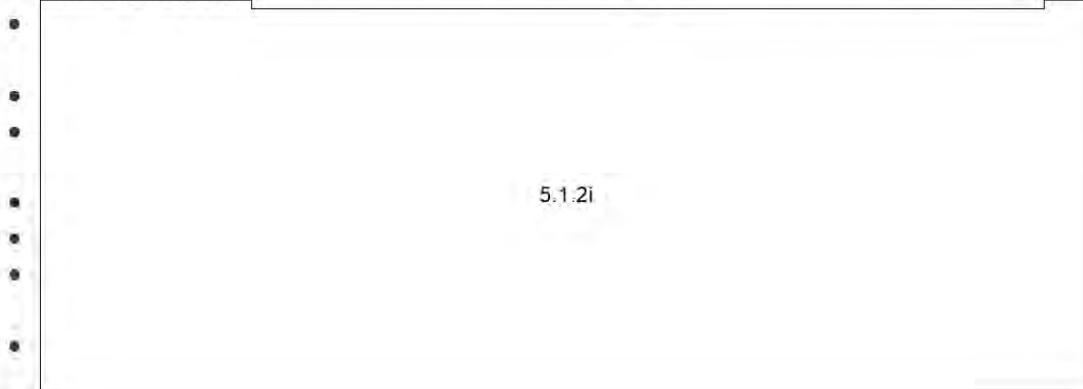
5A.2i

From: [5.1.2e]@shell.com [5.1.2e]@shell.com
Sent: vrijdag 22 december 2006 11:21
To: [5.1.2e] [5.1.2e]; [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e]@shell.com
Subject: CONFI:S II

nog maar even voor de volledigheid:

- shell krijgt 4,1 mlrd \$ voor 50 % van haar aandelen (dus 27,5 % van het totale project) [5.1.2i]

[5.1.2e]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

S-6417

Memorandum

5.1.2e

ter informatie

BVR

Aan	M	Datum	22 december 2006
Van	DES	Kenmerk	DES/MI - 0807/2006
Via	5.1.2e en 5.1.2e		
C.c.	5.1.2e		
Afgestemd met	DZO, Ambassades Moskou en Tokio		
Betreft	Deal rond Sakhalin II		<i>AB22/12</i>

Aanleiding

Overeenstemming die gisteren werd bereikt tussen Shell, Mitsui en Mitsubishi enerzijds en de Russische staat en Gazprom anderzijds, over de wijze van voortzetting van het Sakhalin-II-project

Kern/samenvatting

Gazprom verwerft voor 7,45 miljard dollar de kleinst mogelijke meerderheid (50% + 1 aandeel) van de aandelen van Sakhalin Energy. De participatie van Shell, Mitsui en Mitsubishi wordt dus gehalveerd (van respectievelijk 45, 25 en 20 % tot 27,5, 12,5 en 10%) maar blijft groot genoeg om te voorkomen dat Gazprom de drie andere partijen gemakkelijk kan overvallen.

5.1.2i

00169

May
1263428

5.1.2i

Toelichting

5.1.2j

Opgesteld door 5.1.2e 5.1.2f - Toestel 5.1.2e

Aan: M

Datum: 15 december 2006

Van: 5.1.2e

C.c. 5.1.2e

Betreft: MoU Min EZ met Rusland / Sakhalin zaak

Na overleg met 5.1.2e, RAAZ 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e geef ik u volgend advies
met betrekking tot bijgaand memorandum van DES:

- 1) Besluitvorming over het MoU valt samen met de nieuwe crisis rond Sakhalin.
- 2) EZ beoogt niet eenzijdig op te treden met betrekking tot het MoU.
- 3) Het lijkt verstandig dat BZ en EZ eerst helderheid creëren over de door DES aangevoerde overwegingen en de relatie met de Sakhalin zaak. Volgens EZ is er ook geen overdreven haast.
- 4) Daarna zou op politiek niveau tussen AZ, BZ en EZ nader overleg kunnen plaatsvinden over de te volgen beleidslijn.
- 5) Voorhands lijkt er geen overdreven haast om het MoU over de markttoegang van Gazprom af te ronden zowel vanwege de relatie van het optreden van Gazprom ten opzichte van Shell als vanwege de mogelijke relatie met het mededingingsaspect (voorkeursbehandeling van Gazprom op de Nederlands markt).

6)

5.1.2e

5.1.2a

Opgesteld door 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e [redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e
Sent: dinsdag 31 oktober 2006 16:12
To: DES-ARCHIEF
Subject: FW: Letter of Gratitude
Attachments: New Microsoft Word Document (16).doc

SVP archiveren.

From: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.5 [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.5
Sent: maandag 30 oktober 2006 4:04
To: [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.5
Subject: RE: Letter of Gratitude

Dear [redacted] 5.1.2e

Thank you for your email and kind words therein.

I enclose a copy of some articles that appeared after your visit to the island. You will see that I have enclosed Russian and English articles. I have not had the Russian article translated as it is largely the same as the English one. However, if you do need it to be translated, just let me know.

Warm Regards

[redacted]
5.1.2e

-----Original Message-----

From: [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e [redacted] minbuza.nl
Sent: Friday, October 27, 2006 9:13 PM
To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.5
Subject: RE: Letter of Gratitude

Dear [redacted] 5.1.2e

Thank for that kind letter. Will you please pass on to [redacted] 5.1.2e [redacted] that I found the trip most useful for my understanding of the project and its problems.

At the end of our visit to the deputy governor of Sachalin I did a short interview with a lady the public affairs department of the governerate. Has this resulted in any press attention for the visit of our delegation? If so I would be delighted if you could send my a scan of the article, even if I can't read it my self!

Yours sincerely,

[redacted]
5.1 [redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.5 [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.5
Sent: donderdag 26 oktober 2006 0:22
To: [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e
Subject: FW: Letter of Gratitude

on behalf of [redacted] 5.1.2e

Dear [redacted] 5.1.2e

Please find the attached letter for your attention

<<2006-OUT-Y-01-00516-D.ZIP>>

Best Regards,

[redacted] 5.1.2e

Tel: 7 [redacted] 5.1.2e
Fax: 7 [redacted] 5.1.2e
Mobile: 7 [redacted] 5.1.2e (local)
+7 [redacted] 5.1.2e (International)
E-mail: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.5

[redacted] 5.1.5

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2e

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Japan - Bilateraal - Energie - Bezoek MEZ Wijn aan Japan / energie, Sachalin II
Van: TOK-EA

Aan: 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e DES; DIE; DAO; DWM; MOS; BRE; PEK; AMAD; WAS; LON; PAR; BLN; BEB; DPZ

Tevens aan: MIN-AZ, MIN-DEF, MIN-EZ, MIN-FIN, MIN-LNV, MIN-VenW

Datum: 27-10-2006 5:32:14

Kenmerk: TOK/2006/121

Opsteller: 5.1.2e

Afgestemd met: 5.1.2e

Berichttype: Beleidsbericht

Prioriteit: Routine

Rubricering: BZ-Vertrouwelijk

Categorie: Verslag / Info

DES/n/
sup. fijnpunt
H

Samenvatting:

Besoek MEZ Wijn aan Japan, kort na bezoek aan Moskou, maakte Sachalin II tot belangrijk gespreksthema. 5.1.2a zo blijkt tijdens bezoek. Verdere samenwerking inzake energie wordt op prijs gesteld. 5.1.2a

Bericht:

Belangrijkste thema voor het bezoek van MEZ Wijn was energie, althans wanneer we het bezoek bezien vanuit het gezichtspunt van de Japanse regering. Japan ervaart eigen energiezekerheid als precar (zie eerdere analyse in rapportage, voorafgaand aan dit bezoek, TOK/2006/113), en zoekt naar houvast. Thema energie werd besproken tijdens een diner, en daarna in gesprek met Wijn's evenknie, minister Amari van METI.

1. Energie-diner

Diner op 23 oktober in de Nederlandse residentie te Tokio was speciaal gewijd aan Japanse en Nederlandse energiepolitiek, met Sachalin II als concrete aanleiding. Aanwezig waren o.m. vice-minister Kitamura van METI, deputy-minister Yabunaka van BZ, 5.1.2e en 5.1.2e van METI (energie en natuurlijke hulpbronnen), 5.1.2e 5.1.2e van BZ (economie), 5.1.2e de Shellolie- en de Shell-gasmaatschappij in Japan 5.1.2e en 5.1.2e) en 5.1.2e de Sachalin-exploitatiemaatschappij van Shell-Mitsui-Mitsubishi 5.1.2e

MEZ schetste de bereikte resultaten van het telefoongesprek MP Balkenende – president Poetin, en MEZ's eigen navolgend bezoek aan Moskou. 5.1.2a

5.1.2a

MEZ benadrukte voorts de bereidheid van Nederlandse regering resp de EU tot verdere samenwerking met Japan:

- we hebben eendere belangen en investeringen (in Rusland, Iran, M.O.);
- we zijn beide energie-arm, maar bezitten hi-tech kennis, kapitaal, en multinationals;
- we hebben vergelijkbare veiligheidsbelangen (We zijn bondgenoot van de VS, we grenzen aan Rusland, en we dragen mede-verantwoordelijkheid jegens Iran).

De perikelen rond Sachalin II maakten dit besef tastbaar: "the Dutch came to Japan as one of the first - 406 years ago. We were the only ones to stay. This time again, it was a pleasure to help Japan."

MEZ schetste de Nederlandse energiebelangen en investeringen: Rotterdam, Nederland als financieel centrum, Nederland als 2^e investeerder in Japan en vice versa, gasrotonde, gasopslag, zetel van Shell, Gasunie, geopolitiek ("We grenzen aan Rusland maar ook aan Venezuela"), en sloot af met uiteenzetting over de ER-ontmoeting drie dagen tevoren met Poetin in Lahti.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2a

2. Gesprek met minister Amari

5.1.2a

3. Kandidatuur IEA, in licht van energiekrapte Japan

5.1.2a

5.1.2a

5.1.2e Zie verder het algemeen verslag van het bezoek van MEZ aan Japan

(TOK/2006/122).

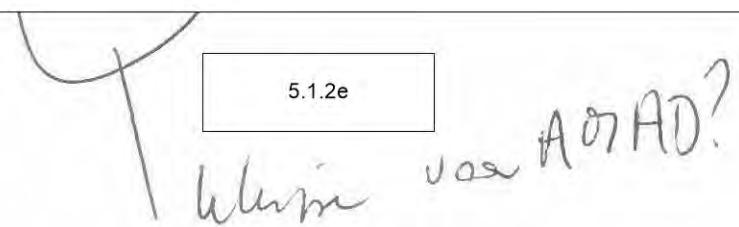
Commentaar

Bezoek van MEZ aan Tokio, kort na eerder bezoek aan Moskou en kort na gesprek MP Balkenende met Poetin, 5.1.2a

5.1.2a

5.1.2a

+++

Commentaar:

Zie boven.

**Sakhalin Energy
Investment Company Ltd.**
35, Dzerzhinskogo street
Yuzhno-Sakhalinsk,
693020 Russia

5.1.2e

5.1.2e

Tel: 7 (4242) 5.1.2e

Fax: 7(4242) 5.1.2e

e-mail: 5.1.2e @SakhalinEnergy.ru

24 October 2006
Ref.# 2006-OUT-Y-01-00516

To: 5.1.2e
5.1.2e Dminbuza.nl
Min. Buitenlandse Zaken/DES
postbus 20061
2500 EB Den Haaag

5.1.2e

Dear 5.1.2e

I would like to thank you personally for taking the time out of your busy schedules to travel to the wonderful island of Sakhalin to see for yourself the tremendous progress that we have accomplished on the landmark Phase 2 Project and to gain an appreciation of the many challenges we have overcome to date and those still remaining. Hopefully, the metaphor "Seeing is Believing" is still vivid in your mind as you recall your short but densely packed trip to our construction sites.

I was very impressed by your understanding of our business and the associated challenges as well as the high quality of your questions, your personal energy in keeping up with our somewhat hectic schedule and your general overall level of enthusiasm throughout the visit and social engagements.

I would also like to take this opportunity to express our deep appreciation and thanks to your colleagues in Government who have been ever so helpful, understanding and supportive of the Company and our efforts on the island.

I do hope we get the chance to meet again and I remain available and willing to assist you in any way I can either in terms of providing you with regular factual information and updates on the Sakhalin Phase 2 project or in terms of furthering our dialogue on any of the other more broader issues we discussed during our fruitful discussions.

Thank you again for all of your support and for taking the time to visit us on Sakhalin Island.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

From: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED]
Sent: maandag 14 mei 2007 18:00
To: DES-ARCHIEF
Subject: FW: M - [REDACTED] 5.1.2e

Bil.
Rusl.
Iran.
Nigeria

-----Original Message-----

From: [REDACTED] 5.1.2e
Sent: vrijdag 11 mei 2007 8:16
To: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e
Cc: [REDACTED] 5.1.2e, [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e
Subject: M - [REDACTED] 5.1.2e

VERTROUWELIJK

Korte terugkoppeling van het gesprek tussen M en Shell [REDACTED] 5.1.2e

Rusland

1 [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2i

[REDACTED]
5.1.2i

Iran:

[REDACTED]
buiten verzoek.

Nigeria

[REDACTED]
buiten verzoek.

Overig

' - Oman: [REDACTED] buiten verzoek.
- Qatar: [REDACTED] buiten verzoek.
- Venezuela: [REDACTED] buiten verzoek.

[REDACTED]
buiten verzoek.

Sachalin II – Stand van zaken, lopende acties

- Op 18/9 heeft het Russische Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen (MNH) aangekondigd de vergunning van Sachalin-II in te trekken. Niet bekend is wanneer deze intrekking van kracht zou moeten worden, en of de voor a.s. donderdag geplande rechtszaak nog doorgang zal vinden. Eveneens niet bekend is of intrekking van de vergunning direct tot stopzetting van het project zou leiden.
- M is via [5.1.2e] geïnformeerd door Shell ([5.1.2e] [5.1.2e], [5.1.2e] M spreekt dinsdag in New York met Russische M Lavrov (was reeds gepland, vindt plaats in ochtend New Yorkse tijd).
- DES heeft HMA Moskou, EZ, AZ en DZO geïnformeerd. [5.1.2e] is met M in New York. Eveneens geïnformeerd zijn ambassades Londen, Parijs, Berlijn en Tokyo (ook twee Japanse bedrijven nemen deel aan Sachalin-II).
- HMA Moskou overlegt op dit moment met Japanse en Britse ambassade, en met Shell Moskou. Japanse [5.1.2e] was gistermiddag op MNH en heeft mogelijk meer info. HMA Moskou stuurt nog voor ontmoeting M-Lavrov bericht met aanvullende informatie.
- AZ heeft van Shell een 'vooraankondiging' ontvangen van een mogelijk verzoek aan MP om president/premier RF te benaderen.
- DES onderhoudt contact met Shell Den Haag. Nog geen duidelijkheid over strategie die Shell wil volgen.

[5.1.2e] [5.1.2e] 19/9, 9.40u

2006

Bijlagen:

- Persverklaring Sakhalin Energy Investment Company (SEIC)
- 'Timeline' gebeurtenissen afgelopen jaren, opgesteld door Shell
- Bericht [5.1.2e] inzake ontbieding RF ambassadeur d.d. 15/9
- Bericht MOS inzake ontwikkelingen Sakhalin-II d.d. 14/9

(A)

Memorandum

ter informatie

Aan	M [unclear]	Datum	3 mei 2007	Bil
Van	DES [unclear]	Kenmerk	DES/MI-0245/2007	Sach
Via	[unclear] 5.1.2e 5.1.2e			Iran
C.c.	5.1.2e	DPZ, DVB, DZO, DAF, DAM		Niger
Afgestemd met		DPZ, DVB, DZO, DAF, DAM		
Betreft	Gesprek met 5.1.2e	op 7 mei a.s.		

Aanleiding

Uw gesprek met Shell 5.1.2e op 7 mei a.s.

Kern/samenvatting

Bijgaand vindt u de spreekpunten en achtergrondinformatie ten behoeve van uw gesprek met Shell 5.1.2e op 7 mei a.s.

De achtergrondaantekening bevat informatie over de volgende onderwerpen:

- de samenwerking tussen Shell en BZ
- de belangrijkste recente ontwikkelingen van Shell's activiteiten in Rusland, Iran en Nigeria en de visie van BZ hierop.

Bijlagen

1. Spreekpunten en achtergrondaantekening

Opgesteld door 5.1.2e 5.1.2e - Toestel 5.1.2e

Spreekpunten

Actief

5.1.2i

buiten verzoek.

Passief

5.1.2i

buiten verzoek.

buiten verzoek.

Toelichting

Samenwerking Shell – BZ

Tussen Shell en BZ bestaan goede contacten op verschillende niveaus. DES overlegt wekelijks met 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e, die 5.1.2e 5.1.2e. Ook regiodirecties, in het bijzonder DAM, DAF en DZO, hebben regelmatig contact met Shell. 5.1.2e spreekt twee keer per jaar met 5.1.2e 5.1.2e. Uw voorganger had jaarlijks een gesprek met 5.1.2e 5.1.2e onderhouden telefonisch contact. Tussen Minister Van der Hoeven en 5.1.2e heeft nog geen gesprek plaats gevonden. Dat zal echter binnenkort worden gepland. Shell heeft aangegeven in het met u geplande gesprek te willen spreken over Rusland, Iran en Nigeria.

1. Rusland

Ondertekening van het contract door Shell en Gazprom over Sakhalin-II

Het Sakhalin-II project is een megaproject dat wordt gerund door de Sakhalin Energy Investment Company. Sakhalin II omvat zowel olie als gaswinning. Het gas zal vooral in de vorm van vloeibaar gemaakt aardgas (*Liquefied Natural Gas – LNG*) aan Azië worden geleverd. Japan is de grootste afnemer.

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2i

5.1.2a

Relatie EU – Rusland en Nederland – Rusland

De relatie tussen de EU en Rusland is koel. De onderhandelingen over een nieuwe Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst (PSO) zijn uitgesteld en er gaan geluiden op dat de onderhandelingen volledig worden gestopt.

De relaties tussen Nederland en Rusland zijn in principe goed. Naar aanleiding van uw gesprek met MinBZ Lavrov en marge van de Noord-Atlantische Raad te Oslo wordt door HMA Moskou gezocht naar een mogelijke datum voor uw bezoek aan Moskou begin juli. MP zal naar verwachting in oktober President Poetin ontmoeten voor de ondertekening van het Gemeenschappelijk Actie Programma (GAP) Nederland-Rusland. In dit Actieprogramma leggen Nederland en Rusland zich vast op afspraken op een groot aantal beleidsterreinen. Op energiegebied is bijvoorbeeld afgesproken om samen te werken aan energie-efficiëntie. Minister Van der Hoeven reist mogelijk eind juni naar Moskou.

5.1.2a

5.1.2e

buiten verzoek.

5.1.2e 5.1.2e

buiten verzoek..

buiten verzoek.

3. Nigeria

buiten verzoek.

buiten verzoek.

5.1.2e

DAGS
Biljet
A

From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: donderdag 19 oktober 2006 10:42
To: [5.1.2e]; [5.1.2e]; [5.1.2e] [5.1.2e]; [5.1.2e]
Subject: FW: CONF: update Sakhalin
Sensitivity: Confidential
Attachments: Briefing update Govts 19-10final.ZIP

From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: Thursday, October 19, 2006 10:41:40 AM
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e] [5.1.2e]; [5.1.2e]
Subject: FW: CONF: update Sakhalin
Sensitivity: Confidential
Auto forwarded by a Rule

From: [5.1.2e]@shell.com [5.1.2e]@shell.com
Sent: donderdag 19 oktober 2006 9:57
To: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e] [5.1.2e]; [5.1.2e]@minaz.nl
Subject: CONF: update Sakhalin
Sensitivity: Confidential

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]

Bijgaand update, [5.1.2a]

5.1.2a

[5.1.2e]

<<Briefing update Govts 19-10final.ZIP>>

Three important events are approaching:

- 20 Oct: EU Summit in Lahti (FIN) including meeting of participants with President Putin
- 20 Oct: Extraordinary plenary meeting of the Russian Senate (Upper House of Parliament) on Sakhalin-II, including reports of Kristenko and Trutnev
- 24-26 Oct: Minister Trutnev will visit Sakhalin and give a press conference on the environmental audit of RPN

cc. DAgospach

DGES-1544

① DES/M1

Memorandum

①

beweert te melden
de toestromen van
info naar de Japanse
omstredene har en

5.1.2e

in Turkije

op de hoge een grote speler
is.

Van

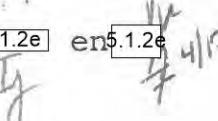
5.1.2e

4-10

Aan

DES via 5.1.2e en 5.1.2e

Icmt DATA en elk geval
ook welk zijn

cc

5.1.2e

de twee betrekken
zaïbatsu zijn ook
veranderde territoria
belangrijk.

Datum

04-10-2006

Kenmerk

3002/M1

Betreft

Sakhalin II

Referte

Geen

Ter informatie

M ontving bijgaande brief van de Japanse 5.1.2e
inzake het project Sakhalin II.

Bij reactie kenmerk (3002/M1) duidelijk vermelden

EMBASSY OF JAPAN
THE NETHERLANDS

3 November, 2006

H.E. the Minister for Foreign Affairs
Mr B.R. Bot
Ministry of Foreign Affairs
Bezuidenhoutseweg 67
The Hague

Dear Excellency,

Allow me to express our deep appreciation for all the efforts the Dutch Government has been extending for settling the issue of Sakhalin II. Please find enclosed for your reference a one page memo relating to our position.

We would like to count on your continued support on this matter.

With my very best regards,

Yours sincerely,

5.1.2e

to the Netherlands

Enclosure (1)

5.1.2a

[5.1.2e], [5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e]@castelpublishers.nl]
Sent: dinsdag 1 mei 2007 14:53
To: [5.1.2e], [5.1.2e]
Subject: hadden we dus wel goed ingeschat

Gazprom seeks exclusive purchase of Sakhalin I gas output

April 28 2007

TOKYO, April 28 (RIA Novosti) - Gazprom [RTS: GAZP] is looking to buy and export 100% of gas output in the Sakhalin I project in Russia's Far East, a deputy board chairman of the Russian energy giant said Saturday.

The project, which is operated under a production-sharing agreement (PSA) by Exxon Neftegas Limited, a subsidiary of U.S. oil major Exxon, is located on Sakhalin Island's northeastern shelf and is expected to bring in around \$52.2 billion to the Russian budget by 2054, when it is scheduled to end.

"We are in consultations with Sakhalin I operators to purchase the total gas output. We are interested in enhancing the project's economic effectiveness," Alexander Medvedev, who is also head of Gazprom's exporting subsidiary, Gazprom Export, said in an interview with Kyodo Tsushin.

The consortium is developing the Chaivo, Odoptu and Arkutun-Dagi deposits, with recoverable reserves estimated at 2.3 billion barrels of oil and 485 billion cubic meters (17.1 trillion cubic feet) of natural gas.

Apart from the U.S. company, which owns 30%, the Sakhalin I international consortium comprises Russia's state-owned Rosneft (20%), India's ONGC (20%), and Japan's SODECO (30%).

Yours sincerely,

[5.1.2e]

Castel International Publishers
Friesestraatweg 211
P.O. Box 70061
9743 AD Groningen

p: +31-(0)-[5.1.2e]
m: +31-(0)-6[5.1.2e]
f: +31-(0)-50[5.1.2e]
e: [5.1.2e]@castelmedia.nl
i: www.castelmedia.nl

EU bijeenkomst over Sakhalin 2 op 4 mei 2007 (ter voorbereiding executive Board session van 8 mei a.s.)

In de EU bijeenkomst op 4 mei werd aan de aanwezigen gevraagd of

5.1.2a

5.1.2a

Belangrijkste punten:

*

*

*

5.1.2a

Standpunten in de vergadering:

*

*

5.1.2a

5.1.2a

**Consequenties voor opstelling in de executive session
van a.s. dinsdag**

- Ik verwacht een redelijk verwarde zitting, die vooral zal gaan over de vraag waarop wij nu eigenlijk ja of nee moeten zeggen en wat dit dan voor consequenties heeft.
- Dezerzijds wil ik consistent positief blijven over engarering met Gazprom en het aanschuiven bij de groep van financiers.
-

5.1.2a

5.1.2a

- Ook voor Nederland dient om milieu-redenen een voorbehoud gemaakt te worden, al neig ik zelf sterk naar het standpunt dat EBRD-betrokkenheid (m.n. ook bij de monitoring en gegeven het vooruitzicht van bredere samenwerking met Gazprom op dit gebied) per saldo alleen maar positief kan zijn.
- Tenslotte ondersteun ik snelle en regelmatige terugkoppeling naar de Board over verloop onderhandelingen (over dit project maar ook in bredere zin met Gazprom) en met name een update over milieu.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

RF-Energie-Sakhalin

RUSSIA/JAPAN: Japan will receive Sakhalin sweet crude

Japan's largest oil refiner, Nippon Oil, purchased 700,000 barrels of light sweet Sokol crude from Sakhalin-1 for October loading, the Russian press reported today. This is the second cargo to be purchased from Sakhalin-1, which is expected to pump 225,000 barrels per day by year-end. The first cargo was purchased by ExxonMobil to be delivered in September to its Japanese refining unit. The Sakhalin-1 project is operated by Exxon Neftegas, which holds a 30% stake. Rosneft, which is expected to purchase the third cargo by the end of the month, has a 20% stake. Sakhalin-1 is one of three major upstream projects expected to come on stream this year and help meet rising global demand for oil. Sakhalin's first exports are likely to go largely to Japan and will mark the first step towards meeting the Kremlin's goal of establishing its presence as an 'energy-superpower' in the Asia-Pacific region.

ANP311 3 ECO 152 DERKSEN 901

FIN27 SHELL; SAKHALIN-SHELL-CONTRACT

Russische minister tornt niet aan Sachalin-contract Shell

MOSKOU (ANP/RTR) - De Russische minister van Buitenlandse Zaken, Sergei Lavrov, is niet van plan het contract van Shell voor het gasproject op het schiereiland Sachalin in te trekken. Lavrov zei dit woensdag op een persconferentie.

De oliemaatschappij kreeg het vorig jaar met de Russische overheid aan de stok toen Shell liet weten dat de ontwikkelingskosten voor het project zullen verdubbelen tot 20 miljard dollar. In een overeenkomst tussen de staat en Shell was afgesproken dat een aanzienlijk deel van de kosten voor rekening zou komen van Rusland.

Rusland dreigde daarna met invallen en het intrekken van een zeer belangrijke milieuvergunning. Desondanks zei Lavrov woensdag dat er geen man overboord is. „Aannames over op handen zijnde herzieningen van akkoorden en met name over het de deur uit willen werken van buitenlandse bedrijven zijn op niets gebaseerd'', aldus de minister.

De mening van Lavrov wordt niet door iedereen gedeeld. Verscheidene milieugroeperingen en het staatsoliebedrijf Gazprom willen antwoorden van Shell over de kostenstijging en de invloed van het Sachalin-project op het milieu. Shell en zijn partners hebben volgens de politicus Oleg Mitvol voor 50 miljard dollar schade toegebracht aan het milieu. Mitvol is de motor achter de recente inmenging van de Russische overheid in de productieovereenkomsten tussen lokale en buitenlandse oliemaatschappijen.

271526 sep

the ebrd and sakhalin II

What is the Sakhalin II project?

It's an oil and gas offshore development, including a pipeline and three oil platforms, to bring reserves down Sakhalin Island off Russia's Far East coast to a new Liquefied Natural Gas (LNG) facility which is currently being constructed in the south of the island. The LNG will be exported to consumers in the Far East, including Japan and South Korea, and the US. The oil is also destined for the Far East. At \$20 billion, it's the biggest foreign direct investment in Russia and the first major offshore development with a consortium of international companies.

Sakhalin Energy Investment Company was formed in 1994. Shell has a 55% stake and Mitsui and Mitsubishi have 25% and 20% respectively. Sakhalin Energy and Russia (represented by the government of the Russian Federation and the Sakhalin Regional Administration, have signed a Production Sharing Agreement (PSA) to develop two offshore oil and gas fields 15 km off Sakhalin Island called Piltun-Astokhskoye (PA) and Lunskoye (Lun).

Phase 1 of the project – offshore development of the Astokh feature – began in 1996 and has been producing oil since 1999. The crude is transferred by tankers to world markets during the summer months when the sea is not frozen. Phase 1 was financed by the EBRD, OPIC and Japan's JBIC; each institution lent \$116 million.

Phase 2 extends the project, adding more offshore facilities by further developing the Piltun-Astokhskoye field and developing the Lunskoye field to its south and laying pipelines to the shore to bring oil and gas to the new processing plants. After Phase 2 is completed, gas and oil from the fields will be available to the market all year round.

The LNG plant, along with gas and oil export terminals at the end of the 800 km onshore pipeline, is due to be completed in 2007. The plant has a production capacity of 9.6 million tonnes of LNG per annum, of which 7.3 million tonnes has already been pre-sold for periods of 20 years or more. Sakhalin Energy plans to start loading LNG in 2008.

What is the EBRD's involvement in Sakhalin II?

After investing \$116 million in Phase 1 of the Sakhalin II project, the EBRD, along with other international financial institutions, has been considering financing the Phase 2 development which will tie in the Molikpaq platform and include the installation of two new gravity-based structures (platforms) offshore of Sakhalin.

EBRD involvement is about more than finance. The Bank's mandate to simultaneously respect private enterprise, the environment and democratic norms provide a benchmark of good practice which ensures that projects it backs meet international standards of good governance. After three years of working with the company, amassing and assessing information on all issues, the Bank decided on 14 December 2005 to consult the public before making a decision on whether to proceed with the investment.

What is the process for the EBRD to make its decision?

The EBRD has been in due diligence since 2002, working with Sakhalin Energy to assess all aspects of the project, including its environmental and social impacts and to develop the appropriate mitigation and monitoring measures in accordance with our policy.

Once a company has answered all the questions the EBRD must ask as part of its due diligence – the process providing deep, detailed argument on why each project decision is being made and impact assessments of every aspect of the work the company envisages – and the EBRD believes it has sufficient comfort in the information package, the next step is for the EBRD to declare the project “fit for the purpose of public consultation”. This is the step the Bank took on 14 December 2005 with Sakhalin Energy.

With Sakhalin Energy, the Bank took this step on 14 December 2005. The company has since released the information into the public domain for a period of 120 days so that meaningful public consultation can take place. On 20 December 2005 the EBRD published the executive summary of Sakhalin Energy's Environmental Impact Assessment along with a detailed list of where full documentation is available locally on Sakhalin Island, in Moscow, in London and on Sakhalin Energy's website.

Environmental Impact Assessment

The period of disclosure varies from project to project. The statutory minimum is 60 days. The Sakhalin II consultation period will be twice that long because of the complexity and size of the project. During the public consultation period, any interested parties – from locally affected people to NGOs to the wider interested public – can raise any problems they've identified, offering the company a chance to solve issues it may be unaware of. Other financial institutions which are separately considering the financing of the project have their own policies and procedures regarding environmental and social matters.

Once this public consultation process has been completed, and the information and the results reviewed, management will make a decision whether to recommend the project to the Board along with all project documentation for consideration. The Board then will make a decision on whether to approve EBRD financing of the project, based on its assessment of the findings of the consultation with the local community, NGOs, and other interested parties.

How will the EBRD consult the public?

During the 120 day consultation period, the EBRD will be undertaking a series of public meetings with the communities on the island and in Sapporo, Moscow and London. In addition, the Bank is open to continuing its constructive dialogue with both national and international NGOs. Comments can also be sent by letter or by email.

Public consultation dates

London: 28 February.

Moscow: 14 March

Nogliki, Sakhalin: 20 March

Yuzhno-Sakhalinsk, Sakhalin: 23 March

Korsakov, Sakhalin: 24 March

Sapporo, Hokkaido, Japan: 10 April. Venue: ANA Hotel Sapporo.

The London meeting is envisaged as a platform for international and UK-based organisations, while in Moscow the EBRD expects the participation of Russia-wide groups who have been following the project and on Sakhalin Island that of locally based groups. Translation in English and Russian will be provided for the meetings in Russia, and in English and Japanese for the Sapporo meeting.

These meetings are held by EBRD with independent facilitators and are not part of the considerable public consultation already undertaken by the project sponsors. The meetings offer the public an opportunity to express views regarding Sakhalin-II (Phase 2) and to ask questions of the EBRD. To ensure full transparency, meeting summaries will be disclosed to the public before the EBRD decides whether to fund the project.

Why is the consultation process such an important step for the EBRD?

Like all public institutions, issues of consultation transparency and accountability are important for the EBRD. Throughout the extensive review of the environmental and social aspects of the project, the Bank's management had numerous meetings on the island and in London with various stakeholders. The consultation of stakeholders is a critical part of the EBRD's decision-making process. All views received during the 120 days will help the Bank to make a full and final assessment of the project.

When will the EBRD decide?

Following the 120-day consultation period the EBRD will analyse the comments. If Sakhalin II is to be recommended to the Board for approval there will probably be a considerable amount of time to review, and, if relevant, adapt and adjust elements of the project.

Will Sakhalin Island get revenue from the project?

The island has already received \$100 million from the company through a Sakhalin Development Plan and these funds have been spent on infrastructure upgrades, improvements of the power supply and investments in health and education. \$270 million has been paid in royalties, bonuses and taxes.

Russia will receive 6% of revenue from the project until the initial costs are recovered, and more after cost recovery. It is up to the Russian government how it shares out Russia's part of future revenue from the project with the Sakhalin Regional Administration. The Production-Sharing Agreement which defines the terms of the deal stipulates that Sakhalin Energy pay the "Russian Party" without a specific separation of how much goes to Russia's federal authorities and how much to the regional budget.

What about the island's whales, eagles and salmon? What is EBRD policy to protect them?

One of the major challenges in the project is that the oil and gas development is situated close to the feeding grounds of the Western Gray Whale, a critically endangered species. These animals are present in the summer period in order to feed before migrating up to 3000 miles across the Pacific Ocean in winter. The oil and gas field being developed by the company is to be accessed from the existing Molikpaq platform and two new platforms (gravity-based structures) positioned in the summer of 2005 near the whales' summer feeding grounds. As a result of concerns raised by a variety of stakeholders, Sakhalin Energy has decided to reroute the marine pipeline connecting the platforms to the oil processing facility away from the feeding areas of the Western Gray Whale. The company is working with the world's leading scientists under the auspices of the International Union of Nature Conservation. It has agreed to set up the Western Gray Whale advisory panel consisting of these experts and has agreed to abide by all reasonable recommendations that it makes in order to protect the species.

The island of Sakhalin is an extremely important area for a variety of salmon species which use its thousands of water courses for spawning. As the onshore gas and oil pipelines which run from the oil pipeline facility to the export and LNG terminal in the south of the island crosses 1084 rivers, the issue of sediment generation from river crossing construction activities is an issue of great concern. The EBRD has been working with Sakhalin Energy over an extensive period of due diligence in order to understand the potential impacts associated with crossing a large number of rivers which contain salmon spawning grounds. The company has developed a river crossing strategy which sets out commitments to ensure that there will be no net loss of salmon spawning habitats. It has also established an extensive monitoring system in order to assess the impact of each river crossing and to ensure proper construction techniques .

Together with the Russian authorities, Sakhalin Energy has assessed and categorised the environmental and commercial importance of each watercourse and has adapted the crossing

method according to the respective importance of each river. For example, the construction of the majority of crossings for rivers of sensitivity for commercial fisheries and ecological interests such as the taimen species will be during the winter months, when most watercourses are frozen or have very low flow rates. These rivers will be crossed using wet-cut trenching methods and executed in line with international best practice. The 50% of oil pipelines and 15% of gas pipelines already laid across rivers cross waterways that are less sensitive. Supervision and monitoring will ensure that Sakhalin Energy's contractors follow the required mitigation measures. Supervision and monitoring will take place on five levels for those crossings where there is significant potential adverse environmental impact.

Sakhalin Energy has also developed mitigation and conservation measures for the Steller's sea eagle through a project-funded programme of research undertaken by Moscow State University. Measures include: pipeline route deviations to avoid critical Steller's sea eagle nests; the development of mitigation guidelines and contractor awareness-raising activities; maintaining a buffer zone around key sensitive areas within which construction work is not permitted; and avoidance of site clearance activities during sensitive bird nesting seasons.

The EBRD's Environmental Policy, details the Bank's commitments for the "*promotion of environmentally sound and sustainable development*".

Environmental Policy

What is a derogation and might derogations be applied to any agreement between the EBRD and Sakhalin Energy?

A derogation is when the EBRD's Board of Directors decides that it is prepared to waive a condition of the Environmental Policy.

If in any project going before the Board there are areas where full compliance with our policy has not been reached, it will be flagged to our Board before their decision-making session as a potential derogation from our policy. It should be noted that the Board considers derogations from our environmental policy as extremely serious and the intention is that the project comply fully.

Is the Production Sharing Agreement deal fair on Russia?

Production Sharing Agreements (PSAs) are widely used in the oil and gas rich countries as an effective instrument to attract investments for complex frontier projects. The "fairness" of this type of contractual arrangement lies in the ability of the investors to recover their capital cost which mitigates the high risks of the initial exploration phase and share the profit with the host country on the basis of the profitability of the project. Two of the three existing Russian PSAs were signed for projects in Sakhalin Island, an area with a very harsh climate, which lacked adequate infrastructure and was far from the main existing Russian oil and gas regions. The PSA legal framework also helps to provide transparency of payments to the government, to secure national employment and local procurement.

What are the benefits of the project for Sakhalin islanders and for Russia?

The project brings employment, modern technology and specialised know-how to the island. Sakhalin Energy provides training for local staff in internationally recognised techniques new to the region. Local businesses can provide services to the fledgling oil and gas industry on the island.

The project has created 17,000 jobs. \$5.5 billion worth of contracts have already been awarded to Russian companies by Sakhalin Energy. Investment into local infrastructure has reached \$300 million and another \$100 million is committed by Sakhalin Energy for the same purpose.

The project will open up the Asia-Pacific market for the Russian gas sector. This will stimulate inter-regional and cross-border transactions with Russia's Asia-Pacific neighbours, and integrate

Russia more closely into the international economy while lowering transactions costs.

EBRD involvement would bring continuing pressure to ensure the project is realised to the highest possible international standards from the environmental and social point of view and enhance transparency required by the PSA. The "publish what you pay" principle to which the Bank adheres in its efforts to promote transparent revenue-reporting in the energy sector across its region of operations will apply to this project.

Sakhalin Energy
THE NEW ENERGY SOURCE FOR THE ASIA PACIFIC

SAKHALIN II AT A GLANCE

SEPTEMBER 2006

SAKHALIN II - AT A GLANCE

Sakhalin II – Meeting the energy challenge
Economic development
Western gray whales
River crossings
Soil erosion and reinstatement measures
Aniva Bay Impacts
Oil spill response in ice
Seismic and landslides
Community impacts
Indigenous Peoples

SAKHALIN II - MEETING THE ENERGY CHALLENGE

- With continued economic growth, the world's energy needs could increase by 50% over the next 25 years. Energy security is, therefore, something that no country can shrink from. It is top of the agenda in Europe, the US and Asia, and the central theme of Russia's presidency of the G8 this year.
- Meeting the rising global energy demand in tandem with reducing carbon dioxide emissions will mean shifting to cleaner fossil fuels, such as natural gas, as part of a wider energy mix. The International Energy Outlook (2004) estimates that total gas supply will almost double between 2002 and 2030. That is an annual growth rate of 2.6% according to the International Energy Agency - almost one and a half times the predicted growth in the supply for oil.
- Russia will be pivotal to achieving this growth. As the world's biggest holder of energy resources – including 27% of the world's natural gas reserves – Russia's energy sector will require an estimated \$900 billion investment over the next 25 years.
- It is estimated that Russia has a total prospective area of 12.9 million square kilometres for gas alone, of which 5.6 million square kilometres are offshore continental shelf or internal seas. There are huge energy reserves in frontier and Arctic environments that the oil and gas sector is just beginning to understand.
- That learning curve is underway in Sakhalin – a world-class oil and gas province with approximately 45 billion boe – equivalent to the remaining reserves in the North Sea. The construction of Sakhalin II, which accounts for just under 10% of this figure, is the largest inward investment in Russia and the largest integrated oil and gas project in the world. Moreover, the absence of existing infrastructure means it is being built from scratch in sub-Arctic conditions.
- Now 80% complete, the Sakhalin II project is a gateway investment for understanding the challenge of future energy extraction in the Arctic regions of Russia – both on and offshore.
- Sakhalin II brings innovation to the Russian Federation in the form of new technologies such as LNG, offshore production and seismic protection. It brings new management techniques as the first mega-project in the Russia Federation requiring the simultaneous execution of several large-scale sub-projects.
- In terms of physical infrastructure, Phase 2 of Sakhalin II will consist of:
  - A second production platform on the Piltun-Astokhskoye field in addition to tying in the Molikpaq (the first offshore platform in Russia) to the new pipeline system;
  - A new platform on the Lunskoye field, capable of producing up to 17 bcm/year of non-associated gas;
  - An onshore processing facility to take the gas and crude oil from both fields;
  - 1600km of onshore oil and gas pipelines to the south of the island;

An oil export facility capable of year-round operation;

The first LNG plant and associated export facilities built in Russia;

And island infrastructure upgrades, such as roads, bridges, rail, port, airport, and medical facility upgrades.

- At a meeting of the Russian Federation Security Council in December last year, President Putin outlined the strategy of development of the energy sector in Russia. He defined securing access to the Asia Pacific as one of the prime tasks for Russian oil and gas. Sakhalin II is paving the way with the breakthrough of Russian gas to Japan, Korea and the North American West Coast.
- The successful implementation of Sakhalin II will help forward other long-term projects involving large oil and gas supplies from the Russian Far East to world markets. The Sakhalin II license area account for only 10% of the abundant hydrocarbon base of the Sakhalin shelf. Sakhalin II is creating infrastructure that can be used by other offshore Sakhalin oil and gas projects.
- President Putin also outlined the target for Russia to become a leader in the field of energy; this will necessarily require new, ambitious, large-scale developments of the country's vast reserves on the continental shelf. In this context, the unique experience of Sakhalin II will be highly sought after, and Sakhalin Energy is ready to co-operate and exchange this experience with Russian industry and the scientific community.

ECONOMIC DEVELOPMENT

The Sakhalin II project delivers benefits both to Russia nationally, and to Sakhalin Island itself. Even now, prior to the commencement of large-scale production, Sakhalin II is providing funds to Russia from taxes paid by the Company and its contractors at the Federal level, and locally to the Oblast (regional government), as well as new jobs, new skills and technology entering Sakhalin. There are also direct benefits to the island from infrastructure upgrades (roads, ports, railways, hospitals, airports, waste management, and so on).

MAIN POINTS

- Assuming a forward oil price of \$34/barrel (as directed by the Russian Energy and Industry Ministry) the project will generate some \$50 billion of benefits to Russia over 40 years through cash payments and through benefits in kind.
- By the end of 2005, the revenues to the Russian Government from the project development (although Phase 2 is still under construction) exceeded \$460 million in bonus payments, royalties and taxes. As part of the figure, \$100 million was contributed to the Sakhalin Development Fund as a bonus payment under the Production Sharing Agreement. The fund's management is the responsibility of the Sakhalin Oblast Administration (regional government).
- When the project is in full production, it will bring \$300 million per annum in royalties to the Russian Federation, and once the project has reached cost recovery, annual benefit to Russia in royalties, profit hydrocarbons and taxes will rise to around \$2 billion per year.
- At the local level, living standards in the Sakhalin region are growing and the island's internal revenues increased by more than 500% between 2002 and 2005, demonstrating that Sakhalin is the most economically dynamic of all the districts of the Russian Far East.
- The advent of oil and gas investment in the region has helped drive unemployment in Sakhalin down to 1% - a record low for the Russian Federation. In 2005, Phase 2 employed approximately 17,000 people, the majority of whom (70%) were Russian. In the operations phase, Sakhalin Energy and its contractors will create 2400 permanent jobs.
- Other direct benefits of Phase 2 include \$6.1 billion of contracts awarded to Russian companies to date. The percentage of Russian contracts is expected to grow substantially during the operations phase. In addition, Russian enterprises will gain experience that will allow them to compete successfully in the international market.
- Growth is also being propelled by the Sakhalin II \$390 million infrastructure upgrade programme through the construction of improved roads, health care facilities, telecoms and waste disposal sites.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS - ECONOMIC DEVELOPMENT

Why doesn't Sakhalin Energy supply gas to the island?

Under the terms of the production sharing agreement (PSA), Sakhalin Energy is building two gas-offload points, in the north and south of island, to supply gas for domestic use. However, the Company will not build a domestic gas distribution network, which is a decision for the local and federal authorities to make.

Why doesn't the 70% Russian content apply to the value of contracts?

Under the PSA, there are targets for Russian Content by man-hours and weight. There is no target by value. However, Sakhalin Energy is aiming to achieve this over the lifetime of the project. During the construction phase, some of the contracts have to go to companies outside Russia as the skills, resources and expertise simply are not (yet) available in Russia (e.g. offshore topsides technology and LNG technology).

However, the two massive offshore concrete platform bases were built in Vostochny, in east Russia. This was the first time Russia had achieved this and over 100 Russian companies, working with experienced foreign contractors, developed the necessary skills and delivered the structures to a high quality, on time and on budget.

Why does the Company not pay for upgrades and repairs to infrastructure you are accused of damaging with your construction traffic?

Sakhalin Energy has upgraded many kilometres of roads locally, especially where we may have an impact, as part of the infrastructure upgrade programme. The Company will continue this programme, but cannot be responsible for repairing all the roads on the island.

Why does Sakhalin Energy not employ more (1) Sakhalin Islanders or (2) Russians?

Approximately 70% of the total project workforce on the island is Russian and of those 40% are from Sakhalin Island. This percentage will rise over time once production starts and the construction phase declines (although actual numbers of workers will decrease). Unemployment on the island is extremely low (1%) at present. In fact, the challenge is attraction and retention of Russian staff.

Why does the Company not pay taxes to the Oblast (regional government)?

Personal income tax from both the Company and contractor staff is currently the major source of income for the Oblast. In 2006, the Company paid Russian profits tax in excess of \$6 million for 2005, which is split 80% and 20% between the Oblast and the federal government, respectively. Once project costs have been fully recovered, the Company will resume regularly paying 32% of its taxable profits to the Russian Government and, if the current split established by Russian legislation remains, the Oblast will receive 80% of this amount. Under the current royalty payments allocation (decided by the federal government) 95% of oil royalty and 100% of gas royalty are paid to the federal government. The Oblast will also get a portion of the hydrocarbons allocated in future (after full cost recovery) to the Russian Government, but the size of this allocation is subject to an agreement between the Oblast and the federal authorities.

WESTERN GRAY WHALES

A small population of western gray whales migrates to an area off the coast of northeast Sakhalin during the summer months to feed. Sakhalin Energy is committed to minimising any potential risk to the whales. Installation of the offshore section of the pipeline was delayed for environmental reasons and the route was changed to avoid the feeding area of the western gray whale. Sakhalin Energy is now posting regular online dispatches about the 2006 WGW monitoring programme on its website.

MAIN POINTS

- Sakhalin Energy will work alongside a long-term Western Gray Whales Advisory Panel (WGWP), made up of leading whale and marine scientists who are providing independent advice regarding management of risks to the western gray whales. The panel's overarching objective is to create a framework for co-ordination and co-operation among all interested parties, with the ultimate aim of assisting the conservation of the WGW population.
- Prior to the establishment of the WGWP later this year, an interim workshop was held in Vancouver in April. At the meeting, the independent scientists suggested that the WGW population was actually larger than previously thought. The population is now estimated to comprise 123 adults and is growing at approximately 5% per annum.
- The report also evaluated the adequacy of protection, monitoring and mitigation measures being proposed by the Company as part of its offshore construction plans for the 2006 summer season. It showed a clear recognition of the effort and extent to which the Company has considered the mitigation of impacts on the whales in its planning and research. From the data analysed to date, there is no obvious difference in distribution, abundance or behaviour of the whales.
- The long-term panel is an extension of Sakhalin Energy's earlier unprecedented step of inviting the IUCN - the World Conservation Union to bring together the best Russian and international whale scientists to form an Independent Scientific Review Panel in 2004.
- The Company has committed to implement all reasonable recommendations from the WGWP, taking into account considerations such as compliance with Russian law. The Company will also publish its responses to the scientists' recommendations, as part of the transparent process. Following advice from the review panel, Sakhalin Energy changed the route of the offshore section of pipeline in 2005 to avoid the feeding area of the WGW. Later in the same year, the Company installed the concrete gravity base structure for the new Piltun B platform within carefully managed noise levels, which had been set in consultation with the independent scientists.
- More recently, the Company used real-time acoustic monitoring to measure the sound of the recently completed 2006 offshore pipelay activity in the Piltun area. On not a single occasion did construction activity trigger intervention as defined by the Company's sound intervention criteria, outlined in the publicly available Mammal Protection Plan.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS - WGW

Have Sakhalin Energy's activities caused the population to decrease?

The WGW population is very small and the population is classified as critically endangered. Initial estimates had placed the number of whales at around 100. However, as a result of greater sightings and a reassessment of the population model being used by the independent scientists, there is strong evidence that the population is increasing. At the Vancouver workshop in April 2006, the independent scientists' updated assessment gave an estimate of 123 adult whales in 2006, with the population growing at about 5% per annum. This data supports Sakhalin Energy's belief that its activities have had no discernible impact on the whales.

Why doesn't the Company re-locate the PA-B platform?

The PA-B platform is 7 km away from the edge of the whale feeding area. The location was determined by technical, economic and safety considerations and the platform has been positioned to optimise field development and minimise sub-surface and safety risks. The potential lenders to the project commissioned an independent report from their technical adviser, and this accepted the arguments for the location of the platform. Sakhalin Energy is confident its mitigation measures can offset the potential impact.

Last year the concrete gravity-based structure for the PA-B platform was installed, and in 2007 the topside will be installed. Surely this will result in increased noise around the feeding area?

Monitoring of the acoustic impact of installation of PA-B was undertaken and the results have been published and reviewed with the independent whale scientists. There was no identified impact upon the whales during the installation. Modelling of the acoustic impact of the future topside installation, involving a similar number of vessels, suggests it will have similar acoustic impact. Sakhalin Energy has taken acoustic measurements during this summer's installation of the Lunkskoye topsides, to the south of Piltun, which will provide even greater definition to the acoustic model and allow refinement of the mitigation measures that will be used.

How does the Company ensure that the mitigation measures taken to protect the whales are adequate?

Sakhalin Energy has obtained the best scientific advice available to assess possible impact on the whales. The establishment of a long-term Western Gray Whale Advisory Panel will provide a mechanism for independent review and advice regarding management of risks to the WGW.

The findings of the panel are not binding so what happens if Sakhalin Energy disagrees with its recommendations?

The Company has made the following explicit commitments to the WGWAP in the Health, Safety, Environmental and Social Action Plan, which will be a legally binding document under the project financing Loan Agreement "SEIC shall support the Western Gray Whale Advisory Panel (WGWAP). The Company shall undertake to implement all reasonable recommendations from the WGWAP in its Annual Work Programme and Budgets, provided that they comply with Russian law, and to seek support for these recommendations from shareholders, Russian Party and joint industry partners as appropriate."

RIVER CROSSINGS

The 1600km Sakhalin onshore pipelines are among the most complex in the world. They are being laid in temperatures as low as -30 degrees Celsius and across terrain where landslides and avalanches are not uncommon. With the development of both oil and gas resources, separate pipelines are required for the entire length of the route which crosses more than 1,000 watercourses. During the 2005/2006 winter river crossing season, there were no significant environmental impacts during the installation of the 193 crossings completed.

MAIN POINTS

- Of the 1,000 watercourses, 180 are salmon spawning rivers classified as being the most sensitive and of high commercial importance. The island's fishing authority has indicated that 77% of the spawning grounds in these rivers are upstream of the pipeline crossing activities.
- Of the 23% that lie downstream of Sakhalin Energy's activities, conservative estimates of sedimentation suggest that between 0.38 and 1.34% of the spawning grounds could potentially be impacted. In addition, a great many of the important salmon spawning rivers on the Island are unaffected by the pipeline. Any impact is reversible. The effect of 'wet cut' crossings on fish ecology is limited, with recovery of food resources and habitat occurring typically within 1-2 years.
- In addition, Sakhalin Energy is committed to "no net loss" of habitat. The Company will develop and initiate a river restoration project to restore degraded habitat within selected river catchments on the island.
- The onshore pipeline deploys a major proportion of the entire Russian pipeline capacity. This expertise will benefit future Russian pipeline projects and enable them to compete internationally.
- Late last year, the Company presented a revised river crossings strategy, devised in close consultation with the project's potential lenders and their expert advisers, such as academics from the University of Birmingham. The overall objective of the River Crossings Strategy was to minimise environmental impact. It was approved by the potential lenders to the project in December, ahead of the 2005/2006 winter crossing programme. Sakhalin Energy is now enhancing this approach ahead of the 2006/2007 programme.
- To ensure that the environmental standards are met, Sakhalin Energy has enhanced the supervision of its contractors and deployed external observers to monitor winter river-crossing performance against the Company's strategy and mitigation measures. Results of this independent monitoring were reported publicly and transparently on the Sakhalin Energy website every two weeks.
- In the 2005/2006 winter river crossing season, Sakhalin Energy crossed the majority of the most sensitive rivers and to date over 80% of the pipeline crossings have been installed. Suspended sediment levels were monitored during and after crossing installation and the results indicate that sediment released behaved generally in line with predictions. The remaining 58 sensitive river crossings will be made in the 2006/2007 winter season.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS – RIVER CROSSINGS

Sakhalin Energy is constructing river crossings during winter. What method is being used for this?

All Group II and III (the rivers classed as most sensitive for salmon spawning) will be crossed during winter. Wherever possible and permitted, river crossings will be constructed using a dry-cut method. This uses a flume pipe, through which the river flows temporarily whilst the trench is being prepared, ensuring that sedimentation from construction activities is minimised. Where the use of a flume pipe is not possible, wet-cut methods will be applied with strict control over water management to ensure minimal impact on the rivers.

How is construction of river crossings being monitored?

From December 2005, every sensitive river crossing is performed in the presence of a team of external observers. Each team consists of an expatriate and a Russian national, with expertise in biology and hydrology. All observers have experience in oil projects, river crossings, sediment monitoring, and water management and erosion control. A representative of the local fishing and water authority (called Sakhrybvod) is present on site during crossings.

How does the Company ensure contractors' performance?

Sakhalin Energy has addressed this issue through a major revision of the financial relationship with the contractor. This includes penalties for failure to reach required environmental standards as well as the increased involvement of the main contractor's European joint venture partner (Saipem), which will support better performance in the field.

Eight rivers were to be crossed using the Horizontal Directional Drilling (HDD) method. But two or more rivers of these cannot be crossed by this method. How will these river crossings be constructed?

The geology of Sakhalin makes HDD difficult in some locations where there is gravel, which increases the risk of releasing drilling mud into the watercourse. Studies have indicated that for two of the rivers (Buyuklinka and Naiba) HDD is not feasible. Other crossing techniques have been evaluated and will be discussed with the Russian authorities responsible.

How can an oil leak be detected with an underground pipeline? How can the oil be cleaned up?

A monitoring system common to the pipeline industry, the Supervisory Control and Data Acquisition (SCADA), will monitor possible leakages from the pipeline once in operation. In addition, regular aerial and ground inspections will take place. If a leak is detected, oil spill response will be activated. The oil spill response plan describes the procedures for cleaning up an oil spill.

SOIL EROSION AND REINSTATEMENT

Sakhalin Island is known for its steep mountains, deep valleys and many thousands of watercourses. As a result, soil and silt entering rivers each spring is an annual phenomenon across the island when the heavy winter snows begin to thaw. Recognising that the pipelines right of way (RoW) is particularly vulnerable to erosion, Sakhalin Energy is implementing 'best practice' land management techniques to preserve salmon spawning grounds, by minimising RoW-related sediment entering the rivers. A report documenting company performance since May is now publicly available on the Sakhalin Energy website.

MAIN POINTS

- The two 800 km onshore oil and gas pipelines are among the most challenging pipeline projects in the world. Construction challenges include mountainous terrain, landslide threats, seismic faults and over 1,000 watercourses to cross. As temperatures rise in spring and snow along the RoW melts, large volumes of melt water flow into the rivers, carrying with it potentially high levels of natural sedimentation.
- Erosion and sediment deposits during the spring thaw cause changes to riverbed habitats across the island that could lead to the direct loss of salmon eggs and [\[5.1.2e\]](#) fish. The Company's activities will potentially increase the local amount of sediment entering the rivers, particularly if slopes and crossing areas are unstable and bare, and open to erosion by water.
- Sakhalin Energy acknowledges its activities could potentially lead to increased levels of sediment entering the rivers, particularly if slopes and crossing areas are unstable and open to erosion by water and is therefore installing erosion control measures to reduce sediment flow. Sakhalin Energy launched a comprehensive erosion and reinstatement campaign during May to December. The first phase - ensuring effective temporary erosion controls are in place on across the most sensitive 183 watercourses - was completed on 15 July.
- Mitigation measures included the installation of slope breakers and/or 'track walking' of steep slopes. At disturbed river banks, layers of suitably sized rocks or stones (commonly referred to as "rip rap") or rock-filled wire baskets (known as gabions or Reno mattresses) were used, in combination with early grass seeding where possible - to provide erosion protection.
- By mid-August, erosion controls had been installed at almost 90% of all the priority areas classified as most sensitive to salmon spawning. In some areas, work is not possible since they are located in swamp areas where there is no access. Other areas are located in the vicinity of the protected Stellar Sea Eagle where only manual work can be done.
- Following the successful completion of the first phase of the campaign, Sakhalin Energy will continue to monitor and maintain temporary erosion controls across the 183 sensitive sites. However, attention will now shift to installing erosion controls along selected tributaries as well as mobilising work teams to conduct a dedicated programme of slope stabilisation and seeding along sections of the RoW.
- Best practice measures are set out in Sakhalin Energy's Health, Safety, Environmental and Social Action Plan and the Company's revised river crossings strategy (Dec 2005). These measures aim to minimise the sediment load in the rivers although it is recognised that additional sedimentation is unavoidable during the thaw period.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS - SOIL EROSION AND REINSTATEMENT

Why is there such a focus on reinstatement and erosion control?

Erosion control and reinstatement have always formed part of the scope of work for the construction of the pipeline. But due to the large number of work fronts currently active, the extent of "open" pipeline on the route is considerable. Reinstatement work began in 2005 and will increase as the pipeline sections are completed. One of the reasons for the heightened focus was the approaching spring thaw, an annual phenomenon when heavy winter snowfalls melt.

Did Sakhalin Energy plan to carry out erosion control and reinstatement works differently from last year, and if so, why?

The pipeline workforce focused on putting erosion control measures in place before spring this year. This was a similar exercise to last year with dedicated teams installing both preventative measures and associated controls. Based on last year's experience, some improvements were made, particularly with an increased number of steep slopes this crossing season. This included an earlier start for the crossings work, refresher training for contractors and increased inspection in the field.

Is erosion control and reinstatement carried out on every river crossed by the pipeline or just on sensitive rivers?

Erosion control and reinstatement works are carried out on the whole pipeline right of way (RoW). Riverbanks and steep slopes are particularly vulnerable and receive focused attention.

Will erosion control methods be able to stop all sedimentation run-off into rivers this spring?

Sakhalin Energy recognises that it will be unable to prevent some sedimentation from entering rivers during the thaw. All riverbanks have been temporarily reinstated with rip-rap and, where possible, reno mats (which are stabilisation devices made from stone filled wire cages).

Silt fences have been installed adjacent to rivers to avoid sedimentation in the rivers. On steep slopes bordering the rivers, slope breakers or other controls will also be installed to minimise the run-off in the water and soil erosion. Temporary reinstatement is not as effective as permanent reinstatement and therefore during the thaw there is expected to be some sedimentation. There will be a regular inspection to evaluate the effectiveness of the erosion controls and, if necessary, additional maintenance will be carried out.

What sort of effect will this sedimentation run-off have on rivers, and in particular on the salmon therein?

To minimise construction impact, the Company has worked closely with the fishing industry authorities, international experts and consultants to design, develop and agree a programme to protect salmon spawning grounds from possible damage by sediment generated during river crossing work.

Effects on the rivers are short-term and minimal, with data from comparable activities elsewhere suggesting that the rivers recover fully in 1-2 years. Last year on Sakhalin, fish returned to spawn in some rivers as little as three months after pipeline crossing work was completed.

ANIVA BAY IMPACTS

The development in Aniva Bay of Russia's first LNG plant and oil export terminal required dredging for jetty foundations and to obtain adequate water depths for LNG vessels to safely operate. Dredging was completed in late 2005, ahead of schedule, and in full compliance with the Russian authorities' requirements. Monitoring to date has revealed the impact on marine life to be minimal, localised and short-term, as predicted in the Company's impact assessment, with no permanent effect on fishing.

MAIN POINTS

- The scale of the Project's dredging operation is small, covering 0.02% of the surface area of Aniva Bay. Other comparable dredging projects around the world are much larger, often by an order of magnitude.
- Natural seabed material excavated during the construction of the LNG site's marine facilities has been deposited at a material disposal site 24 kilometres offshore at a depth of 65 metres, in line with international best practice. The Company's monitoring to date has shown the impact to be minimal, localised and short-term, with no permanent effect on fishing. This is in line with predicted impacts outlined in the impact assessment.
- These findings were independently corroborated in July 2005 by leading Russian academics who agreed that the dredging of 210,000 tons of seabed material between 2003 and 2005 "did not lead to any irreversible negative consequences for the bay ecosystem and bio-resources". The same report labelled accusations of significant marine life destruction by some NGOs and Sakhalin-based movements as "populist affirmations" and "without scientific reasons".*
- For example, allegations of dramatically lower catches for some fish companies in 2005 do not account for the fact that 2005 was a bumper year for salmon on Sakhalin Island and in Aniva Bay. Official statistics from fish catches on the public beach adjacent to the LNG site indicate that over three times as many fish were caught in 2005 compared with the year before construction started (2003). The head of Korsakov Fish Inspection stated in late 2005 that there were many fish in Aniva Bay and that LNG plant construction had not caused damage to fish stocks.
- All dredging activities complied with Russian permits and no dredging occurred during the sensitive salmon spawning season (from 1 May until 5 September). No soils or materials from the onshore LNG plant site were dumped at sea.
- Sakhalin Energy carefully considered alternative disposal sites. A site further out to sea was suggested by NGOs after dredging and disposal work had commenced, but absence of baseline data and, more importantly, of reliable methods to predict and monitor the impact of disposal at this deepwater site ruled out this option. #
- The final section of the loading jetty was successfully installed in Aniva Bay, ahead of schedule in August 2006. The jetty will be used to load visiting tankers once the project is operational in 2008.

*Page 58, Environmental impact assessment on ground displacement and dumping during dredging operations in Aniva Bay in 2003-2005, by ECOTERRA, Moscow, 2005.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS – ANIVA BAY IMPACTS

Was dredging performed during the salmon-spawning season?

No. All dredging was performed between September and April, outside of the salmon spawning period.

Why do dredging volumes differ in different documents that Sakhalin Energy submits to public domain?

There is often a misunderstanding as to what volume is referred to in dredging operations. Volumes can be expressed in terms of both dredged volumes and disposed volumes. Dredging volumes differ from disposed volumes because when dredging is undertaken sediment volume temporarily increases by approximately 30 to 60%, depending on the soil type, due to the disintegration of previously compacted material and a decrease in its density.

Why was the current disposal area used? Was any comparative assessment conducted with other sites?

A site selection study was undertaken. An existing disposal site close to Korsakov was proposed by the authorities, but rejected due to its shallow water depth, proximity to the shore and high fishing value. The disposal site 24km offshore was selected on environmental and technical grounds and approved by all relevant permitting authorities. Dredged material has been disposed at a site 24km offshore and at a depth of 65m, in line with international best practice.

The Company has been accused of destroying scallop grounds as a result of dredging. What is its response?

Monitoring results from August 2005 showed similar scallop numbers to those before construction started. Moreover, dredging activities were carried out within just one of the known scallop grounds of Aniva Bay with an estimated area of 5 km². This is small in comparison to other scallop grounds in the bay, including one located at the west coast that is over ten times the size (51 km²). The dredging operation will have caused some local damage to the scallop bed, however, many scallops were washed onshore in November 2005 after a storm as is usual after such events.

Is it true the Company will have to dredge again?

Sakhalin Energy completed its dredging activities in December 2005. There are no plans for further dredging.

What about allegations of silt build up near the shoreline?

Silt transport along the shoreline is a natural phenomenon and its build up immediately west of the Material Offloading Facility is occurring as predicted in the TEOC. This has no further environmental consequences.

What is the certainty that dredged material has not been dispersed more widely by the current in the bay?

Current velocity is very low in Aniva bay, insufficient to transport materials for long distances. For example, dispersion was not observed during dredging and disposal except for some localised sediments temporarily generated during the operation. In addition, fine particles are about 20% of the dredged materials, which are predominantly rock and coarse particles.

OIL SPILL RESPONSE IN ICE

A key environmental component of the Sakhalin offshore winter is ice, which presents different challenges to oil spill response than those presented by ice-free open seas. In line with industry best practice and RF regulations, Sakhalin Energy is submitting comprehensive oil spill response plans to the Russian authorities for assessment and review. These detail Sakhalin Energy's procedures and use of the best available and applicable technologies. The response plans will be implemented before commencement of year-round production in late 2007.

MAIN POINTS

- Sakhalin Energy has an excellent record of spill prevention. Since production operations started in 1999, the total volume of oil spilled at Sakhalin Energy operated assets is approximately 350 litres, while production has totalled approximately 72 million barrels of oil (or about one litre for every 32,800,000 litres produced).
- The ice in the northeast of Sakhalin is not a solid sheet of unbroken ice but contains numerous open "leads" in which spilt oil could accumulate. Oil can be recovered from these. While ice cover can restrict access to oiled areas, shore-bound ice may also act to prevent oiling of shorelines by marine spills. For example, ice covers of between 50% and 70% will greatly inhibit oil spreading and coverage of more than 70% will effectively contain the oil. In this instance, oil will collect in leads, enabling direct recovery with skimmers, provided that vessels can locate and access the oil.
- In more open ice, booms will be used in the form of "side sweep" systems that will be stored on board each of the Company's standby vessels. All booms will be heavy duty to withstand ice abrasion. Sakhalin Energy will also deploy other proven methods for oil clear up in ice conditions, such as the use of a Rope Mop ("Foxtail") System and Weir Skimmers.
- In the case of oil recovery under ice, Sakhalin Energy's ice-breaking standby vessels can break through ice and bring oil to the surface for recovery. It is planned to equip vessels with incendiary devices to ignite oil on ice, or oil contained between ice. This method is known as in-situ burning.
- In terms of ice surveillance and monitoring, the Company is developing procedures specifically tailored to Sakhalin environmental conditions (including ice) and Sakhalin oils, which are light. Sakhalin Energy will also obtain state of the art surveillance technology and is reviewing the applicability of available remote sensing systems that are currently in use or being developed.
- Finally, Sakhalin Energy is committed to further feasibility studies and planning, by initiating and funding projects within the Company, as well as with industry partners and peers. A summary of the Company's response to OSR in ice conditions is available from Sakhalin Energy.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS – OIL SPILL RESPONSE IN ICE

Is it true there is no recognised technique to clean up oil spills in ice?

Technology is available for oil spill response (OSR) in ice conditions. The Company has been proactive in ensuring that it acquires the best available technology for oil spill response of all kinds – including ice conditions – and will publish its comprehensive OSR plan later this year.

So what can be used to recover oil in ice conditions?

There are several options available depending on the ice and the nature of the spill. While ice cover can restrict access to oiled areas, shore-bound ice may also act to prevent oiling of shorelines by marine spills. In this instance, oil will collect in leads enabling direct recovery with skimmers, provided that vessels can locate and access the oil.

In more open ice, booms will be used in the form of "side sweep" systems that will be stored on board each of the Company's standby vessels. All booms will be heavy duty to withstand ice abrasion. Sakhalin Energy will also deploy other proven methods for oil clear up in ice conditions, such the use of a Rope Mop ("Foxtail") System and Weir Skimmers.

In the case of oil recovery under ice, Sakhalin Energy's ice-breaking standby vessels can break through ice and bring oil to the surface for recovery. Vessels will be equipped with incendiary devices to ignite oil on ice, or oil contained between ice. This method is known as in-situ burning.

Why has the Company not had such plans prepared before it started working in Sakhalin?

Sakhalin Energy's Phase 1 operations started in 1999. Phase 1 has its own oil spill response plan that is fit for purpose for the activities undertaken during operations. Due to operational limitations presented by the presence of winter ice, Phase 1 only operates for six months of the year and does not produce oil whilst the ice is around the platform. Hence no plan for oil spill in ice has been required for Phase 1.

Why is there is no indication of the potential oil spill envelopes from even the chosen platform location, and how they overlap with the whales' feeding area?

Sakhalin Energy has performed trajectory modelling for both PA-A and PA-B platforms (see the Comparative Environmental Assessment of offshore pipeline routes published in 2005). This modelling was done for the assessment of potential impacts on whales but since the Western Gray Whales are not present during the winter, modelling was not initially required. Modelling for winter spill scenarios is being performed as part of the assessment to review the available models.

What is the Company's view on the WWF report "Offshore Spill Response in Dynamic Ice Conditions"?

Whilst the Company acknowledges the constructive suggestions made by WWF regarding additional analysis and research, it should also like to stress that it is already conducting a number of studies /projects that relate directly to these suggestions. An expert reviewer, whose papers were cited throughout the WWF report to back up their arguments, was very concerned that the WWF report had taken much scientific information out of context, and broadly contradicted a broad base of knowledge and experience on oil in ice response strategies.

SEISMIC AND LANDSLIDES

The exploration of oil and gas in seismic frontier regions is a further example of the challenge and complexity of delivering and operating Sakhalin II Phase 2. Seismic activity in Sakhalin is on a par with the Persian Gulf and New Zealand. Therefore, the ability to maintain safe operations in the event of a major earthquake has been embedded in both the design and construction of the project's infrastructure. In general, Sakhalin Energy has minimised potential impact by rerouting, where possible, the pipelines away from areas prone to both landslides and seismic hazards.

MAIN POINTS

- The offshore platforms are designed to withstand the kind strength-level earthquake that is expected on average around every 200 years without yielding or failure of equipment, and to survive a rare intensity earthquake, expected on average every 3,000 years, with only limited damage.
- This is made possible through the pioneering deployment of a cradle system (friction pendulum bearings) never before used on an offshore platform. More commonly used in major infrastructure such as highways, bridges and airports, the cradle system reduces the horizontal loads on the platform topsides in extreme conditions by helping to isolate the topsides from the most damaging earthquake ground motions.
- The onshore pipelines cross faults at a number of locations. At these locations, a combination of thicker-walled pipe and special trenching is employed to minimise the deformation imparted to the pipeline by a potential fault rupture. The offshore pipelines do not cross any active faults.
- In addition, Russia's first LNG plant is being built in line with global LNG safety standards to survive, without yielding or failure of equipment, the kind of earthquake expected at the site once in 500 years, and to survive, with only limited damage, a rare intensity earthquake expected once in 10,000 years. Even in the case of such extreme events, the plant has been designed to prevent major loss of containment.
- On Sakhalin, landslide risk is mostly confined to a particularly mountainous 120km section of the pipeline route. The total cumulative length of landslides was originally identified to be in the order of 20km, accounting for 2.5 per cent of the total length of the right of way. In addition to re-routing, Sakhalin Energy has adhered to industry best practice to mitigate the risk from landslides to the pipelines. More information can be obtained in a briefing note available from Sakhalin Energy
- Sakhalin Energy will publish a comprehensive seismic monitoring plan covering the island that is now being drawn up in conjunction with industry peers.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS SEISMIC AND LANDSLIDES

Why are the pipelines not built above ground as in Alaska?

The onshore pipeline – often compared with the Trans-Alaska Pipeline System - is designed to withstand a 1000-year earthquake and complies with the highest international standards.

The Sakhalin pipeline is buried, as is almost half the length of the TAPS line. The TAPS line only runs above ground on insulated pylons when crossing land subject to permafrost – which is not the case for the Sakhalin line.

Burying the pipeline is safer because it is less exposed to third party interference than an above ground pipeline and is less obtrusive.

The fault crossings for the Sakhalin II pipelines are being designed in accordance with the latest international state-of-art practice. This includes appropriate consideration of pipe-soil interaction, burial in wide, trapezoidal-shaped trenches that will allow the pipeline to break out of its soil cover when subjected to ground rupture displacements, and strain-based design methodology backed up by years of experience with offshore pipe laying and laboratory test programs.

Will the LNG plant be safe in the event of an earthquake?

Sakhalin Energy has followed the most stringent Russian and international design codes to ensure that in the event of an earthquake, the structural integrity of its facilities will remain and, if necessary, operations can be safely shut down. A dedicated seismic micro-zoning study was done to assess the local seismic conditions in detail. Even in the event of a severe earthquake that might occur at the site only once in every 10,000 years, the plant has been designed to maintain structural integrity and prevent major loss of LNG containment.

Can the platforms survive earthquakes outside the range of modelling?

The platforms have been designed to withstand a rare intensity earthquake expected once every 3000 years. In the extremely unlikely event of a stronger earthquake, the platforms – through the unique provision of the cradle mechanism – may be able to withstand even greater seismic force.

COMMUNITY IMPACTS

A project the size of Sakhalin II will inevitably have social impacts as a result of massive construction activities. In response, Sakhalin Energy works particularly closely with the community of Korsakov, near to the LNG plant, where the relocation of a few summer dacha residences, increased truck movements and associated impacts on infrastructure and perceived impacts on the fishing industry in Aniva Bay have fuelled resentment of the project amongst some people. The Company has also agreed a development action plan with the island's Indigenous Peoples.

MAIN POINTS

- Sakhalin Energy is committed to working with local communities to minimise our impacts and contribute in a positive way to the development of all the communities in which we work on the Island.
- Negative impacts upon communities and individuals are avoided where possible and mitigated if they arise. A grievance procedure enables anyone on the island to address a complaint or concern to Sakhalin Energy. All grievances are recorded with a commitment to respond within a set time period.
- The Company has provided benefits to the local community in terms of direct and indirect employment; local taxes and revenues; social development programmes, as well as stimulating the local economy, particularly in the goods and service sectors. For instance, in Korsakov alone over 1,000 people are employed in the construction of the LNG site.
- A \$390million infrastructure improvement programme has been funded to support the development of road, rail, port and healthcare facilities.
- Sakhalin Energy has also been working extensively with the indigenous communities and their representative council to jointly develop an indigenous peoples development plan. The Company has now entered into a partnership with the Indigenous Peoples' Council in what is truly a participatory and transparent process. The long-term development plan was launched in May 2006 and is now being implemented. (*see separate entry*)
- On a wider note, Sakhalin Energy operates a Resettlement Action Plan, in line with World Bank policies, to award compensation to affected peoples living in Sakhalin. This has included resettlement of people to new properties and/or compensation for loss of crops from the LNG site and pipeline right of way. A compensation offer has also been made to dacha owners located near the LNG site but whose properties are not located close enough to require resettlement under Russian law.
- Compensation payments also cover impacts on fisheries, including the payment of \$11million to the authorities for potential estimated impacts on fish stocks.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS – COMMUNITY IMPACTS

Citizens of Korsakov complain that the Company has failed to listen or respond to their concerns about the impacts of the project and lack of benefits felt within the community. Why is the Company not doing more to support this community?

Korsakov is an important community for Sakhalin Energy, given its proximity to the LNG site. More than 1,000 of its inhabitants have been able to take advantage of this and gained employment at the site. However, the Company recognises that during construction there will be some negative impacts upon the community – an increase in the number of trucks passing through the town, impact on the roads and the loss of part of the community beach.

In all cases the Company is working to minimise these impacts and address the consequences. The support of the local authorities has been sought for doing this.

Why has the Sanitary Protection Zone (SPZ) for the LNG site been set at 1.0 km and not 3.5kms?

The size of the SPZ for the LNG site has been assessed and confirmed as 1km by the Russian Ministry of Health. This decision has been reviewed by the local prosecutor and confirmed as correct.

In 2003, Sakhalin Energy informed the impacted dacha communities that there was a possibility that the SPZ could be established up to a maximum of 3.5km. This information was provided to ensure transparency and if in the event a 3.5km SPZ was confirmed, to ensure that all potentially impacted peoples were aware of the implications.

A 1km SPZ has been legally determined and so there is no need for compulsory relocation for dacha owners who do not wish to move. However, the Company has offered compensation to all impacted land users for any loss in value of their properties or crops, and offered a voluntary package of full compensation if an owner wishes to leave the site.

Why has the Company ignored the claims of Calypso Company to pay compensation for impacts on their fish catches?

Sakhalin Energy was in negotiation with Calypso for two years concerning its claims for compensation. Recently, an independent assessment of the claims was made and an agreement for compensation has been reached by both parties.

Fish damage calculations are based on one season disturbance and on construction of oil and gas pipeline crossings simultaneously. Given that some rivers are crossed during separate winters for the oil and gas pipelines, will fish damage compensation be re-calculated?

Sakhalin Energy is of the opinion that winter crossings are the best option for sensitive rivers. Due to this schedule, rivers might need to be crossed during two successive winters. Sakhalin Energy has paid fish compensation (\$11 million) as required under Russian law, irrespective of whether fish are damaged or not.

INDIGENOUS PEOPLES

Sakhalin Energy has been working extensively with the Island's indigenous communities and their representative council to jointly develop an indigenous peoples development plan. The Company has now entered into a partnership with these communities in what is acknowledged as being a truly participatory and transparent process. A long-term development plan has been completed and was launched in May.

MAIN POINTS

- Sakhalin Energy has been engaging with the Indigenous Peoples started since 1994 with an initial focus on the reindeer herders, who are directly impacted by the company's activities.
- Following protests by the indigenous community over the impacts of oil and gas operations on their traditional livelihood in early 2005, Sakhalin Energy recognised the need to expand engagement to include all indigenous people on the island (around 3,500 people in total).
- Sakhalin Energy has also taken significant steps to respond to the Indigenous Peoples' requests by inviting a World Bank expert on Indigenous Peoples issues to the island in April 2005 to support the development of a Sakhalin Indigenous Minorities Development Plan (SIMDP), which would meet World Bank standards.
- The ensuing participatory dialogue enabled both Sakhalin Energy and the Indigenous Peoples' Council to a say in what the perceived impacts, mitigation measures and direction of the development activities should be.
- In addition to the Indigenous Peoples Council (set up in March 2005 to represent all Indigenous groups on the island and their views), officials from the local government are also working with Sakhalin Energy in the development of the SIMDP.
- At the end of 2005, both Sakhalin Energy and the Indigenous Peoples Council signed a non-binding Memorandum of Understanding, before completing the development plan in May 2006. The five-year budget of the first SIMDP is \$1.5 million.
- Commenting on the plan, Alexey Limanzo, chair of the Sakhalin Indigenous Minorities Council, said: "This is an unprecedented positive approach. It was truly participatory and Indigenous People had the opportunity to be involved in committees and group discussions throughout. The decisions made have been collective decisions and I think that the indigenous people have been considered as equal partners."

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS – INDIGENOUS PEOPLES

How many Indigenous People are there on Sakhalin Island?

It is estimated that there are approximately 3500 indigenous peoples on the Island, made up of a number of separate communities.

What impacts does the project have on the Indigenous People?

For a select group of Indigenous People on the island there is a recognised direct impact resulting from Sakhalin Energy's activities. For example, onshore pipelines passing through traditional reindeer pastures, disrupting a traditional way of life. The Company has consequently engaged heavily with this particular group since the early 1990s, as well as those indigenous peoples claiming indirect impacts on their traditional lifestyle such as those relying on fishing.

Why have the Indigenous People on the island been protesting?

In January 2005, the Indigenous Peoples of Sakhalin held a protest aimed at the oil companies operating on Sakhalin. These protests centred upon threats to their traditional lifestyle from oil and gas operations. The Indigenous Peoples demanded operators conduct an ethnological expert review and establish a separate Indigenous Peoples' fund for the restoration of their traditional livelihoods such as fishing and reindeer herding.

What is the SIMDp?

The Sakhalin Indigenous Minorities Development Plan (SIMDP) sets out areas of sustainable support for the indigenous people on the island. The plan, which was published in April 2006, identifies the potential impacts from the Company's activities on indigenous livelihoods. It also agrees the appropriate mitigation and outlines a sustainable development plan supported by all involved in the participatory dialogue. The plan was written to meet World Bank standards and commits \$1.5million to the first of a series of five-year plans.

Who compiled the SIMDp?

Sakhalin Energy invited a World Bank expert to the island to work closely with the Indigenous Peoples' Council (set up in March 2005 to represent all Indigenous groups on the Island and their views) and the Sakhalin Oblast (regional government) in the development of the SIMDp. This three-way co-operation extends to the setting up of a SIMDp Working Group and two additional committees: one on social development programmes and the second on sustainable resource use. Both committees are charged with ensuring that the SIMDp meets World Bank standards.

«САХАЛИН ЭНЕРДЖИ»
НОВЫЙ ИСТОЧНИК ЭНЕРГИИ ДЛЯ АТРИ

SAKHALIN ENERGY
THE NEW ENERGY SOURCE FOR THE ASIA-PACIFIC

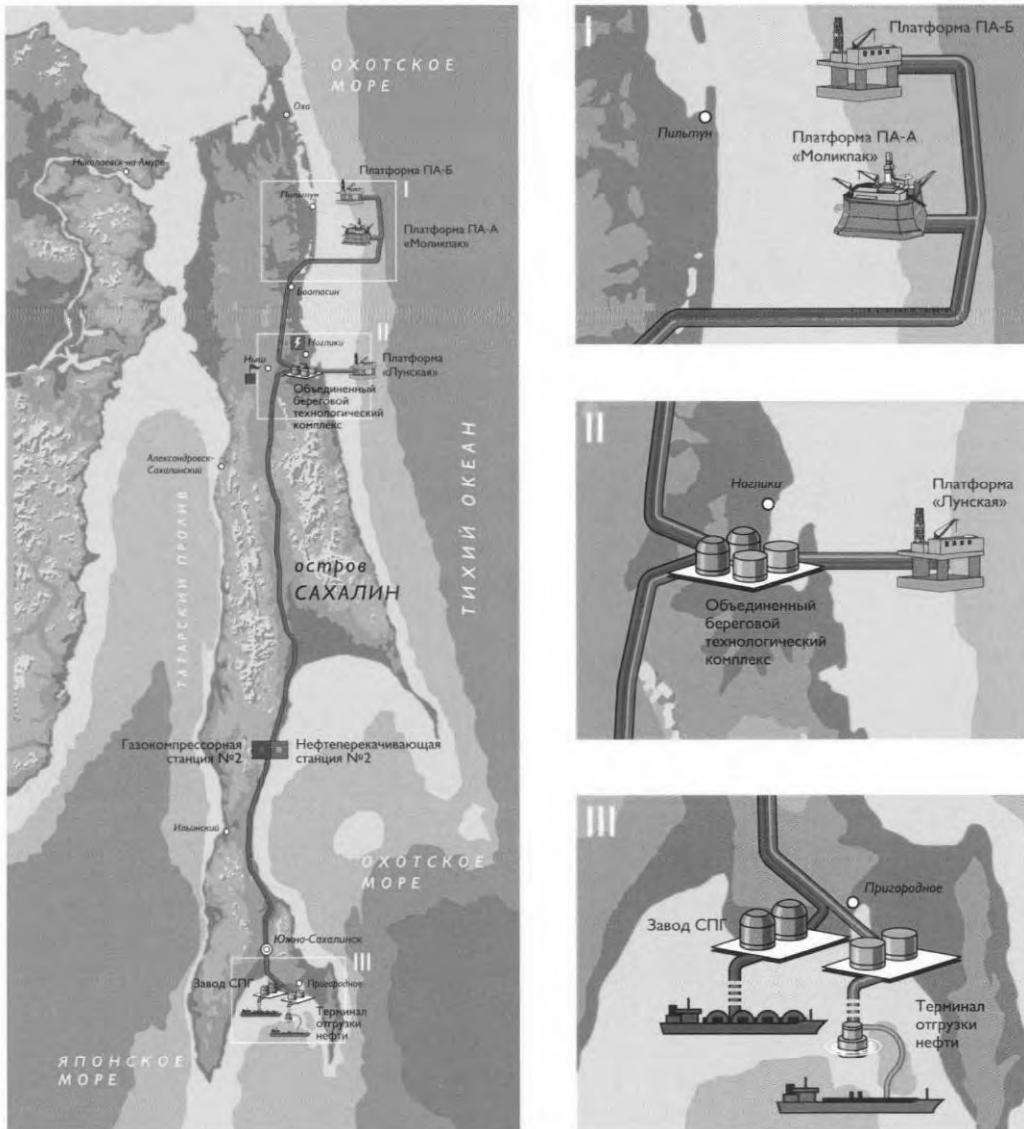

00185

1263117

КАРТА ОБЪЕКТОВ ВТОРОГО ЭТАПА НЕФТЕГАЗОВОГО ПРОЕКТА «САХАЛИН-2»

SAKHALIN II PHASE 2 PROJECT MAP

ПАНОРАМА ПЕРВОГО В РОССИИ ЗАВОДА ПО ПРОИЗВОДСТВУ СЖИЖЕННОГО ПРИРОДНОГО ГАЗА (СПГ), ДЕКАБРЬ 2005 Г.

PANORAMIC VIEW OF THE FIRST IN RUSSIA LIQUEFIED NATURAL GAS (LNG) PLANT, DECEMBER 2005

КРИОГЕННЫЕ ТЕПЛООБМЕННИКИ – СЕРДЦЕ ПЕРВОГО В РОССИИ ЗАВОДА СПГ, СЕНТЯБРЬ 2005 Г.

HEAT EXCHANGERS – HEART OF THE FIRST LNG PLANT IN RUSSIA, SEPTEMBER 2005

СТРОИТЕЛЬСТВО ПРИЧАЛА ОТГРУЗКИ СПГ.

НА ЗАДНЕМ ПЛАНЕ – СТРОИТЕЛЬСТВО ДВУХ РЕЗЕРВУАРОВ ДЛЯ ХРАНЕНИЯ СПГ, НОЯБРЬ 2005 Г.

LNG JETTY CONSTRUCTION. TWO LNG TANKS CONSTRUCTION IN BACKGROUND, NOVEMBER 2005

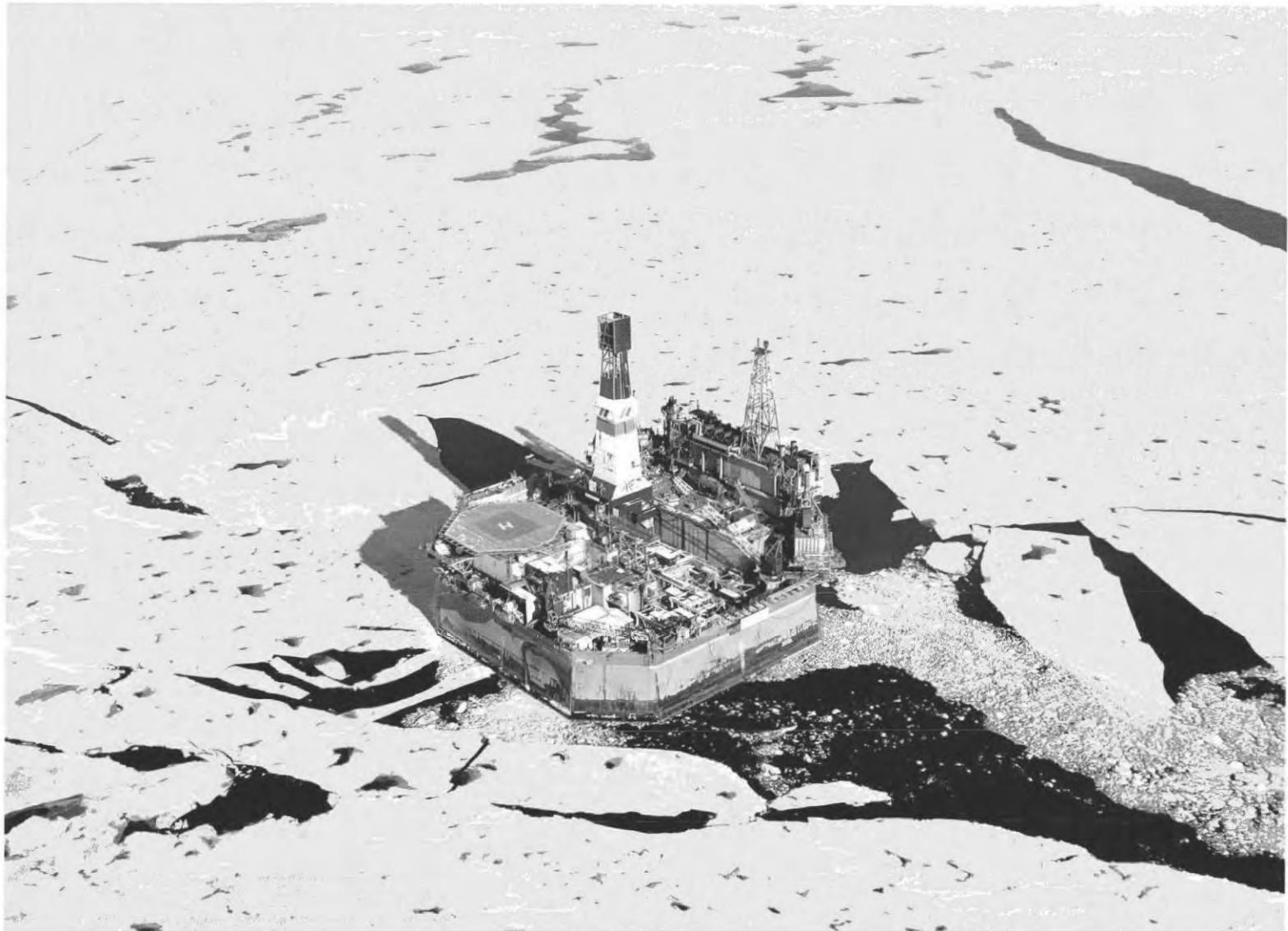
СВАЙНОЕ ОСНОВАНИЕ ВЫНОСНОГО ПРИЧАЛЬНОГО
УСТРОЙСТВА, ПРЕДНАЗНАЧЕННОГО ДЛЯ
КРУГЛОГОДИЧНОЙ ОТГРУЗКИ НЕФТИ, НОЯБРЬ 2005 Г.

PILED SUBSTRUCTURE OF THE TANKER LOADING UNIT TO
ENSURE YEAR ROUND OIL EXPORT, NOVEMBER 2005

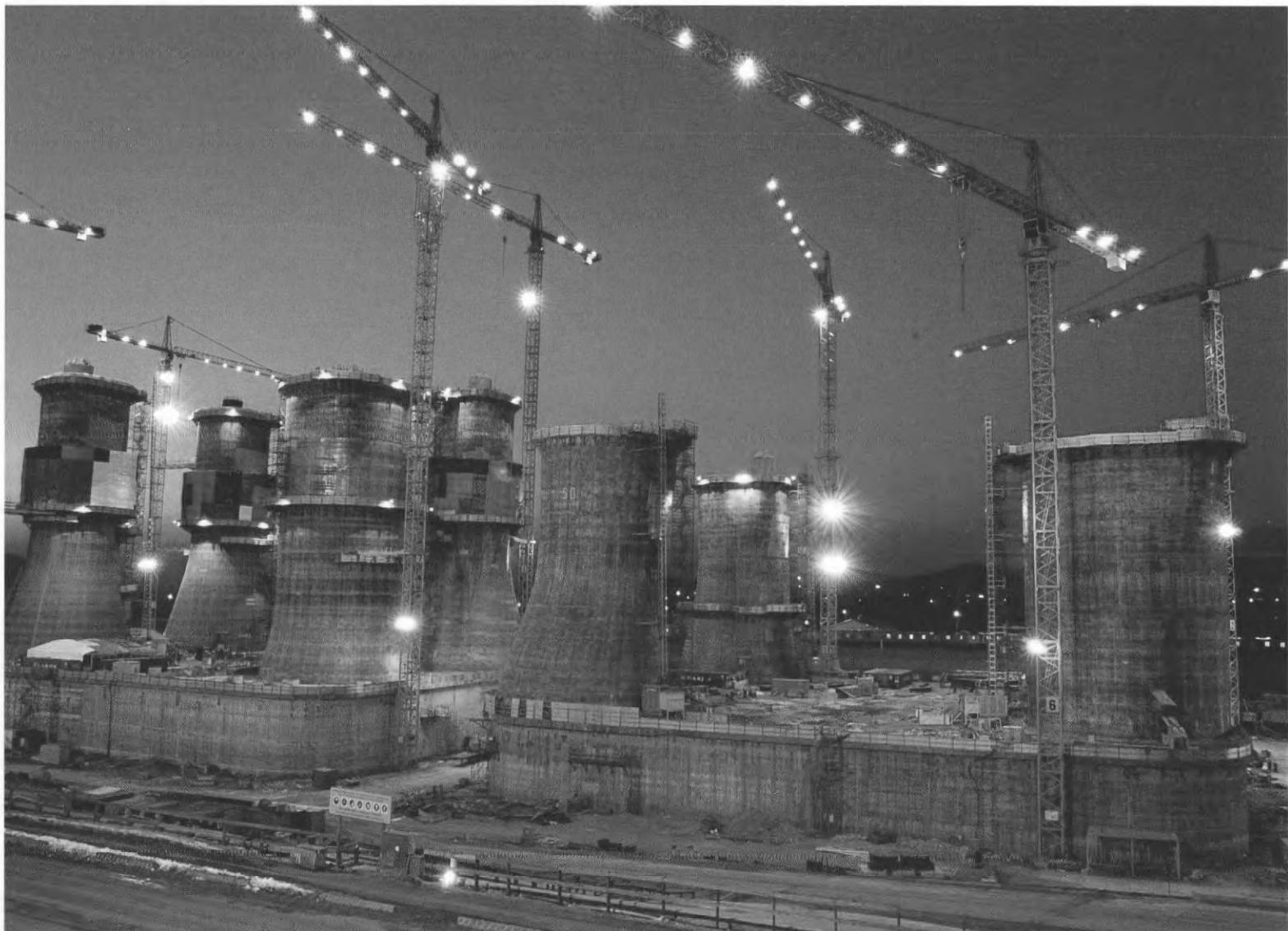
ПЛАТФОРМА «МОЛИКПАК» – ПЕРВАЯ МОРСКАЯ СТАЦИОНАРНАЯ ПЛАТФОРМА НА ШЕЛЬФЕ РОССИИ

MOLIKPAQ PLATFORM – FIRST OFFSHORE PLATFORM ON THE RUSSIAN SHELF

СТРОИТЕЛЬСТВО ОСНОВАНИЙ ДВУХ НОВЫХ МОРСКИХ ПЛАТФОРМ, ПОРТ ВОСТОЧНЫЙ, ДЕКАБРЬ 2004 Г.

CONSTRUCTION OF TWO NEW OFFSHORE PLATFORMS' CONCRETE GRAVITY BASE STRUCTURES,
PORT VOSTOCHNY, DECEMBER 2004

БУКСИРОВКА ЖЕЛЕЗОБЕТОННОГО ОСНОВАНИЯ ПЛАТФОРМЫ «ЛУНСКАЯ-А»
ЧЕРЕЗ ПРОЛИВ ЛАПЕРУЗА, ИЮНЬ 2005 Г.

THE LUN-A CONCRETE GRAVITY BASE STRUCTURE UNDER TOW AS IT PASSES THROUGH THE LA PEROUSE STRAIT, JUNE 2005

ЖЕЛЕЗОБЕТОННОЕ ОСНОВАНИЕ ПЛАТФОРМЫ «ЛУНСКАЯ-А», ФЕВРАЛЬ 2006 Г.

THE LUN-A CONCRETE GRAVITY BASE STRUCTURE, FEBRUARY 2006

ОКОНЧАНИЕ СТРОИТЕЛЬСТВА ВЕРХНИХ СТРОЕНИЙ ПЛАТФОРМЫ «ЛУНСКАЯ-А», МАЙ 2006 Г.

«ЛУН-А» ПЛАТФОРМА ТОПСайдС CONSTRUCTION COMPLETION, MAY 2006

ВЕРХНИЕ СТРОЕНИЯ ПЛАТФОРМЫ «ЛУНСКАЯ-А»,
МАЙ 2006 Г.

«LUN-A» PLATFORM TOPSIDES, MAY 2006

СТРОИТЕЛЬСТВО НАЗЕМНЫХ ТРУБОПРОВОДОВ, МАРТ 2005 Г.

ONSHORE PIPELINES UNDER CONSTRUCTION, MARCH 2005

СТРОИТЕЛЬСТВО НАЗЕМНЫХ ТРУБОПРОВОДОВ, ЯНВАРЬ 2006 Г.

ONSHORE PIPELINES UNDER CONSTRUCTION, JANUARY 2006

СТРОИТЕЛЬСТВО ТРУБОПРОВОДНОГО ПЕРЕХОДА ЧЕРЕЗ РЕКУ ДАЛДАГАНКА, ЯНВАРЬ 2006 Г.

CONSTRUCTION OF PIPELINE CROSSING ON DALDAGANKA RIVER, JANUARY 2006

«СЕМАК» – МОРСКОЙ ТРУБОУКЛАДЧИК

SEAMAC – OFFSHORE PIPE LAYING BARGE

УКЛАДКА МОРСКИХ ТРУБОПРОВОДОВ

OFFSHORE PIPE LAYING

ОБЪЕДИНЕННЫЙ БЕРЕГОВОЙ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ КОМПЛЕКС, ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЕ ОБОРУДОВАНИЕ, МАРТ 2005 Г.

THE ONSHORE PROCESSING FACILITY CONSTRUCTION SITE, PRODUCTION FACILITIES, MARCH 2005

ПАНОРАМА ОБЪЕДИНЕННОГО БЕРЕГОВОГО ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА , ФЕВРАЛЬ 2006 Г.

PANORAMIC VIEW OF THE ONSHORE PROCESSING FACILITY CONSTRUCTION SITE, FEBRUARY 2006

00185

«САХАЛИН ЭНЕРДЖИ» © SAKHALIN ENERGY

1263117

ФОТООТЧЕТ

ОБ ОБЩЕСТВЕННОЙ ПРОВЕРКЕ ТРАССЫ БЕРЕГОВЫХ ТРУБОПРОВОДОВ ПРОЕКТА САХАЛИН-2

на участке р. Найба – р. Ай (Долинский район, поток 4) *523 - 505 км по трассе*

Все фотографии, представленные в этом отчете, сделаны сотрудниками общественной организации «Экологическая вахта Сахалина» 19 июля 2006 г., в период активного нерестового хода тихоокеанских лососей.

В комментариях к фотографиям приведены их краткие географические привязки на местности, а также привязки по установленному компанией «Сахалин Энерджи» километражу трассы. Там же даны краткие комментарии по нарушениям утвержденных проектных материалов, обязательств компаний, условий разрешений и согласований, а также требований российского природоохранного законодательства.

Фотографии показывают, что серьезные проблемы, связанные с развитием эрозионных процессов, сохранялись при строительстве трубопровода на момент обследования. Кроме того, здесь также представлена относительно новая проблема, идентифицированная «Экологической вахтой Сахалина» лишь с начала 2006 г. – огромные отвалы грунта за пределами полосы отвода трассы. Очень часто они расположены в верхних участках долин ручьев; при размывании водой грунт из этих отвалов сползает в водотоки, создавая дополнительное, никак не учтенное и не оцененное в материалах ОВОС загрязнение ручьев и рек взвешенными веществами.

Официально утвержденный землеотвод для строительства трубопроводов оформлен лишь на полосу шириной 43 м. Площадки для размещения отвалов грунта, вынутого при строительстве, должны отводиться и согласовываться отдельно, чего очень часто компания «Сахалин Энерджи» не делает, соответственно ее подрядчики сваливают грунт незаконно.

- ✓ Sakhalin-2 Project Pipeline
- Horizontal Direct Drilling
- Rivers Crossed by Pipeline (SE spawning not spawning rivers)
- ▲ Existing platform
- ▲ Planned platform

Красной линией приблизительно обозначен участок, по результатам обследования которого подготовлен данный отчет.

«Экологическая вахта Сахалина», июль 2006 г.

Река Поярка (впадает в р. Лебяжья), 518,6 км трассы. Работа по укладке трубопровода ведется в водоохранной зоне реки, несмотря на то, что компания «Сахалин Энерджи» обязалась прекратить ВСЕ

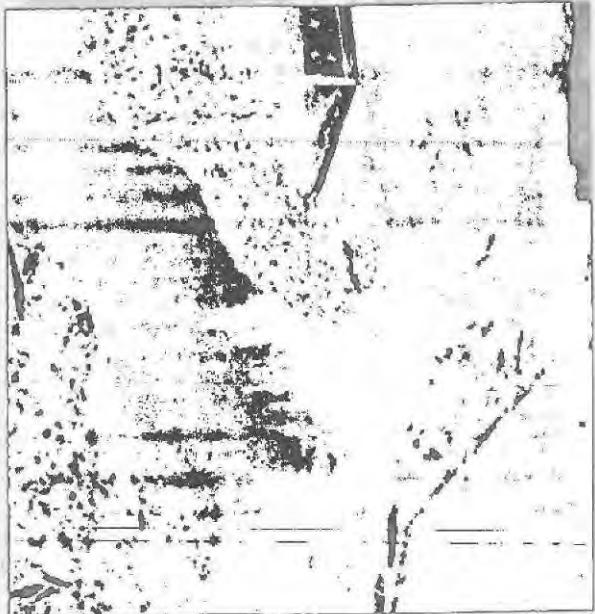
Река Моховая (впадает в р.Березовка), 513,1 км трассы. При обустройстве берега были использованы пластиковые георешетки – энкаматы (enkamat) и каменная наброска (gr rap). Однако менее чем через год эти меры стабилизации берегов почти полностью разрушены, решетки сползли в русло реки, перестали быть препятствием для смыва грунта и заиления и стали «ловушками» для древесных остатков, засоряя русло реки.

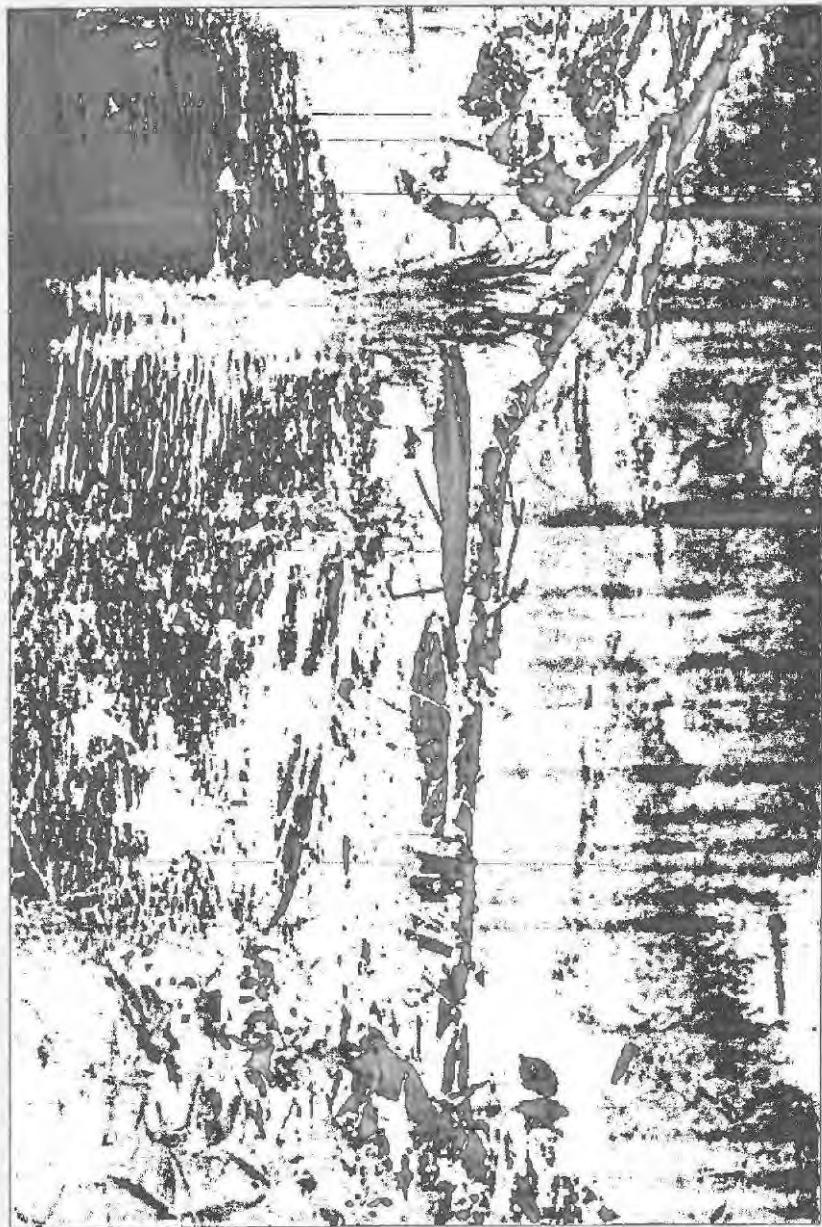

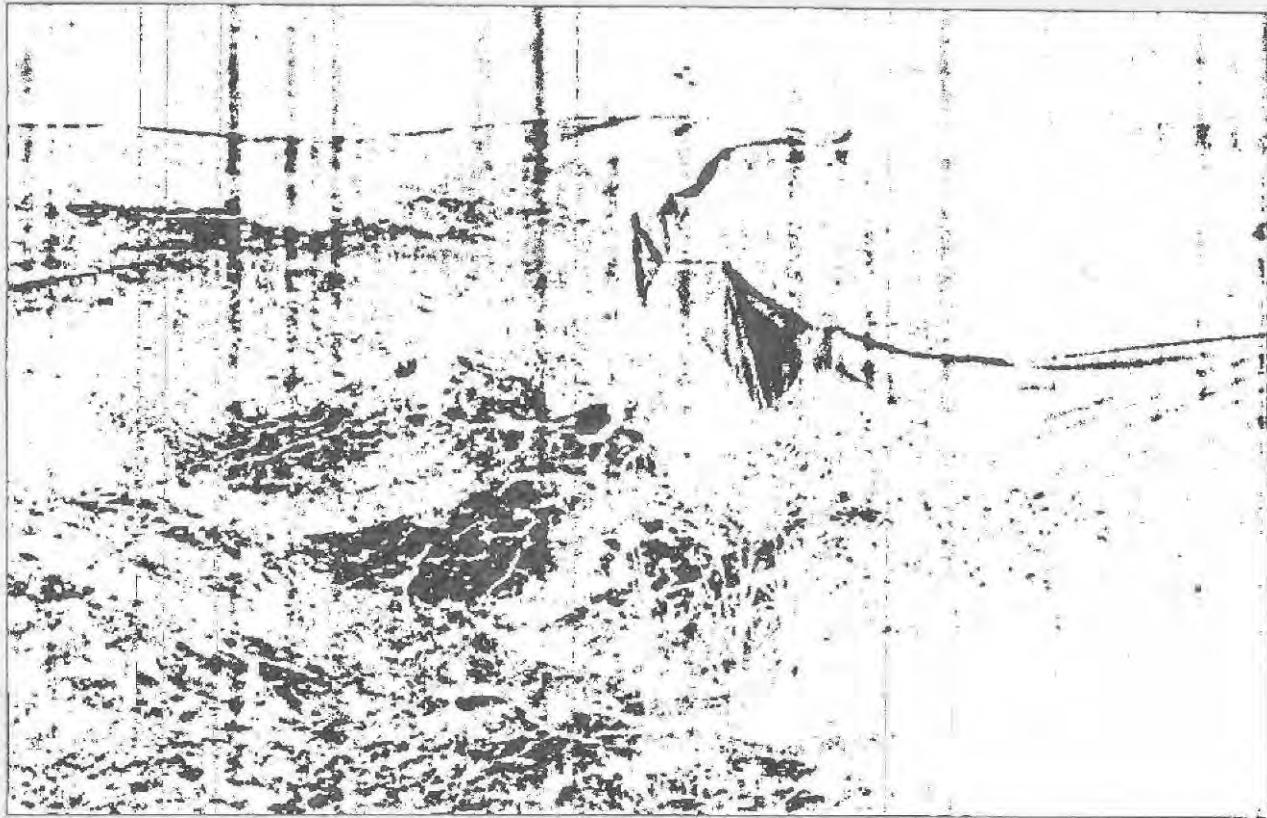
Река Пуховая (впадает в оз. Лебяжье), 512,5 км трассы. Русло реки настолько засыпано щебнем, что сток воды практически заблокирован, образовался небольшой пруд, вода сочится с большим трудом через преграду из щебня. Илоулавливающие заграждения разрушены.

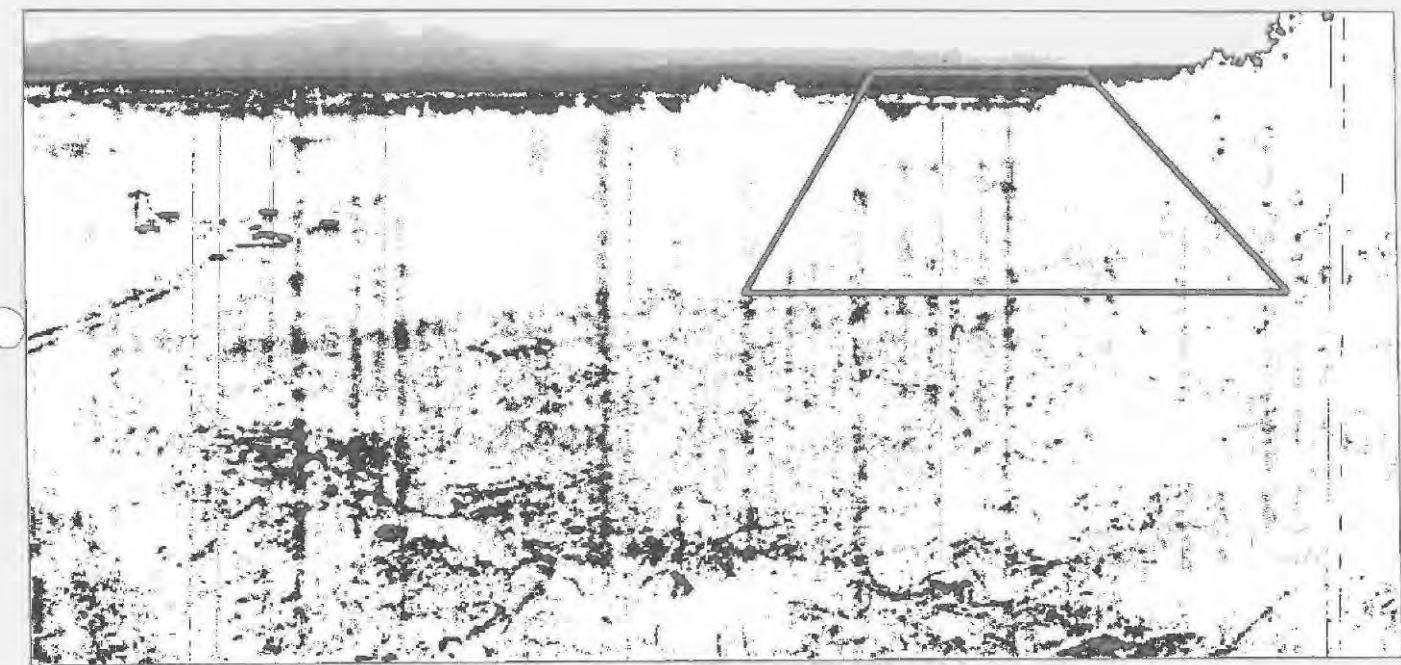

Р. Селенга (впадает в оз. Лебяжье), 511,8 км
Трассы трубопроводов. Русло реки завалено
брёвнами ниже по течению от места перехода,
оставившимися после строительства дороги и
моста. Там же, в русле реки, валяются остатки
гвоздей от снятых избульдозерами
затяжелей. Остатки этих затяжелей по
берегам находятся в плачевном состоянии и
не выполняют своих функций.

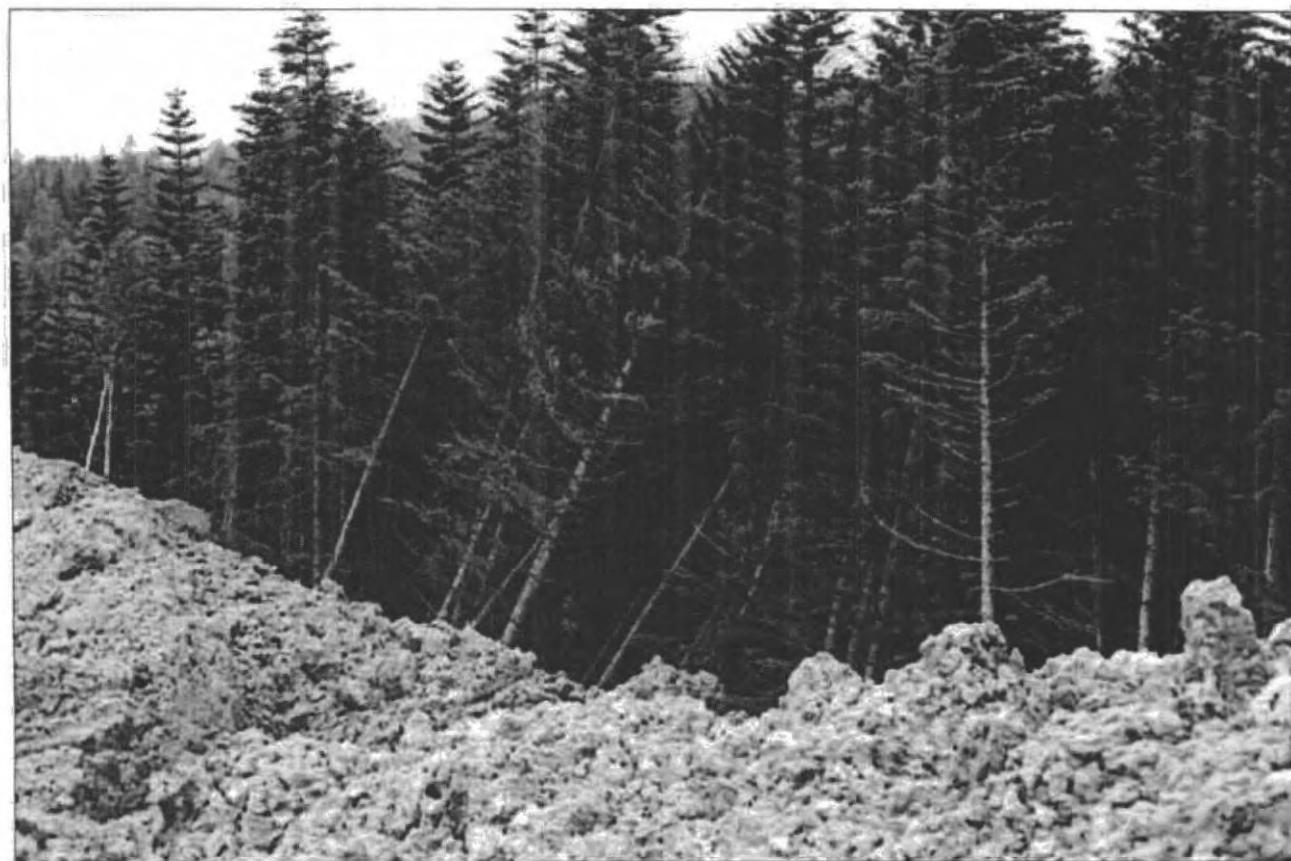
Правый приток р. Косая (впадает в оз. Лебяжье), 509,2 км. Просадка грунтов обратной засыпки над уложенным трубопроводом из-за некачественного выполнения строительных работ. Вблизи русла водотока это грозит нарушением режима подруслового стока.

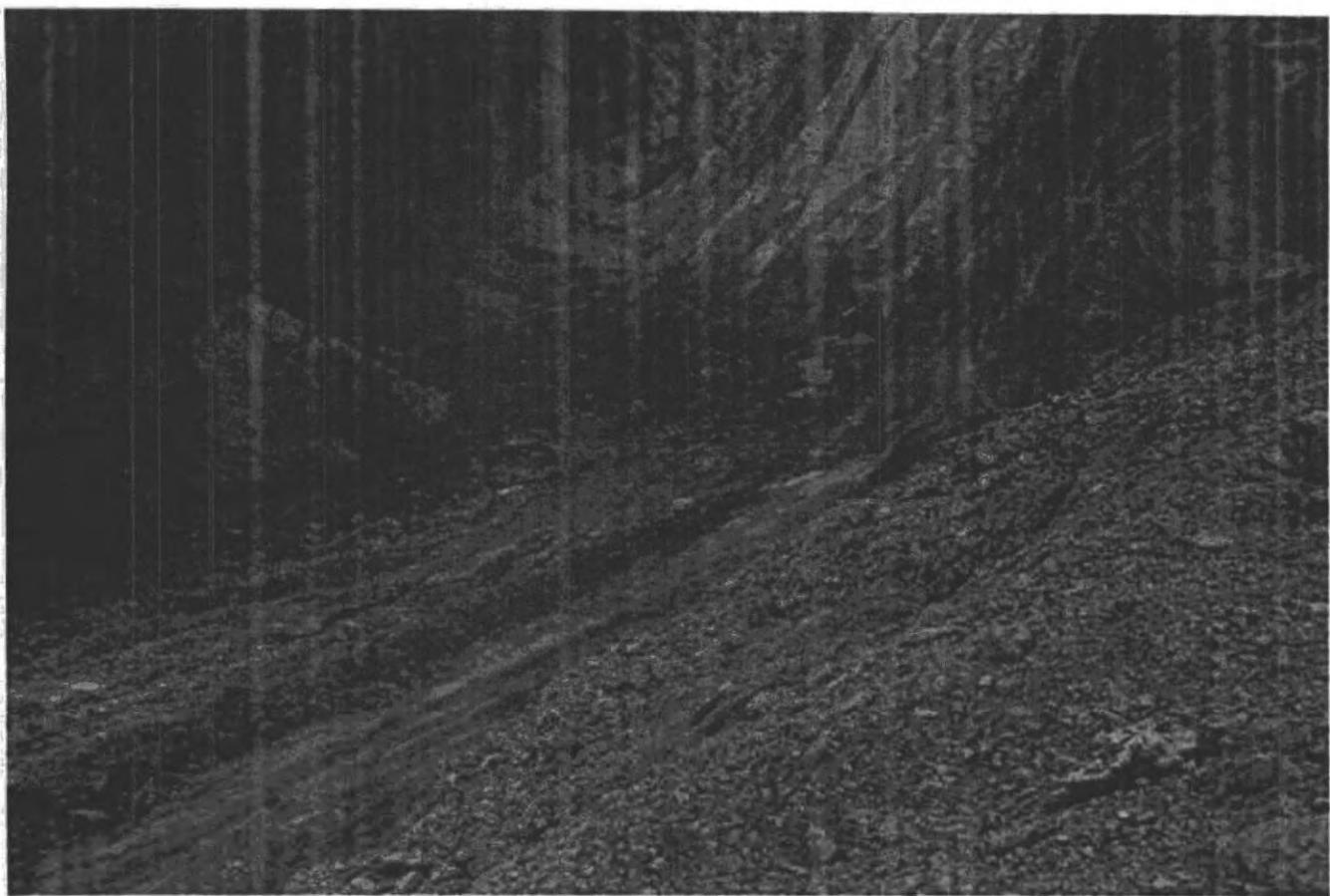

Участок перетрассировки на 509 км трассы. Полоса, шириной 50 м и протяженностью около 200 м вырубленного лесного массива на месте первоначально проложенной трассы (в желтой рамке). Слева идет строительство трубопровода на измененном участке. Причина перетрассировки – ошибки проектировщиков. Последствия – значительные незалланированные потери лесных ресурсов. Общее количество подобных перетрассировок наземных трубопроводов Сахалин-2 – 54. Все они были сделаны уже после утверждения маршрута трубопровода государственными органами. Такое большое количество изменений уже выбранного и утвержденного маршрута свидетельствует об очень низком качестве проектирования.

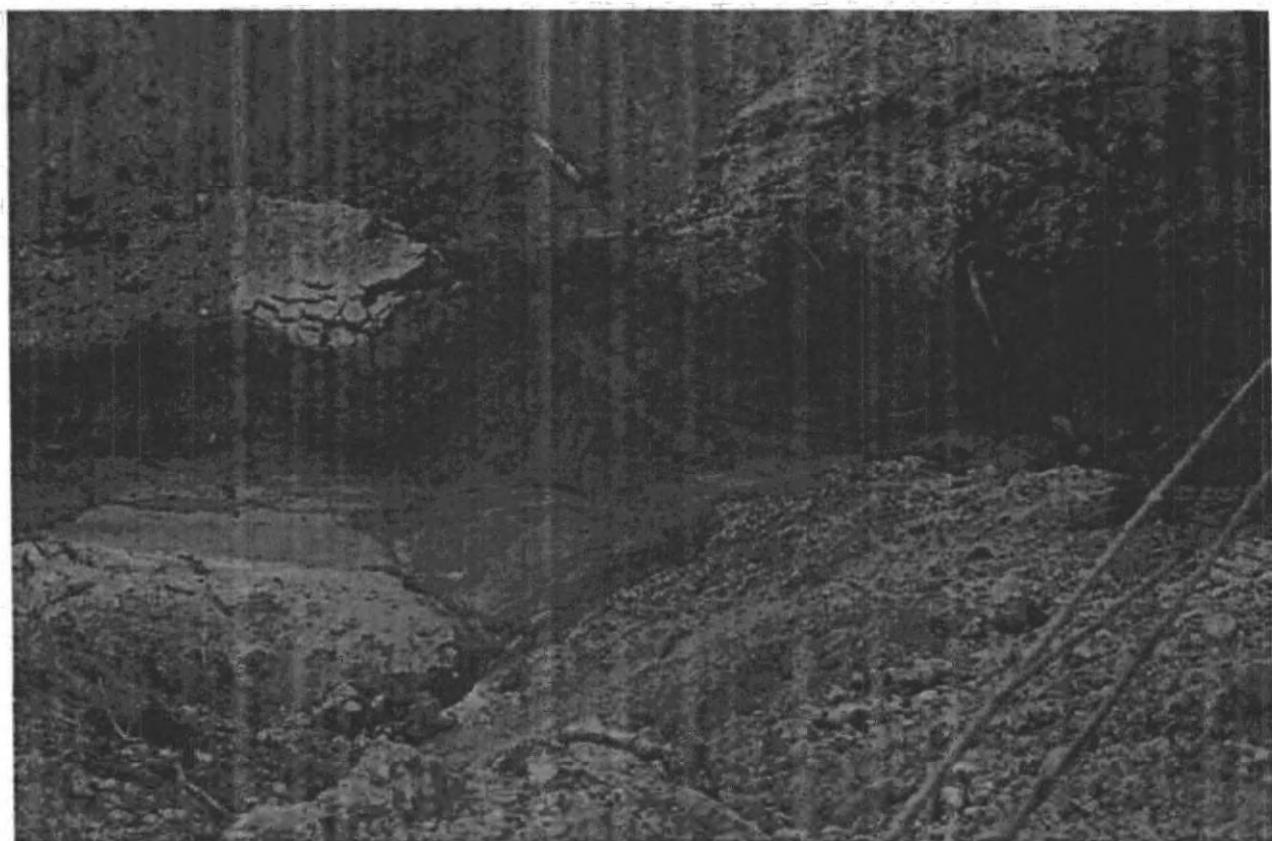

507,8 км трассы. Отвал извлеченного строительного грунта за пределы полосы отвода на прилегающий массив леса. Заваленные грунтом деревья погибнут. Дополнительный ущерб лесному фонду, никак не компенсируемый. Подобные случаи распространены повсеместно по трассе трубопроводов.

Небольшой ручей – правый приток р. Косая, 509,2 км трассы. На малых водотоках, подобных этому, очень часто никакие меры по контролю за эрозией и предотвращению загрязнения взвешенными веществами не применяются. Естественное русло ручья было завалено грунтом. Сейчас воды в этом ручье немного, но при сильных дождях он превратится в грязевой поток, стекающий в нерестовую реку. На нижнем снимке показано крупно русло ручья в месте перехода трубопровода.

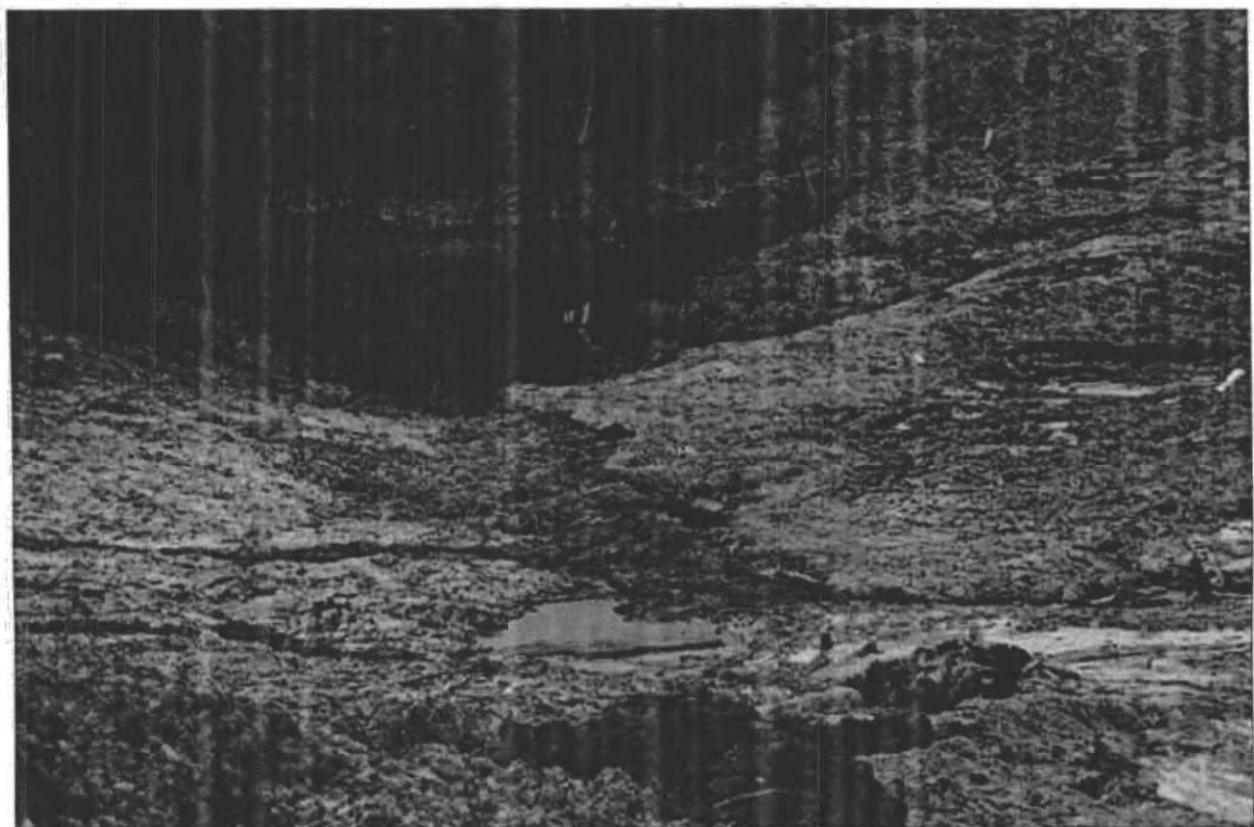

Следующий по пути на север правый приток р. Косая, 508,1 км трассы. Ситуация та же, что и на предыдущем водотоке, но здесь воды в ручье уже больше и поэтому он интенсивно размывает сваленный в русло грунт. Соответственно, насыщенный глиной поток течет по руслу даже в отсутствие дождей. Нижний снимок – последствия прошедших недавно дождей, наиболее частый вариант развития событий на отвалах строительных грунтов.

Основное русло р. Косая в верховьях, 507,5 км трассы. Естественное русло вновь полностью перекрыто извлеченным грунтом, в результате речной сток блокирован, образовался искусственный пруд. Грубое нарушение гидрологического режима реки. Работы здесь велись со значительным превышением разрешенной полосы отвода. Абсолютное отсутствие мер контроля за эрозией. На переднем плане верхнего снимка видны следы интенсивной плоскостной эрозии.

Там же, основное русло р. Косая, 507,5 км. Работы в водоохранной зоне реки ведутся после 15 июля, что является нарушением обязательств компании «Сахалин Энерджи» по минимизации воздействия внерестовый период. Водоток забит грязью, к которой добавятся и стоки с прилегающих склонов во время периода обильных осадков. Внизу – там же, пример активных эрозионных процессов.

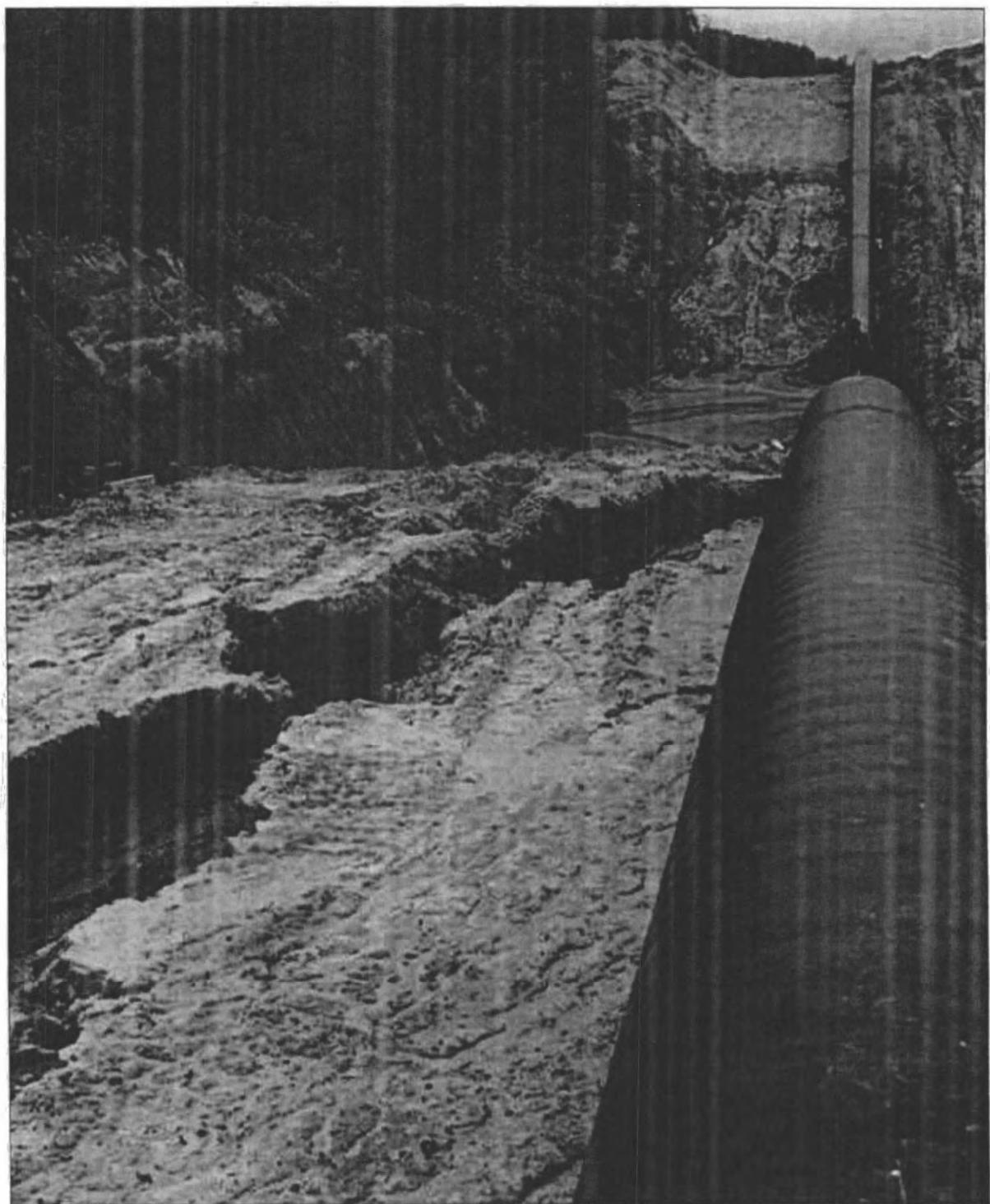
Левый приток р. Косая, 507,1 км трассы. Ниже трубы на склоне видны следы активной эрозии, вновь отсутствуют меры по ее предотвращению. Значительный масштаб воздействия на водоток очевиден.

Небольшой правый приток р. Ай, 506,3 км. На фото показан правый борт распадка.

Многочисленные промоины длиной до 50 м. Никаких противоэррозионных и илоулавливающих сооружений нет. Фактически здесь сформировался и действует постоянный техногенный селевой поток.

То же место, что и на предыдущей странице, но на переднем плане показан уже левый борт распадка, также пересекаемый глубокой промоиной (фактически, оврагом в начальной стадии развития). В верхней части снимка видно, что там, где раньше было русло ручья, теперь накапливаются мощные отложения глинистого материала, смытого с бортов распадка.

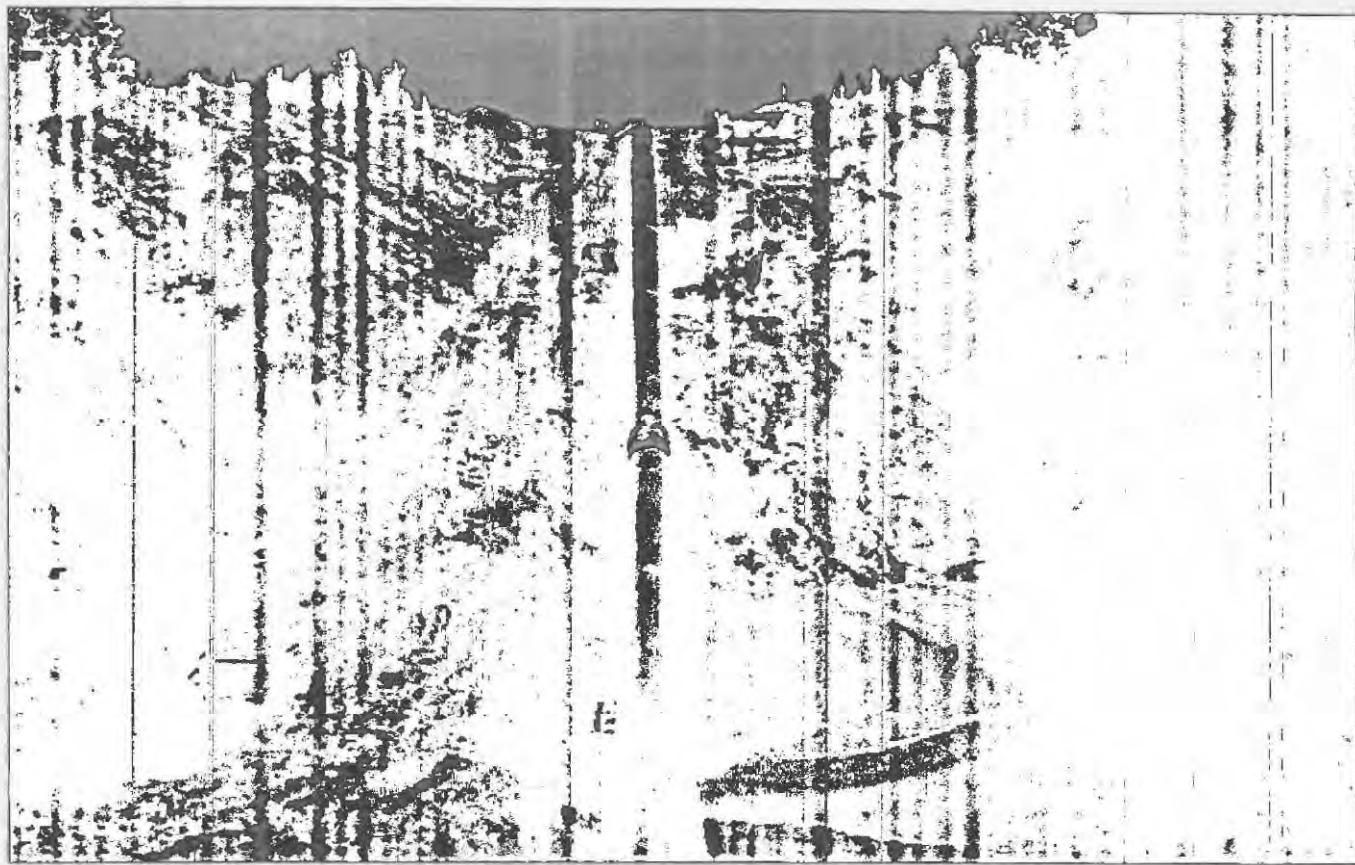
506,5 m no typec. Artmenea spodina, May 6th 1909 M.

506,1 км по трассе. Складирование значительных объемов извлеченных грунтов на крутых склонах создает серьезные проблемы. Например, здесь такая свалка грунта дала начало небольшому селевому потоку, загрязняющему верховья водотоков и уничтожающему лес на своем пути. На нижнем снимке видно распространение грязевого потока вниз по склону на расстояние около 100 м.

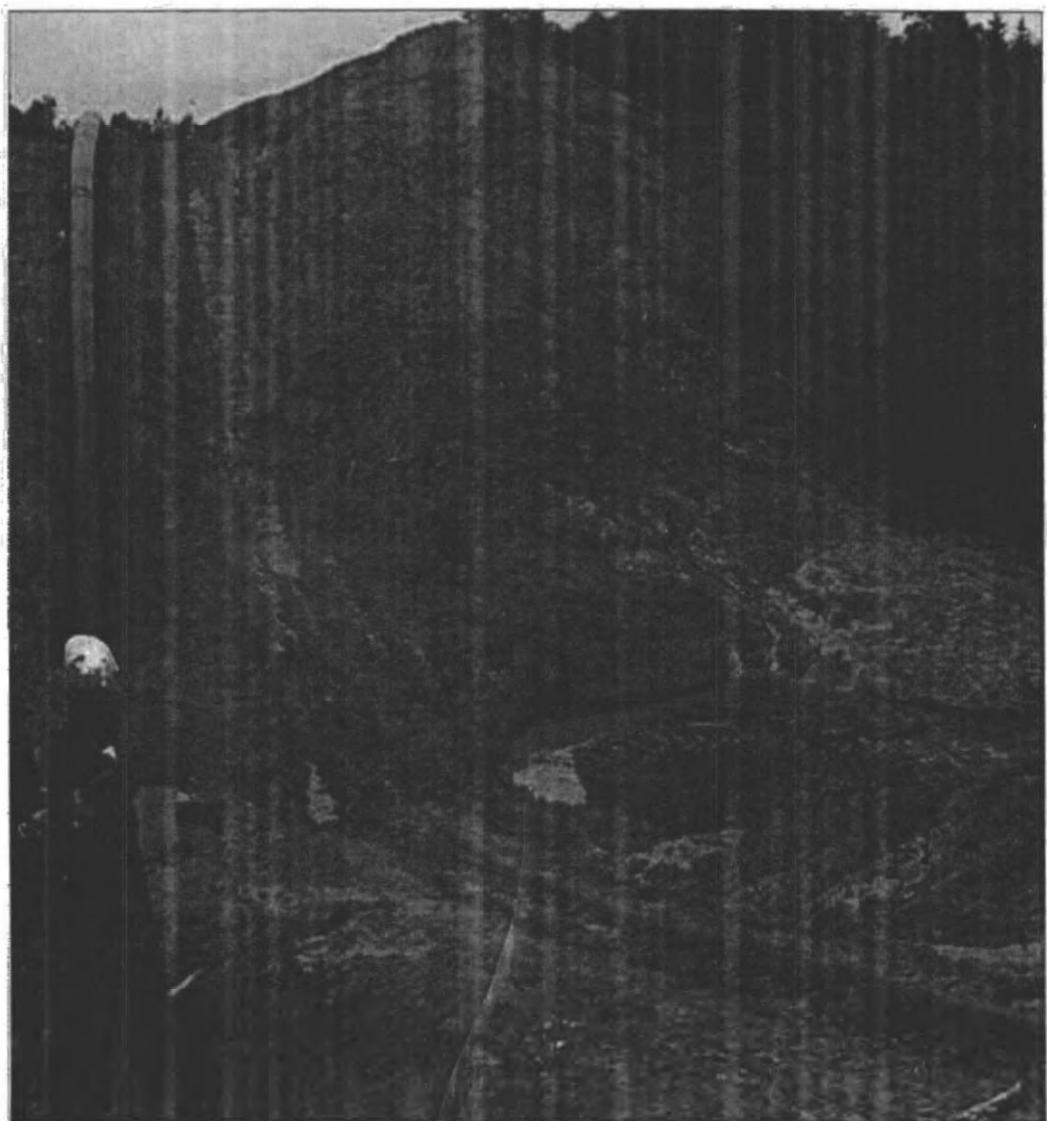

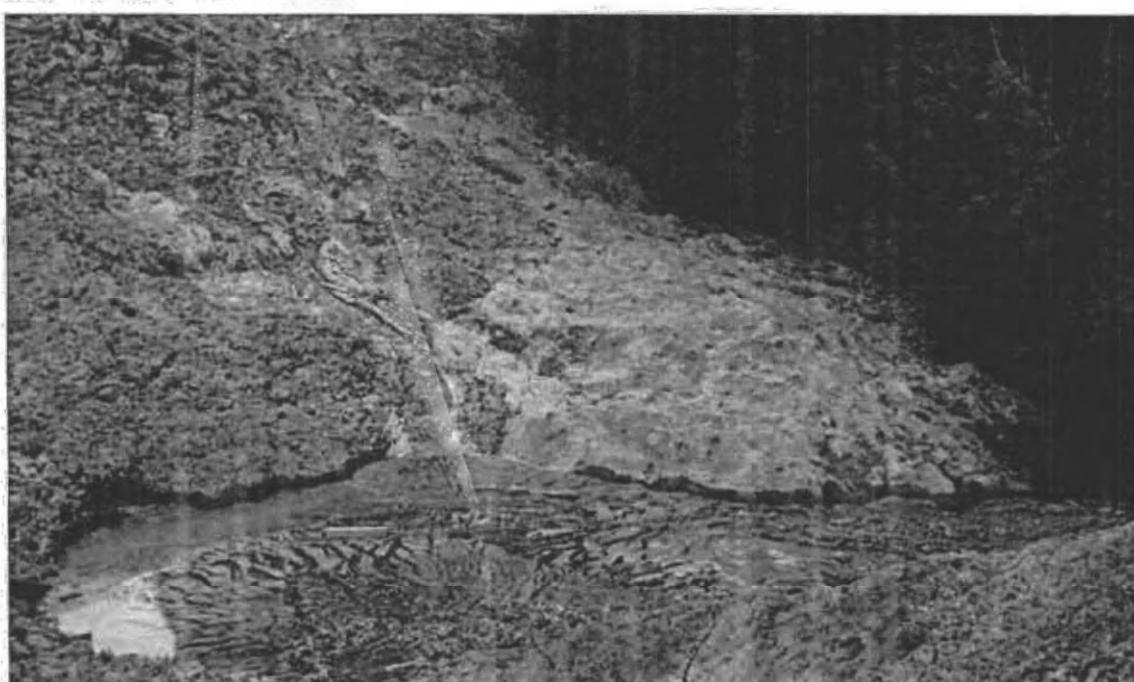
Следующий на север малый правый приток р. Ай, 505,9 км по трассе. Ситуация полностью повторяется – активная эрозия на трассе, отсутствие мер по ее предотвращению. К тому же здесь водоток перекрыт дорожной насыпью с водопропускной трубой, которая в сильный дождь не сможет выполнять свои функции. Хорошо виден растущий овраг (?) и аккумуляция в русле ручья вынесенного из него осадочного материала (2).

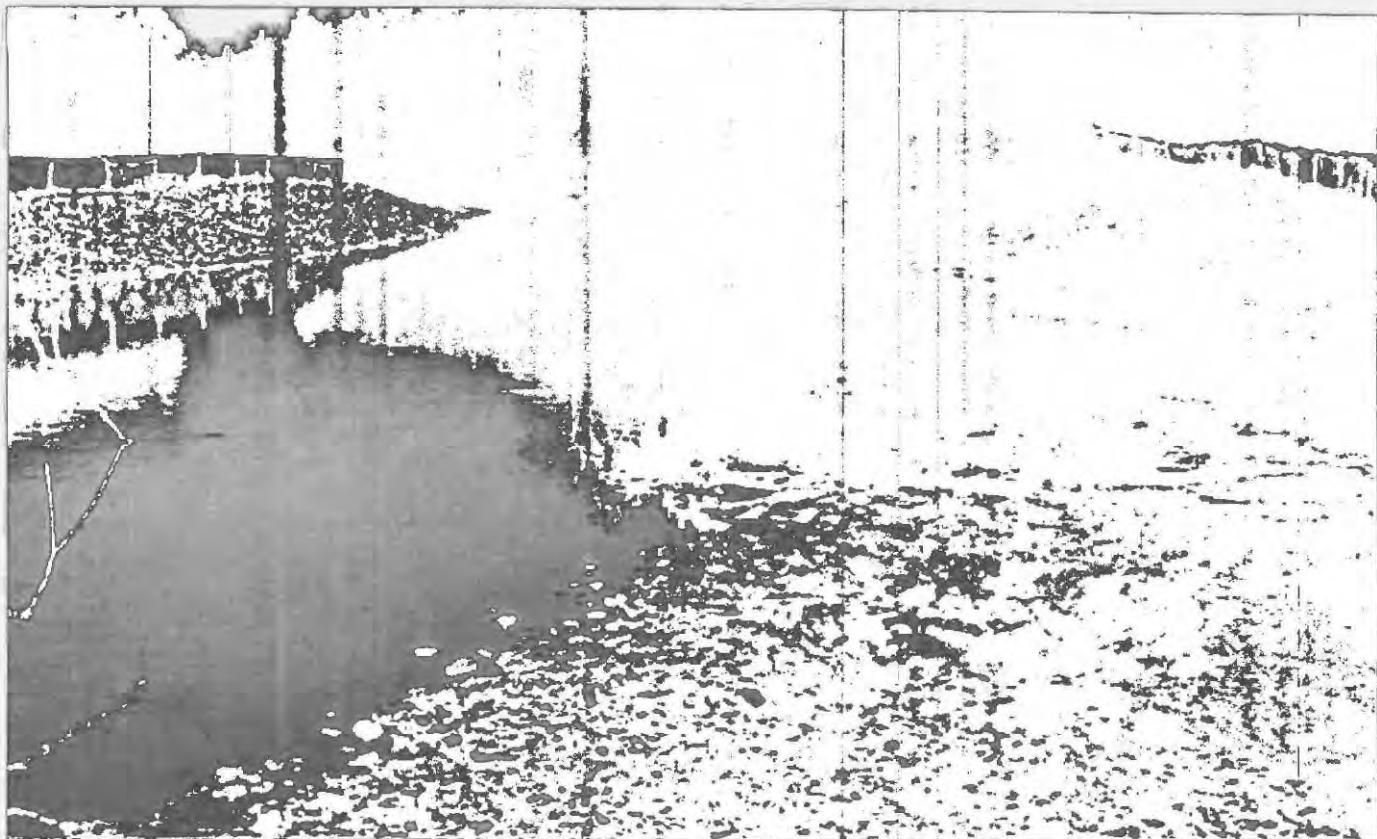
Верхний снимок – правый борт, нижний снимок – левый борт распадка.

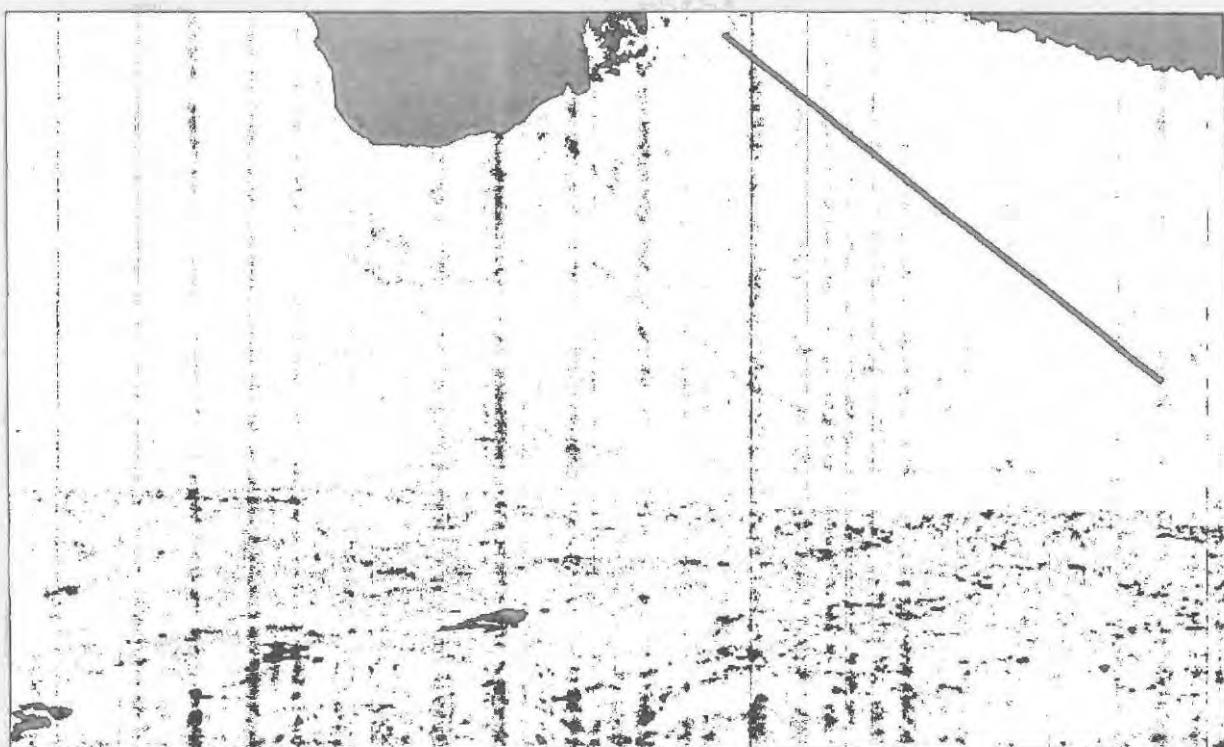
Последний малый правый приток р. Ай с юга, пересекаемый трассой, 505,6. км. Вновь активная эрозия отвалов извлеченного грунта, расположенных на крутых склонах. Отсутствие противоэрэозионных мероприятий. Результатом вновь является сползание грязевых масс со склонов на ручьи и прилегающие к полосе отвода лесные массивы.

Одна из крупных рек на юге Сахалина – река Ай (впадает в Охотское море), 504,3 км трассы. Выше по течению от трассы трубопровода на реке расположен лососеворазводный завод.

Работы по укладке трубопровода здесь завершены, однако на правом берегу реки, в отличие от левого, не выполнено берегоукрепление. Это тем более странно, что этот берег намного круче противоположного, и к тому же здесь изгиб русла и поэтому прибойное течение, т.е. берег в этом месте активно размывается. Соответственно, происходит загрязнение взвешенными веществами.

487,4 км трассы. Свал грунта на крутом склоне в прилегающий лесной массив за границей полосы отвода (примерно обозначена желтой линией).

**PHOTOGRAPHIC REPORT
ON
PUBLIC MONITORING OF THE ONSHORE PIPELINE ROUTE
OF THE SAKHALIN II PROJECT**

**Section 'The Najba River – The Ai River' (Dolinsky District, Stream
4)
523 – 505 km of the pipeline**

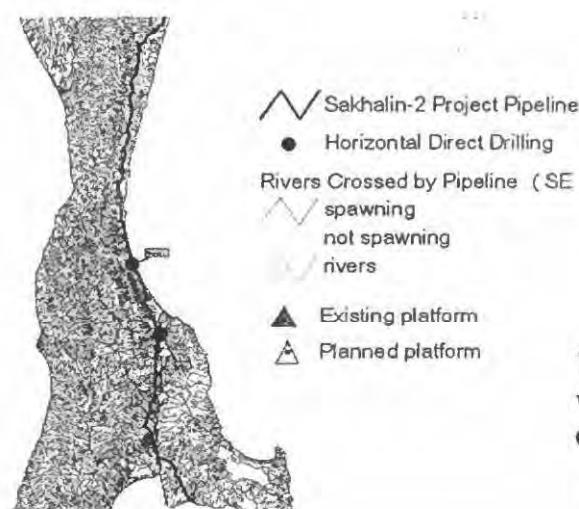

All photos presented in the report were made by members of the nongovernmental organization Sakhalin Environment Watch on 19 July, 2006, during the active spawning run of Pacific salmon.

Photo captions present a description of the location, including the pipeline kilometer established by Sakhalin Energy. Also you will find brief comments on the violations of the approved project documentation, the company's responsibilities, any requirements on which permits and approvals are conditioned, and the requirements of Russian environmental protection legislation.

The photos bear witness that serious problems connected with the erosion development were remaining during the pipeline construction as of the date of the inspection. Moreover, the report presents a relatively new problem identified by Sakhalin Environment Watch just in the beginning of 2006 - huge waste soil deposits outside the right-of-way. These waste soil deposits are very often located in the upper sections of stream valleys. Being washed out with water, the soil from these waste soil deposits creeps into the water streams, resulting in a pollution of streams and rivers by suspended solids. This additional pollution was not considered and evaluated in EIA documentary.

The official land allocation for the pipeline construction is set only for the zone of 43 m wide. Sites for the allocation of waste soil deposits during the construction should be set and agreed on a case-by-case basis. Sakhalin Energy often ignores this requirement and thus its contractors are dumping the soil illegally.

The approximate territory of inspected site is marked with red line. The results of its monitoring are the subject of this report.

The Poyarka River (flows into the Lebyazhiya River), 518,6 km of the pipeline (KP). The pipeline construction is being realized in the water-protection zone of the river, despite the fact that Sakhalin Energy committed itself to stop ALL works in water-protection zones beginning from July 15 because of spawning season.

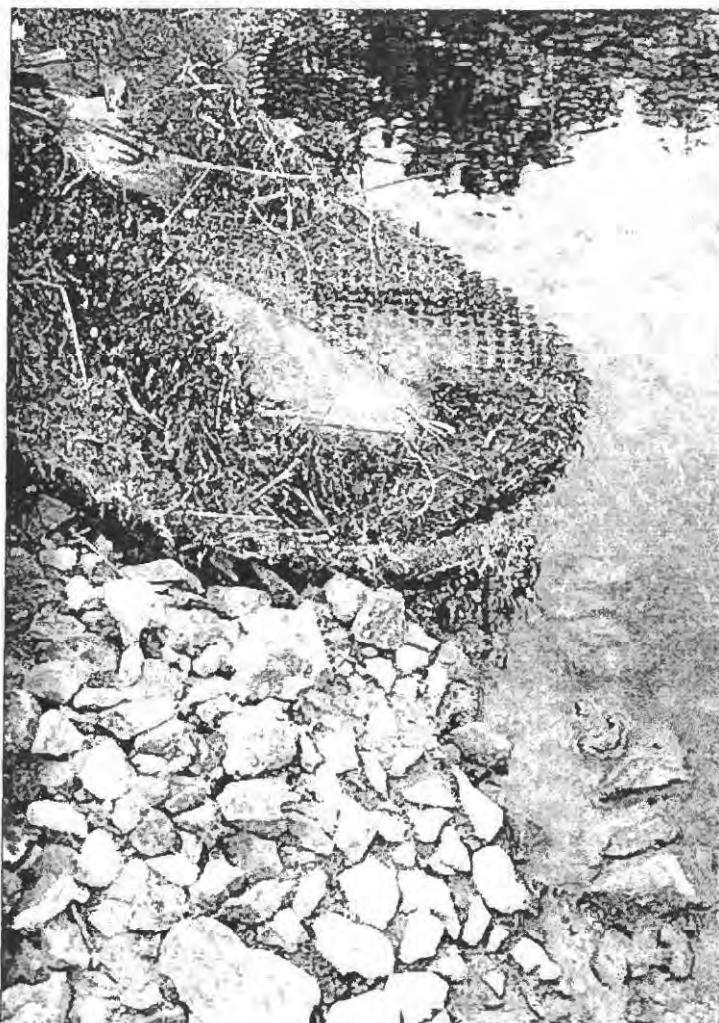

516,0 KP. This is a typical waste soil deposit located far beyond the right-of-way. Together with rain-waters the mud flows creep down the slope; its continuous layer is covering the forest area. Trees 'flooded' by mud will

'die (a tree dies in case of backfilling of the root collar of trunk with fresh soil more than 20 cm thick). In case of heavy rains the mud flows will most likely get into the water streams. The whole length of the mud flow presented in this photo is about 70 m.

The Mohovaya River (flows into the Beregovka River), 513,1 KP. Plastic geo-grates – enkamats and rip-rap were used during the bank protection works. However, in a less than a year these stabilisation objects were completely destroyed. The grates slipped down into the river bed. They no longer serve as a barrier for the washout of soil and the siltation and became a 'trap' for tree remains, clogging the river bed.

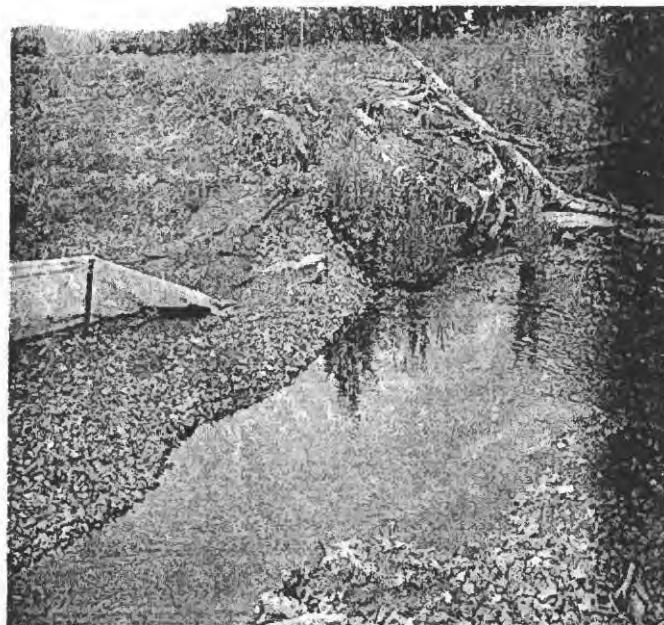

The Puhovaya River (flows into the Lebyazh'e Lake), 512,5 KP. The river bed is filled up with crushed stone, so that the runoff is almost blocked; the small pond was formed and the water is hardly oozing through the barrier of crushed stone. The silt fences are destroyed.

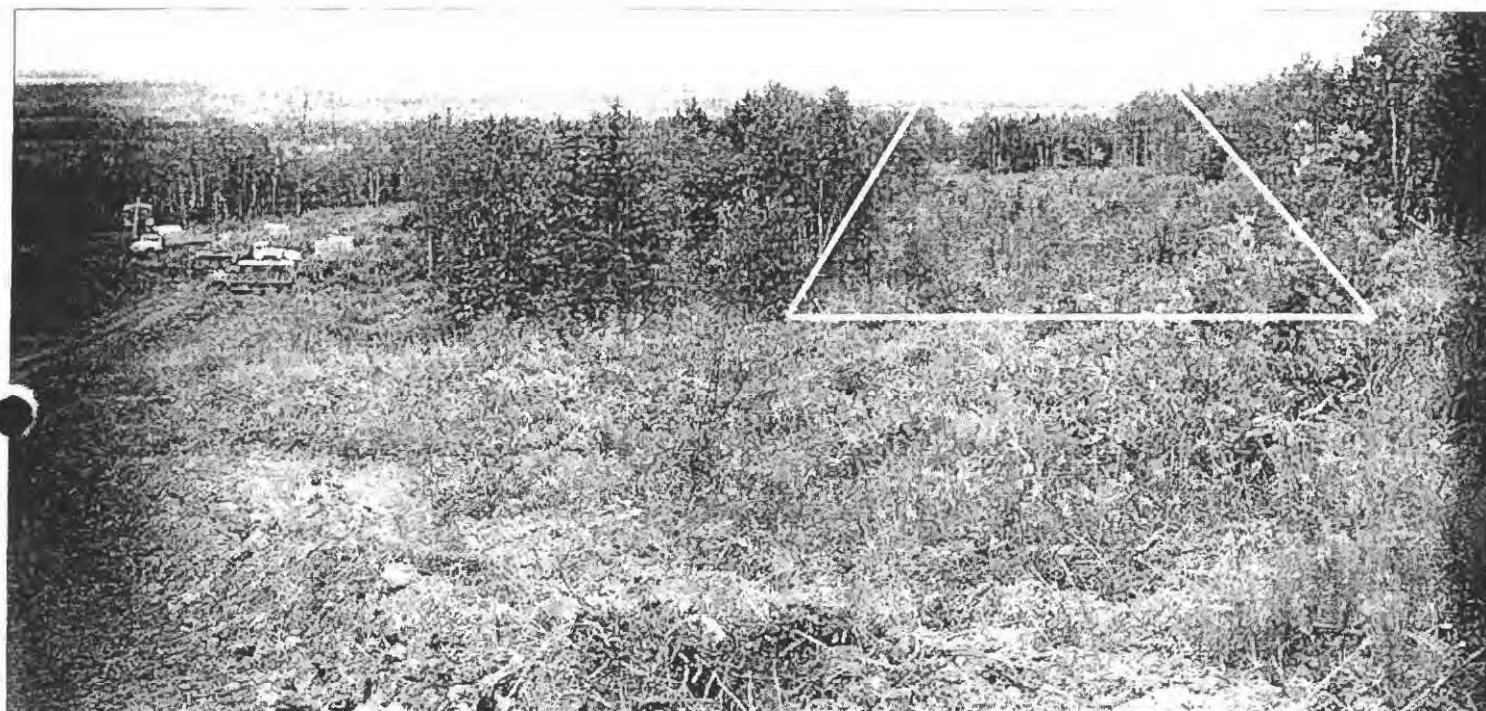

The Sennaya River (flows into the Lebyaz'ye Lake), 511,8 KP. Downstream from crossing point the river bed is filled up with logs remained after the road and bridge construction. The geotechnical-fabric remains of the washed silt fences are scattered in the same place, in the river bed. The remains of the silt fences on the banks are in a sorry plight and do not function properly.

The right tributary of the Kosaya River (flows into the Lebyazh'e Lake), 509.2 KP. Backfill soil subsidence over the buried pipeline resulted from poor construction works. This could lead to disturbance of streamflow regime near the stream-bed.

Rerouting section, 509 KP. Logged forest area 50 m wide and approximately 200 m long on the place of initially laid route (marked with yellow frame).

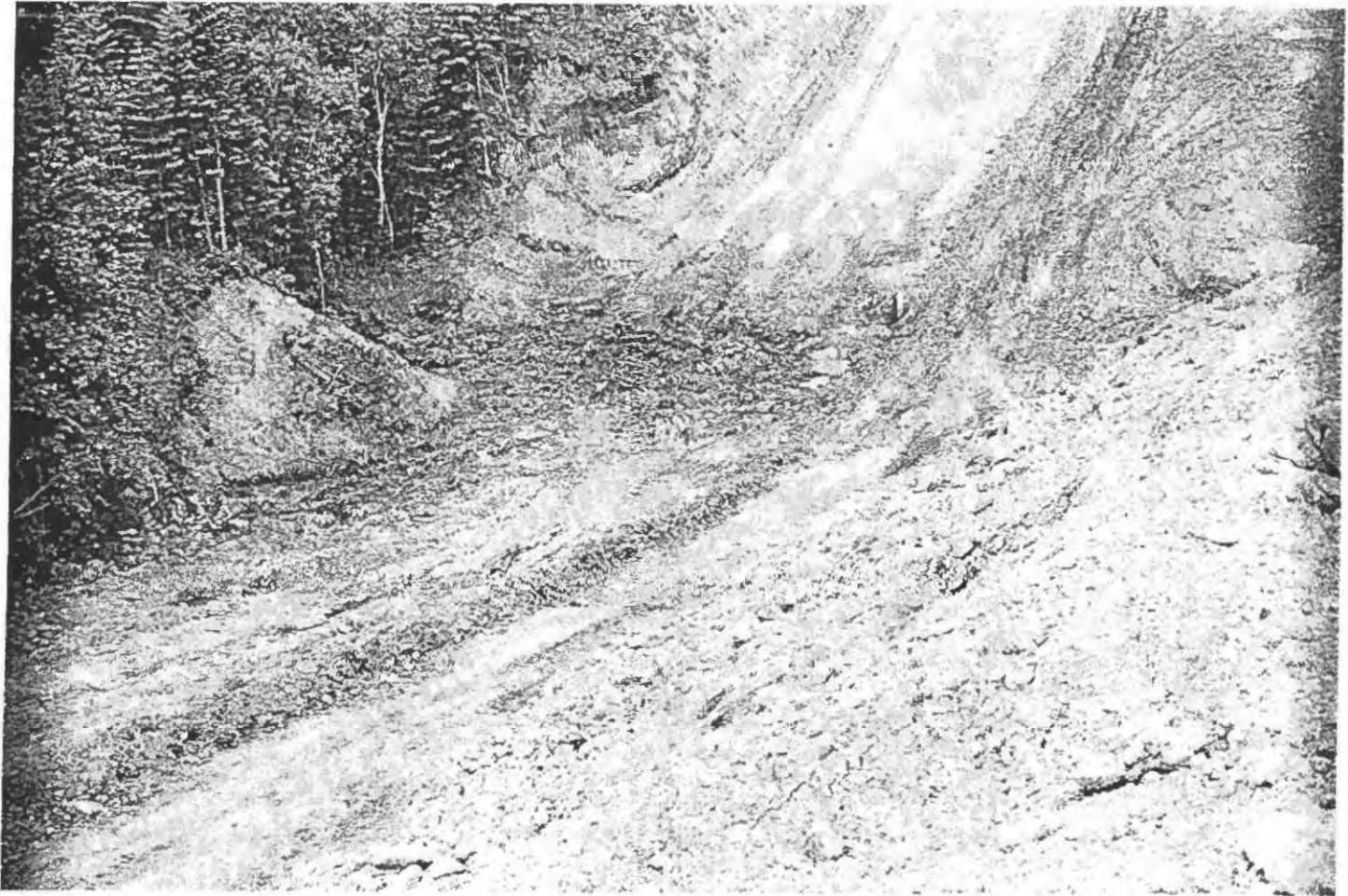
On the left you can see the pipeline construction on modified section. The rerouting came from the mistake of project designers and will lead to considerable unplanned losses of the forest resources.

The total amount of such reroutings of Sakhalin II onshore pipelines is 54. All that were made after the pipeline route did receive the approval from the state bodies. The large quantity of changes in already selected and approved route bears witness of extremely poor quality of designing.

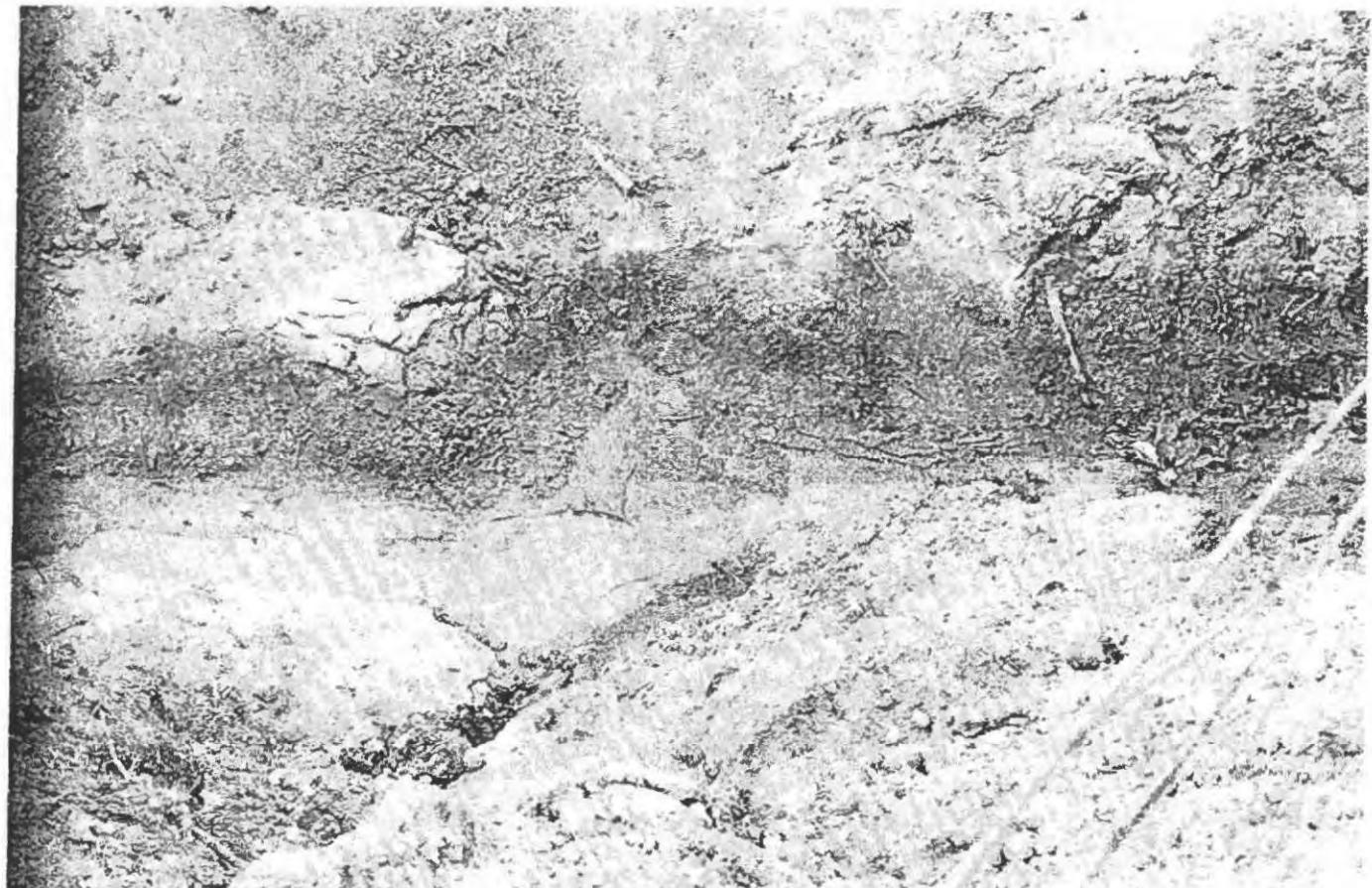

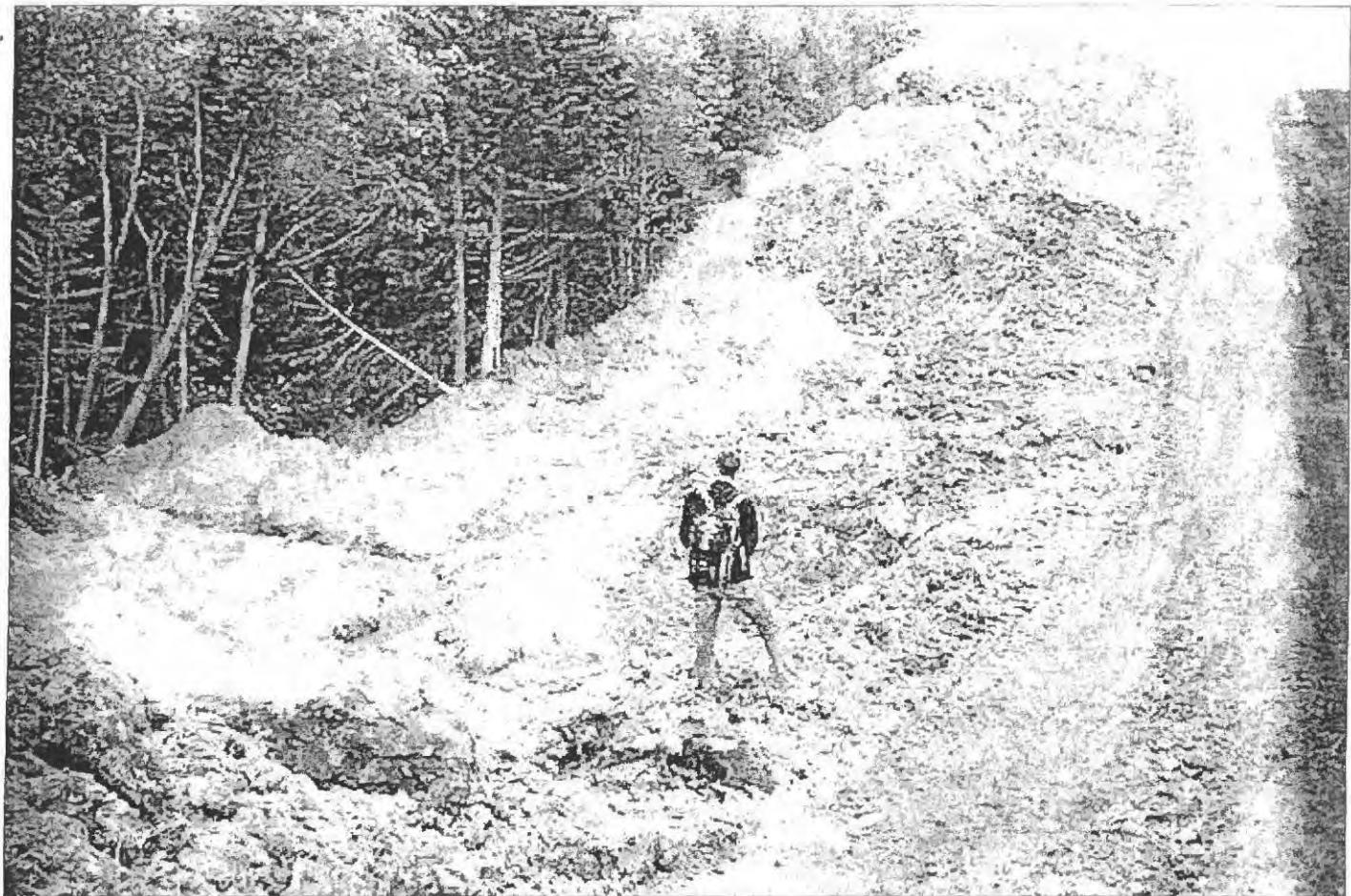
507,8 KP. Waste soil deposit outside the right-of-way to adjacent forest area. Filled up with soil the trees will die. This will be an additional and uncompensated damage to forest resources. Similar cases are widespread along the pipeline routes.

Small stream – the right tributary of the Kosaya River, 509.2 KP. As a rule, there are no any anti-erosion measures and any control of pollution by suspended solids at minor streams like this one. The natural bed of the stream was filled up with crushed stone. There is not a lot of water in this stream now, but in case of heavy rains it will turn into the mud flow, streaming down in spawning river. In the photo below you can see a large streambed in the place of pipeline crossing.

The right tributary of the Kosaya River - the next on the way to the north; 508,1 KP. The situation is similar to the previous one, but there is more water in the stream, so that it intensively washes out the soil dumped into the bed. Thus, the clay-filled stream flows in bed even in the absence of rains. In the photo below you can see the consequences of recent rains. That is a prevalent case scenario at the waste soil deposits.

The main bed of the Kosaya River in the upper course, 507,5 KP. Again, the natural bed is completely blocked with excavated soil. This resulted in blocking the river runoff and forming the artificial pond. This is a gross disturbance of the regime of river. During the construction works in this site the authorized right-of-way was significantly exceeded. There is no any erosion control. In the foreground of the upper photo you can see the signs of active sheet wash.

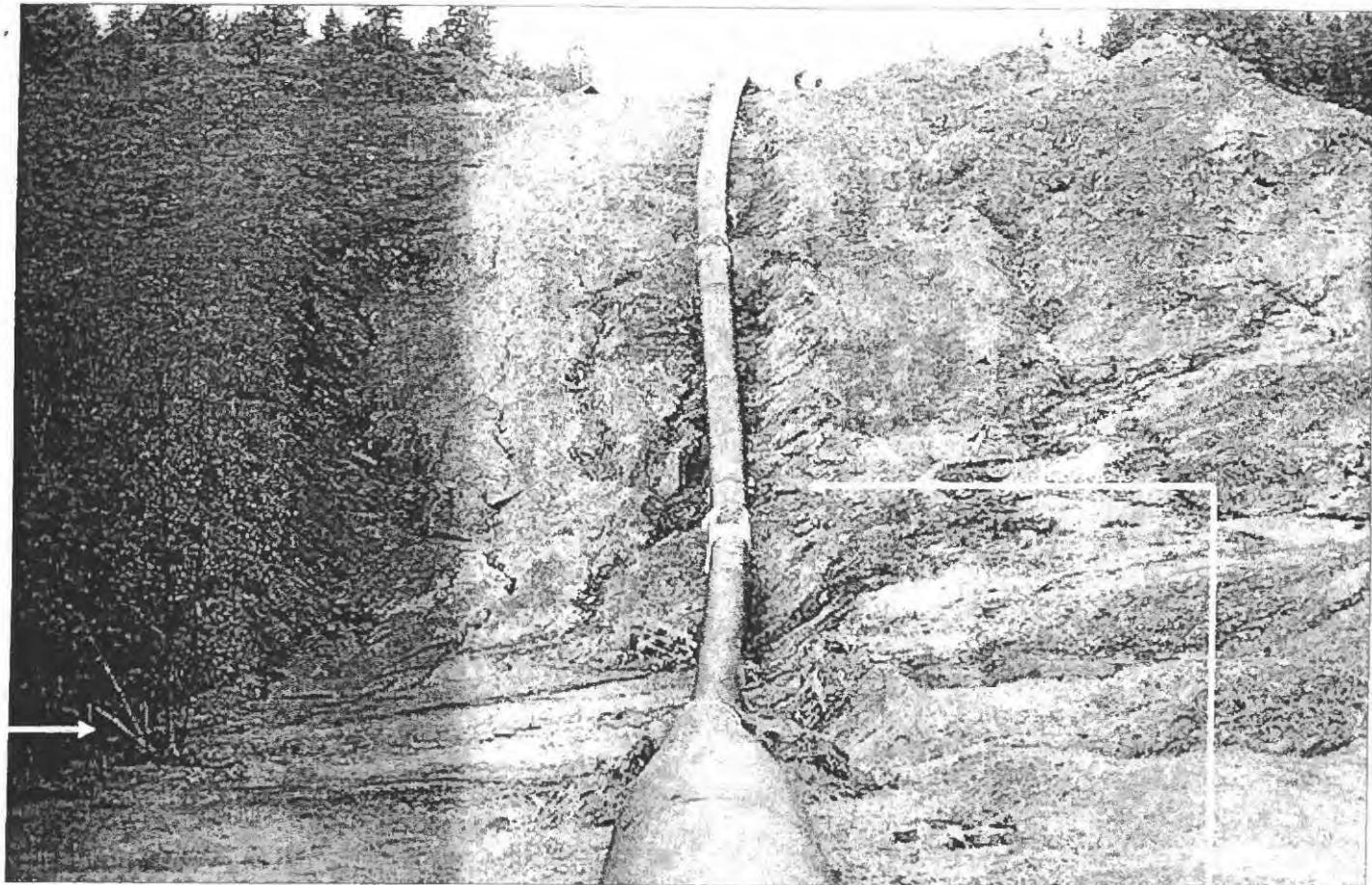
The same location, main bed of the Kosaya River, 507,5 KP. The construction works are being realized in the water-protection zone of the river following July 15. Thus, Sakhalin Energy violates its commitments on impact mitigation during the spawning season. The water stream is blocked up with mud. During the abundant precipitation season the runoffs from adjacent slopes will add to the process. At the bottom of the page: an example of active erosion in the same place.

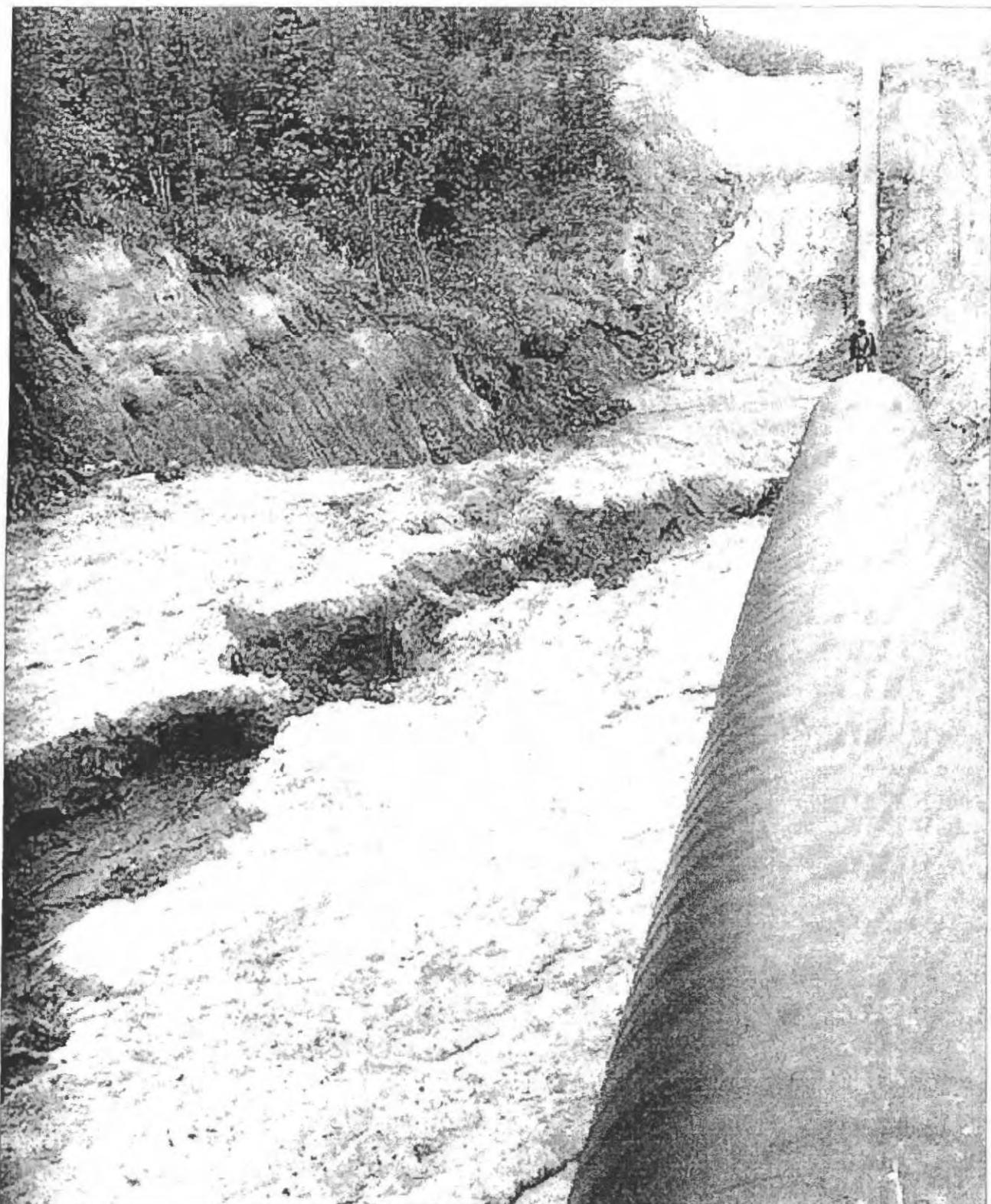
The left tributary of the Kosaya River, 507,1 KP. You can see the signs of active erosion below the pipe, on the slope. There are no any erosion prevention measures. The extensive scope of impact is obvious.

Small right tributary of the Ai River, 506,3 KP. In the photo you can see the right cleavage edge.

There are numerous scours up to 50 m in length. There are no any anti-erosion constructions and silt fences. In fact the continuous man-made mud flow was generated here and is to be observed now.

This photo presents the same site as on the previous page. In the foreground you can see the left cleavage edge, which is also crossed with deep scour (in fact, it is a gully at its initial developmental stage).

At the top of the photo you can see that strong sediments of clay matter, which was washed out from the cleavage edges are being accumulating now in the place of initial stream-bed.

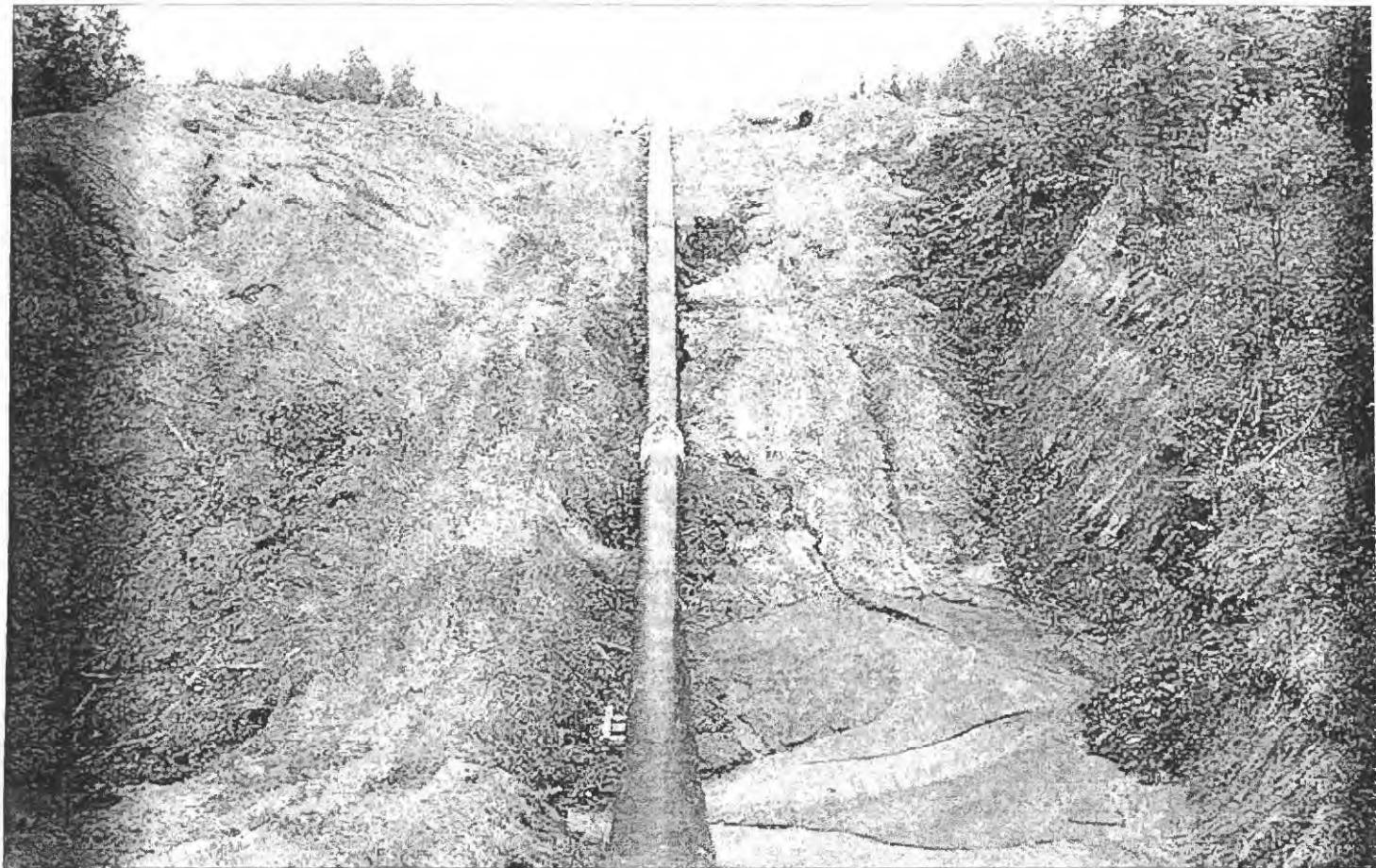

506,5 KP. The active erosion is presented in this photo. The scour is around 1 m deep.

506,1 KP. The storage of large quantities of excavated soil on the steep slopes creates serious problems. For example, here such a soil dump gave rise to a small mud flow, polluting headstreams and destroying the forest. In the photo below you can see the expansion of mud flow downslope for about 100 m.

Minor right tributary of the Ai River, 505,9 KP. The situation is completely the same: active erosion on the route and no measures to prevent it. In addition, the water stream is blocked by road embankment with culvert, which will not be able to function properly in the case of heavy rain. The expanding gully (1) and the accumulation in stream-bed of sedimentary material carried out from this gully (2) are clearly visible.

Please see the right cleavage edge in the photo above and the left cleavage edge in the photo below.

The last minor tributary of the Ai River from the south, 505,6 KP. Again, there is an active erosion of waste soil deposit on the steep slopes. There are no any anti-erosion measures. As a result, mud masses are slipping down from slopes to streams and forest areas adjacent to the right-of-way.

